

Roman Michałek

Wykaz dokumentów prawno-liturgicznych z lat 1940-1968

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 13/3-4, 291-364

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. ROMAN MICHAŁEK

WYKAZ DOKUMENTÓW PRAWNO-LITURGICZNYCH

Z LAT 1940—1968

Treść: Wstęp. — Ważniejsze skróty. — I. Dokumenty dotyczące całego Kościoła Rz. — Kat. — II. Dokumenty dotyczące Kościoła w Polsce. — Skorowidz rzeczowy.

Wstęp

Niniejszy wykaz¹ z ostatnich 30 lat opracowano w tym celu, by ułatwić zorientowanie się w nowszym prawodawstwie liturgicznym i w jego rozwoju oraz znalezienie odnośnych dokumentów. Jako podstawowe ich źródło przyjęto *Acta Apostolicae Sedis*. Ponadto uwzględniono: a) z periodyków ogólnokościelnych: *L'Osservatore Romano* (jeśli jakiś tekst podano w tym dzienniku, a nie w urzędowym organie papieskim), *Notitiae* (wydawane od r. 1965 przez posoborową Radę dla należytej realizacji Konstytucji o Św. Liturgii) i *Ephemerides Liturgicae*; b) z polskich czasopism teologicznych: *Aetneum Kapłańskie*, *Collectanea Theologica*, *Homo Dei*, *Polonia Sacra*, *Prawo Kanoniczne* oraz *Ruch Biblijny i Liturgiczny*; c) z periodyków zaś diecezjalnych w zasadzie *Miesięcznik Kościelny Archidiecezji Poznańskiej* (ze względu na przynależność autora niniejszego wykazu do tej diecezji oraz na bardzo dużą trudność w cytowaniu urzędowych organów wszystkich kościelnych jednostek administracyjnych w Polsce); jedynie wtedy powołano się na inny periodyk diecezjalny, jeśli w dopiero co wymienionym *Miesięczniku* nie znaleziono dokumentu, którego znaczenie wykracza poza ramy lokalne.

W części pierwszej podano dokumenty dotyczące całego Kościoła Rzym.-Kat., a w drugiej — dokumenty dotyczące tegoż Kościoła w Polsce (w obu wypadkach — choćby miały zakres partykularny). Ze

względów praktycznych w obu częściach zastosowano układ chronologiczny. Część druga może mieć pewne braki, bo niektóre powojenne numery polskich organów diecezjalnych są nieosiągalne, a ponadto nie ma w nich całości odnośnych dokumentów.

Niektóre umieszczone w tym wykazie postanowienia nie odnoszą się wprost do prawa liturgicznego, lecz kanonicznego oraz teologii dogmatycznej i moralnej. Musiały one jednak być uwzględnione, ponieważ z prawodawstwem liturgicznym się wiążą.

Jedne postanowienia reformujące liturgię (nie tylko posoborowe, lecz także przedsoborowe) są jeszcze aktualne (w całości, lub przynajmniej w części),² — inne nie. Dołączony do niektórych z nich krótki komentarz pomaga choćby w ogólnym ustaleniu, co do r. 1968 obowiązywało, a co przestało obowiązywać. Skorowidz zaś rzeczowy (a w pewnej mierze także odsyłacze) ułatwiają znalezienie i porównanie dokumentów o zbliżonej treści.

Z opracowanego wykazu może skorzystać nie tylko wąskie grono specjalistów, lecz także szerokie warstwy katolickiego duchowieństwa, a nawet przedstawiciele laikatu, którzy, zwłaszcza w obecnej dobie posoborowej, coraz więcej interesują się i żyją liturgią.

Ważniejsze skróty

AAS	Acta Apostolicae Sedis
At. Kapł.	Ateneum Kapłańskie
Coll. Th.	Collectanea Theologica
Coll. Rit.	Collectio Rituum continens excerpta e Rituali Romano Ecclesiae Poloniae adaptato, Katowice 1963.
Eph. Lit.	Ephemerides Liturgicae
Eph. Lit. (I. P.)	Ephemerides Liturgicae, Ius et Praxis Liturgica (część druga każdego rocznika, wydawana oddzielnie do r. 1947 łącznie)
HD	Homo Dei
I Instr. KL	Instrukcja KO „Inter Oecumenici” (z 26 IX 1964) o należytej realizacji KL

² Aż do zupełnego bowiem ukończenia całkowitej reformy liturgii dotychczasowe ustawodawstwo pozostaje nadal w mocy odnośnie tego wszystkiego, co nie zostało urzędowo ogłoszone jako zniesione — por. List Kard. Lercaro z 30 VI 1965 do Przewodniczących Konferencji Episkopatów w sprawie wprowadzenia w życie reformy liturgicznej, *Notitiae* 1 (1965) s. 260 (nr 204 nin. wykazu).

II Instr. KL	Instrukcja KO „Tres abhinc annos” (z 4 V 1967 o należytej realizacji KL
Instr. ML	Instrukcja KO „De Musica sacra” (o Muzyce Sakralnej, i Św. Liturgii) z 3 IX 1958
Instr. MS	Instrukcja KO „Musicam sacram” (o Muzyce w Św. Liturgii) z 5 III 1967
Instr. EM	Instrukcja KO „Eucharisticum mysterium” (o Kultcie Tajemnicy Eucharystycznej) z 25 V 1967
KL	Konstytucja o Św. Liturgii (z 4 XII 1963)
KO	Kongregacja Obrzędów
KPK	Kodeks Prawa Kanonicznego
KR	Kodeks Rubryk (Ogólnych) Breviarza i Mszału Rzymskiego (z 25 VII 1960)
Mart. Rz.	Martyrologium Rzymskie
MK	Miesięcznik Kościelny Archidiecezji Pozn.
M. Pr.	Motu Proprio
OHSI	Ordo Hebdomadae Sanctae Instauratus (z 16 XI 1955)
RBL	Ruch Biblijny i Liturgiczny
Rit. Pol.	Rituałe Romanum... Ecclesiis Poloniae adaptatum..., Katowice 1927
W.	Wyznawca

Rozdział I

Dokumenty dotyczące całego Kościoła Rz.-Kat.

1939³

1. „Poświęcenie” szpitala lub domu przeznaczonego do pielęgnowania chorych⁴ (formuła⁵ i dekret KO z 18 VII 1939), AAS 32 (1940) s. 197—199, por. Eph. Lit. (I.P.) 54 (1940) s. 7—9.
2. Upoważnienia udzielone Ordynariuszom połowym na okres II wojny światowej (wykaz podany przez Kongr. Konsystorialną

³ Wyliczamy wyjątkowo dwa dokumenty z (drugiej połowy) r. 1939; pierwszy dlatego, ponieważ ukazał się w AAS dopiero w r. 1940, a drugi — ponieważ dotyczył głównie lat 1940—1945.

⁴ W wykazie nie podajemy dosłownego przekładu tytułów poszczególnych dokumentów, lecz ogólną ich treść.

⁵ Wyjaśnienia KO z 25 VII 1940 dotyczące umieszczania tej formuły w Rytuałe Rz. — por. Eph. Lit. (I.P.) 54 (1940) s. 135 n.

8 XII 1939), AAS 31 (1939) s. 710—713, por. Eph. Lit. (I.P.) 54 (1940) s. 65—68 i 57 (1943) s. 19—23.

1940

3. Błogosławieństwo Papieskie związane z odpustem zupełnym udzielane przez kapłanów, którzy otrzymali takie upoważnienie od Stolicy Apostolskiej (ryt i formuła oraz dekret KO z 12 III 1940), AAS 32 (1940), s. 199—201, por. Eph. Lit. (I.P.) 54 (1940) s. 9—11.⁶
Upoważnienia ogólne w tej sprawie zostały zniesione dekretem Penitencjarii Apost. z 29 VI 1968 ogłaszającym nowy Enchiridion Indulgentiarum (por. nr 252 nin. wykazu).
4. Uroczystość św. Jana Leonardii W., 9 X (dekret KO z 3 IV 1940, formularz brewiarzowy i mszalny oraz wpis do Mart. Rz.), AAS 32 (1940) s. 311—316, por. Eph. Lit. (I.P.) 54 (1940) s. 74—79.
5. Odprawianie tzw. Pasterki w Wigilię Bożego Narodzenia przed wieczorem (M. Pr. „Cum bellica conflictio” z 1 XII 1940), AAS 32 (1940) s. 529 n., por. Eph. Lit. (I.P.) 54 (1940) s. 133 n.
Na powyższą celebrę mogli pozwolić Ordynariusze miejsca w tych krajach, w których, ze względu na warunki wojenne, obowiązywało tzw. zaciemnienie.

1941

6. Dokładne przestrzeganie Instr. z 26 V 1938 o starannym strzeżeniu Najśw. Sakramentu⁷ (przypomnienie Kongr. Sakr. z 10 II 1941), AAS 33 (1941) s. 57, por. Eph. Lit. (I.P.) 55 (1941) s. 4 oraz MK 10 (1959) s. 578 (przekład).
7. Alleluja w procesyjnych częściach Mszy wotywnych odprawianych poza czasem wielkanocnym (odpowiedź KO z 9 V 1941), Eph. Lit. (I.P.) 55 (1941) s. 16.
Poza czasem wielkanocnym w wotywach w antyfonie na wejście, na ofiarowanie i na komunię opuszcza się Alleluja, choćby było w formularzu świątecznym, ale z racji uroczystości, a nie a nie w.w. okresu. — Odnośnie antyfony na ofiarowanie i na komunię odpowiedź ta stała się nieaktualna, oprócz okresu (Przedpościa) i wielkopostnego (por. KR nr 478 i 504 oraz rubryka szczegółowa Mszału z r. 1961).

⁶ Por. też nr 187 nin. wykazu. — Inne ważniejsze odpusty por. Skorowidz rzeczowy.

⁷ AAS 30 (1938) s. 198—207, por. Eph. Lit. (I. P.) 52 (1938 s. 100—109 oraz MK 6 (1951) s. 141—151 (przekład). — Dalsze rozporządzenia dotyczące przechowywania Eucharystii por. Skorowidz rzeczowy.

8. Zachęcanie wiernych do częstego i pobożnego uczestniczenia w Mszy św. (Instr. Kongr. Soboru z 14 VII 1941), AAS 33 (1941) s. 389—391, por. Eph. Lit. (I.P.) 55 (1941) s. 7—9 oraz MK 3 (1948) s. 207—209 i 10 (1959) s. 415—417 (przekład).
9. Modlitwy w Mszach z I niedzieli po Objawieniu P. odprawianych w pierwszym z dni 8—12 I (odpowiedź KO z 12 XII 1941), Eph. Lit. (I.P.) 56 (1942) s. 25.
Odpowiedź ta postanawiała, że w powyższych Mszach nie mówi się modlitwy „pro diversitate Temporum”. — Dekret zaś o uproszczeniu rubryk z 23 III 1955 r. (por. nr 93 nin. wykazu) zniósł tego rodzaju modlitwy.

1942

10. Commune jednego lub więcej Papieży (formularz brewiarzowy i mszalny, zmiany w brewiarzu i Mszałe Rz. oraz dekret KO z 9 I 1942) AAS 34 (1942) s. 105—111, por. Eph. Lit. (I.P.) 56 (1942) s. 6—12.
11. Lampka wieczna i świece używane przy obrzędach liturgicznych (dekret KO z 13 III 1942), AAS 34 (1942) s. 112, por. Eph. Lit. (I.P.) 56 (1942) s. 26 n.
Treść i aktualność tego dokumentu jest omówiona w dekreście KO z 18 VIII 1949, por. nr 46 (oraz 123) nin. wykazu.
12. Obrzędy pogrzebowe (dekret KO z 1 V 1942), AAS 34 (1942) s. 205 n., por. Eph. Lit. (I.P.) 56 (1942) s. 27 n.
Dekret nieaktualny ze względu na nowe przepisy zawarte w KR nr 392, 401, 405—409 oraz 510 e.
13. Zakaz umieszczania w kościele wizerunków przedstawiających tę samą tajemnicę wiary (odpowiedź KO z 11 VII 1942), Eph. Lit. 68 (1954) s. 370.
Odpowiedź ta opiera się na przepisie liturgicznym zabraniającym umieszczania w tym samym kościele (nie wyłączając wszystkich jego kaplic) świętych wizerunków, które przedstawiają tę samą Osobę lub tajemnicę wiary.
14. Sposób przystępowania wiernych do komunii św. (odpowiedź KO z 18 VII 1942), Eph. Lit. 68 (1954) s. 370 n.
Przy przyjmowaniu Eucharystii wierni powinni przyklękać (na jedno kolano) przed dojściem i po odejściu od balustrady⁸.

⁸ Instr. EM w nr 34 (por. nr 239 nin. wykazu) zobowiązuje wiernych do oddawania oznaki czci jedynie przed przystąpieniem do Stołu Pańskiego i to tylko wtedy gdy Konferencja Episkopatu uchwaliała przyjmowanie Komunii św. w postawie stojącej.

1943

15. Encyklika „Mystici Corporis Christi” z 29 VI 1943 o Kościele (jego istocie i roli uświęcającej przez liturgię), AAS 35 (1943) s. 193—248, por. Kielce 1945 stron 64 (przekład).
16. Tłumaczenie Pisma św. na języki ojczyste (odpowiedź Pap. Komisji Bibl. z 22 VIII 1943), AAS 35 (1943) s. 270 n.
Odpowiedź ta przypomina poprzednią z 30 IV 1934, AAS 26 (1934) s. 315, na mocy której przy czytaniu podczas Mszy św. perykop w języku ojczystym należało się posługiwać przekładem z liturgicznego tekstu łacińskiego.⁹ Przy wyjaśnianiu zaś przeczytanych słów można się oprzeć na tekście oryginalnym lub na innym bardziej zrozumiałym tłumaczeniu.
17. Troska o Najśw. Sakrament w wypadku napaści wrogów (list Kongr. Sakr. z 15 IX 1943), AAS 35 (1943) s. 282⁹285, por. Eph. Lit. (I.P.) 57 (1943) s. 9—12.

1944

18. Używanie śliny przy chrzcie św. (dekret KO z 14 I 1944), AAS 36 (1944) s. 28 n., por. Eph. Lit. (I.P.) 58—60 (1944—1946) s. 33 n. oraz MK 2 (1947) s. 1 (tekst niepełny).¹⁰
19. Używanie olejów konsekrowanych w r. 1943 (dekret KO z 28 I 1944), AAS 36 (1944) s. 60, por. Eph. Lit. (I.P.) 58—60 (1944—1946) s. 34 n.
Na mocy tego dekretu w r. 1944 w diecezjach, które nie mogły zdobyć dostatecznej ilości oleju do konsekracji, było wolno posługiwać się wprawdzie olejami z r. ub., aż do ich wyczerpania.
20. Uroczystość Niepok. Serca N.M.P. (formularz brewiarzowy i mszalny, dekret KO z 4 V 1944¹¹ — oraz zmiany w rubrykach Mszału i Brewiarza Rz.), AAS 37 (1945) s. 44—52, por. Eph. Lit. (I.P.) 58—60 (1944—1946) s. 36—44.

⁹ Obecnie, zgodnie z I Instr. KL nr 40a, w razie potrzeby wolno dokonać przekładu z tekstu oryginalnego lub z tłumaczenia, które jest więcej zrozumiałe.

¹⁰ Por. *Rit. Pol.* s. 24 n., 73, 91 n., 133 oraz *Coll. Rit.* s. 35 i 49. — W wypadku nie używania śliny nie opuszcza się jednak dotyknięcia dużym palcem uszu i nosa osoby ochrzczonej (por. cyt. *Coll. Rit.*, a zwłaszcza nowy *Ordo baptisimi adultorum* z 16 IV 1962 nr 46a, wymieniony w nr. 165 nin. wykazu). — O zmianach zaś przy udzielaniu oraz przy uzupełnianiu obrzędów chrztu dorosłych jest mowa w nr. 135 nin. wykazu, a o zmianach przy uzupełnianiu obrzędów każdego chrztu — w I Instr. KL nr 62 n.

¹¹ Por. MK 2 (1947) s. 2.

21. Używanie samej tylko wody do puryfikacji kielicha i ablucji palców (dekret KO z 12 V 1944), AAS 36 (1944) s. 154, por. Eph. Lit. (I.P.) 58—60 (1944—1946) s. 35.

Ordynariusze mogli na to zezwalać tak długo, jak długo brakowało lub mogło zabraknąć wina mszalnego.

22. Błogosławieństwo Pap. połączone z odpustem zupełnym udzielane poza Rzymem przez Kardynałów bez sakry biskupiej (oświadczenie KO z 23 VI 1944), AAS 36 (1944) s. 221, por. Eph. Lit. (I.P.) 58—60 (1944—1946) s. 35 n.

Kardynałowie mogli się posługiwać formułą i rytem przepisany dla Patriarchów, Prymasów, Arcybiskupów i Biskupów. — Oświadczenie nieaktualne, bo obecnie każdy Kardynał musi być Biskupem.¹²

23. Biskupi współkonsekratorzy (Konstytucja Apost. „Episcopalis Consecrationis” z 30 XI 1944), AAS 37 (1945) s. 131 n., por. Eph. Lit. (I.P.) 58—60 (1944—1946) s. 10 n.

Przy święceniach biskupich nie tylko konsekrator lecz także współkonsekratorzy powinni wzbudzić intencję udzielenia elektowi sakry. Winni też razem z konsekratorem odmówić modlitwę „Propitiare” z następującą po niej prefacją oraz — ścisłym głosem — wszystkie inne modlitwy¹³, z wyj. tych, które są przepisane przy święceniu nowych szat pontyfikalnych elekta.

1945

24. Używanie nowego łańdzkiego przekładu Psalmów przy odmawianiu Brewiarza (M. Pr. „In cotidianis precibus” z 24 III 1945), AAS 37 (1945) s. 65—67, por. Eph. Lit. (I.P.) 58—60 (1944—1946) s. 11—14; przekład (ks. St. Stysia T.J.) w: At. Kapł. 45 (1946) s. 266—269, MK 2 (1947) s. 195—198.

Tłumaczeniem tym wolno się posługiwać przy prywatnym i publicznym odmawianiu Brewiarza.¹⁴

1946

25. Św. Antoni z Padwy W. Doktorem Kościoła (Litterae Apostolicae „Exulta” z 16 I 1946), AAS 38 (1946) s. 200—204.

¹² Litterae Apostolicae Cum gravissima z 15 IV 1962, AAS 54 (1962) s. 256—258.

¹³ Por. nr 50 i 164 nin. wykazu (oraz Skorowidz rzeczowy — Konsekracja biskupia). Obecnie współkonsekratorzy odmawiają razem z głównym konsekratorem tylko formę udzielania elektowi sakry (por. nr 253 nin. wykazu.)

¹⁴ Por. nr 36 i 167 nin. wykazu.

26. Wyjaśnienia dotyczące rubryk mszalnych (odpowiedzi KO z 16 I 1946), Eph. Lit. 63 (1949) s. 86 n.

Najważniejsze z nich: Msza ze zwykłej wigilii, zastępująca uroczystą wotywę, zachowuje charakter Mszy powszedniej; dwie modlitwy odmawiane pod jednym zakończeniem uważa się za jedną (por. KR nr 446).

27. Uzupełnienia i zmiany w Brewiarzu, Mszale i Martyrologium Rz. w uroczystość św. Antoniego z Padwy (dekret KO z 1 VI 1946), AAS 38 (1946) s. 291 n., por. Eph. Lit. (I.P.) 61 (1947) s. 17—19 oraz MK 2 (1947) s. 189 n.
28. Zakończenie Godziny kanonicznej, po której następuje Oficjum żałobne lub Litania do Wszystkich Św. (odpowiedź KO z 27 VI 1946), Eph. Lit. 66 (1952) s. 109.

Odpowiedź ta przypomina przepis liturgiczny, na mocy którego w w.w. wypadkach pod koniec danej Godziny opuszcza się wiersz „Fidelium animae...” (por. Rubricae generales Breviarii Rom., tit. XXX, nr 3).

29. Wydawanie ksiąg liturgicznych (dekret KO z 10 VIII 1946), AAS 38 (1946) s. 371 n., por. Eph. Lit. (I.P.) 61 (1947) s. 19 n.

Na każde wydanie poza Drukarnią Watykańską księgi liturgicznej, mian. Brewiarza, Mszału, Rytuału, Pontyfikału i Martyrologium Rz. oraz Ceremoniału Biskupów, (Memoriale Rituum, Octavarium Romanum) i Zbioru Dekretów KO, potrzeba zezwolenia tejże Kongregacji. Ordynariusz zaś potwierdza zgodność tekstu z wydaniem watykańskim dopiero po sprawdzeniu przez biegłego liturgistę. Inne pozwolenia znosi się.¹⁵

30. Dekret Kongr. Sakr. o udzielaniu bierzmowania tym, którzy z powodu ciężkiej choroby znajdują się w niebezpieczeństwie śmierci (z 14 IX 1946). — Przepisy KPK, których należy przestrzegać przy udzielaniu bierzmowania na podstawie powyższego indultu apost. — Ryt, który winien zachować kapłan udzielający bierzmowania na mocy tego indultu, AAS 38 (1946) s. 349—358, Eph. Lit. (I.P.) 61 (1947) s. 5—13 oraz MK 2 (1947) s. 125—142 (tekst i przekład).¹⁶

¹⁵ Por. też nr 220 nin. wykazu. — O dokładnej zaś cenzurze i wielkiej ostrożności przy udzielaniu zezwoleń na wydawanie modlitewników przypomniiała Kongr. Oficjum w dekrecie z 17 IV 1942, AAS (1942) s. 149, por. Eph. Lit. (I.P.) 56 (1942) s. 4, powołując się na dekret z 26 V 1937 o zakazie wprowadzania nowych form pobożności.

¹⁶ Por. też: dekr. Kongr. Rozkrz. Wiary z 18 XII 1947, AAS 40 (1948) s. 41 — Eph. Lit. 62 (1948) s. 271 n.; postanowienie Kongr. dla Kłā Wsch. z 1 V 1948, AAS 40 (1948) s. 422 n. — Eph. Lit. 63 (1949) s. 81 n. oraz dekret o Kat. Kościołach Wsch. z 21 XI 1964 nr 14, AAS

31. Postawa ciała podczas śpiewania kantyków i hymnów wobec wystawionego Najśw. Sakramentu (odpowiedź KO z 27 XI 1946), Eph. Lit. 68 (1954) s. 371 n.
Podczas w.w. śpiewów należy stać.

1947

32. Sposób śpiewania antyfony na wejście w czasie dłuższego pochodu z zakrystii do ołtarza oraz odprawianie Godziny kanonicznej przed Mszą pontyfikalną w zewnętrzną uroczystość przeniesioną na niedzielę (odpowiedź KO z 21 I 1947), Eph. Lit. (I.P.) 61 (1947) s. 94 n.

W pierwszym wypadku wolno za zgodą Ordynariusza śpiewać odpowiednią ilość wierszy z przepisanego psalmu; na mocy Instr. ML nr 27 a (por. nr 129 nin. wykazu) można to obecnie czynić bez zezwolenia Ordynariusza. — W drugim zaś wypadku wolno śpiewać Tercję lub Nonę ze święta, którego obchodzi się uroczystość zewnętrzną.

33. Odprawianie Mszy św. na poświęconym przez Biskupa lnianym lub konopnym płótnie, z wszystkimi w prawym narożniku relikwiami dwóch Świętych Męczenników (zezwoenie KO z 12 III 1947 udzielone misjonarzom obrządku łacińskiego w wypadku trudności posługiwania się portatyłem oraz formuła poświęcenia), Eph. Lit. 62 (1948) s. 381—384.

Obecnie na mocy M. Pr. Pastorałe Munus z 30 XI 1963 nr 9 (por. nr 175 nin. wykazu) na taką celebry może zezwolić Biskup rezydencjonalny.

34. „Święcenie” sztandarów (dekret Kongr. Of. z 20 III 1947), AAS 39 (1947) s. 130, por. Eph. Lit. (I.P.) 61 (1947) s. 57.

Nie wolno „święcić” sztandarów stronnictw politycznych.

35. Termin odprawiania nabożeństw różańcowych (odpowiedź KO z 4 VII 1947), Eph. Lit. 68 (1954) s. 372.

Nabożeństwa te należy odprawiać od 1 X do 2 XI włącznie.

36. Używanie nowego łacińskiego przekładu Psalterza poza godzinami kanonicznymi (odpowiedź Pap. Komisji Bibl. z 22 X 1947), AAS 39 (1947) s. 508, por. Eph. Lit. 62 (1948) s. 110 oraz MK 3 (1948) s. 173 n.

57 (1965) s. 80; deklaracja Kongr. Konsyst. z 7 XI 1953, AAS 45 (1953) s. 758 (nr 78 nin. wykazu) oraz z 19 III i 2 IV 1954, AAS 46 (1954) s. 250 i 416 (nr 82 i 84 nin. wykazu); dekret Kongr. Sakr. z 1 VII 1957, AAS 49 (1957) s. 943 n., MK 9 (1958) s. 274 n.; dekret Kongr. Sakr. z 4 X 1962, AAS 54 (1963) s. 780 n. — Eph. Lit. 77 (1963) s. 75; M. Pr. Pastorałe Munus nr 13 (nr 175 nin. wykazu).

Wolno posługiwać się tym przekładem także w innych (poza brewiarzowymi) modlitwach liturgicznych (z wyj. Mszy św.) i pozaliturgicznych, ale jedynie w odniesieniu do całych psalmów.¹⁷

37. Encyklika o Liturgii „Mediator Dei” (z 20 XI 1947), AAS 39 (1947) s. 521—600, por. Eph. Lit. 62 (1948) s. 1*—64* oraz przekład J. Wierusza Kowalskiego, Kielce 1948 ss. 27—109.
38. Istota święceń diakonatu, prezbiteratu i biskupstwa (Konstyt. Apost. „Sacramentum Ordinis” z 30 XI 1947), AAS 40 (1948) s. 5—7, por. Eph. Lit. 62 (1948) s. 261—263 oraz MK 3 (1948) s. 201—206 (tekst i przekład).

Z ustanowienia samego Chrystusa Pana do istoty, a więc i do ważności wymienionych święceń, należy nie wręczenie przedmiotów, lecz włożenie rąk na kandydata, które jest materią, oraz odpowiednia modlitwa (mówiona, a nie śpiewana), która jest formą tego sakramentu. Wspomniana materia i forma oznacza przekazywaną władzę i udzielaną łaskę. Nałożenie rąk powinno się dokonywać przez fizyczne dotknięcie głowy; dotknięcie jednak tylko moralne nie powoduje nieważności przyjmowanych święceń. W szczególności: przy diakonacie materia jest włożenie przez Biskupa prawej ręki na głowę kandydata, a formą są słowa prefacji: „Emitte in eum, quaesumus, Domine, Spiritum Sanctum, quo in opus ministerii tui fideliter exsequendi septiformis gratiae tuae munere roboretur”; przy kapłaństwie materia jest pierwsze włożenie przez Biskupa obu rąk na głowę diakona (dokonywane w milczeniu), a formą są słowa prefacji: „Da, quaesumus, omnipotens Pater, in hunc famulum tuum Presbyterii dignitatem; innova in visceribus eius Spiritum sanctitatis, ut acceptum a Te, Deus, secundi meriti munus obtineat censuramque morum exemplo suae conversationis insinuet”; przy konsekracji zaś biskupiej materia jest włożenie przez Konsekratora obu rąk na głowę Elekta, a formą są słowa prefacji: „Comple in sacerdote tuo ministerii tui summam, et ornamentis totius glorificationis instructum, coelestis unguenti rore sanctifica”.¹⁸

¹⁷ Np. przy pogrzebie, przy odmawianiu ps. 69 po Litani do Wszystkich Sw., w Officium parvum BMV. — Wbrew jednak tej zasadzie w niektórych najnowszych formularzach mszalnych (np. na dzień 1 V, 15 VIII, 3 IX) podaje się wyjątki z psalmów wg przekładu piusowego. — Por. też nr 24 i 167 nin. wykazu.

¹⁸ Por. nr 50 i 164 nin. wykazu. — Następne zmiany por. nr 184, 198, 207, 215, 236, 249 i 253 nin. wykazu oraz nr 68 wykazu w rozdziale II (obecnie np. formy sakramentalne są zmienione i wolno je

39. Kolor konopeum (odpowiedź KO z 9 XII 1947), Eph. Lit. 68 (1954) s. 372 n.

Na tabernakulum powinno być konopeum koloru odpowiadającego oficjum dnia, albo białego. (Ponadto: w Dniu Zadusznym oraz podczas Mszy św. żałobnej zakłada się konopeum fioletowe, albo białe, a w czasie Mszy niezgodnej z Oficjum dnia — odpowiadające tej Mszy lub białe).

1948

40. Strój liturgiczny podczas głoszenia Słowa Bożego wobec wystawionego Najśw. Sakramentu (odpowiedź KO z 28 I 1948), Eph. Lit. 65 (1951) s. 262.

Każdy kto głosi Słowo Boże wobec wystawionej Eucharystii powinien mieć na sobie (przynajmniej) komżę (i stułę).

41. Nowe wpisy do Martyrologium Rz. (dekret KO z 27 II 1948), AAS 40 (1948) s. 124—130, por. Eph. Lit. 62 (1948) s. 272—278.

42. Przekład zwrotów „perfidis Iudaeis — iudaicam perfidiam” (oświadczenie KO z 10 VI 1948), AAS 40 (1948) s. 342 (por. Eph. Lit. 63 (1949) s. 89 oraz MK 4 (1949) s. 121.¹⁹

Aby powyższe zwroty nie urażały żydów, wolno je tłumaczyć w sensie „niewierni” — niedowiarstwo”.

1949

43. Złoty jubileusz kapłaństwa Ojca Św. Pius XII (dekret KO z 12 II 1949), AAS 41 (1949) s. 82, por. Eph. Lit. 63 (1949) s. 90 n.

W związku z tym jubileuszem (przypadającym 2 III 1949) Papież zachęcił (11 II 1949) do odprawienia Mszy św. ekspiacyjnej za nieprzyjaciół Boga, por. AAS 41 (1949) s. 58—61, a KO postanowiła, że w Niedzielę Pasyjną (3 IV 1949) każdy kapłan, który chce celebrować dwie Msze św., odprawia jedną z niedzieli, dodając do niej modlitwę za Ojca Św., a drugą wotywę „Pro remissione peccatorum” (bez wspomnienia niedzieli, ale z „Credo” i z prefacją o Męce P.); kapłan chory, który ma indult na codzienne celebrowanie wotywy maryjnej lub innej, w wypadku korzystania z powyższego prawa binacji może odprawić w tym dniu dwa razy wotywę, na którą otrzymał zezwolenie (KO 4 III 1949, L'Osservatore Romano z 6 III 1949, por. Eph. Lit. 63 (1949) s. 91); kto zaś celebrowa tylko jedną Mszę św., bierze formularz

śpiewać, a przy święceniach diakonatu Biskup wkłada na elekta obie ręce).

¹⁹ Por. też nr 131 i 199 (oraz 101, 134 n.) nin. wykazu.

z niedzieli, dodając do jego modlitw pod jednym zakończeniem orację z teże wotywy, a pod drugim zakończeniem modlitwę za Ojca Św.

44. Używanie organów elektronowych przy czynnościach liturgicznych (oświadczenie KO z 13 VII 1949), AAS 41 (1949) s. 617, por. Eph. Lit. 64 (1950) s. 105 n. oraz MK 6 (1951) s. 302 n. (przekład).
Postanowienia zawarte w tym oświadczeniu weszły w skład Instrukcji o muzyce sakralnej i liturgii z 3 IX 1958 nr 64 (por. nr 129 nin. wykazu).
45. Studia muzyki sakralnej w Seminarjach Duch. (List. Kongr. Semin. i Uniw. z 15 VIII 1949), AAS 41 (1949) s. 618 n., por. Eph. Lit. 63 (1949) s. 425—427.
46. Ilość świec woskowych przy obrzędach liturg. i lampka wieczna (dekret KO z 18 VIII 1949), AAS 41 (1949) s. 476 n., por. Eph. Lit. 63 (1949) s. 421 oraz MK 7 (1952) s. 1 n. (przekład).²⁰
47. Ubieganie się o indult na kaplicę domową, ołtarz przenośny, odprawianie Mszy św. bez ministranta i przechowywanie Najśw. Sakramentu w kaplicach domowych (instr. Kongr. Sakr. dla Ordynariuszy z 1 X 1949), AAS 41 (1949) s. 493—511, por. Eph. Lit. 64 (1950) s. 108—123.
48. Msza św. o północy z 31 XII 1949 na 1 I 1950 (dekret Kongr. Sakr. z 15 XII 1949), AAS 41 (1949) s. 616, por. Eph. Lit. 64 (1950) s. 123.

Na rozpoczęcie (i na zakończenie — por. nr 57 nin. wykazu) Roku Jubileuszowego można było odprawić — za zezwoleniem Ordynariusza miejsca — jedną Mszę św. o północy i w związku z nią udzielić wiernym Komunii św.

1950

49. Enchiridion indulgentiarum (dekret Penitencjarii Apost. z 30 I 1950), AAS 42 (1950) s. 404 n., por. Eph. Lit. 64 (1950) s. 289.
Autentyczny ten zbiór zniósł wszystkie odpusty ogólnokościelne, które nie są w nim zawarte.²¹
50. Dodatki i zmiany w Pontyfikale Rz. dostosowane do Konstyt. Apost. „Sacramentum Ordinis” i „Episcopalis Consecrationis”²² (dekret KO z 20 II 1950), AAS 42 (1950) s. 448—455, por. Eph. Lit. 64 (1950) s. 283—287.

²⁰ Por. też nr 11 i 123 nin. wykazu.

²¹ Por. nr 252 nin. wykazu.

²² Por. errata w AAS 42 (1950) s. 908 i Eph. Lit. 65 (1951) s. 58 oraz nr.: 23, 38 i 164 nin. wykazu. — Por. też nr.: 184, 198, 207, 215, 236, 249 i 253 nin. wykazu oraz nr 68 wykazu w rozdziale II.

51. Wyjaśnienia dotyczące rubryk mszalnych (odpowiedzi KO z 13 VI 1950), Eph. Lit. 64 (1950) s. 359—361.

Najważniejsze z nich: przy odprawianiu Mszy św. w stałej kaplicy okrętowej stosuje się kalendarz całego Kościoła (por. KR nr 279).

52. Wezwanie Ojca św. Piusa XII „Menti nostrae” o świętość życia kapłańskiego (z 23 IX 1950), AAS 42 (1950) s. 657—702.

W wezwaniu tym mówi Papież m. in. o Mszy i Brewiarzu, por. Eph. Lit. 64 (1950) s. 357—359.

53. Zezwolenie na odprawianie w dniu ogłoszenia dogmatu Wniebowzięcia NMP (1 XI 1950) w każdym kościele i kaplicy jednej Mszy św. wotywnej z 15 VIII (z dodaniem, pod jednym zakończeniem, oracji o Wszystkich Św.; dekret KO z 21 X 1950), L'Osservatore Romano z 22 X 1950, por. Eph. Lit. 64 (1950) s. 366.

54. Nowy formularz mszalny na dzień 15 VIII („Signum magnum”) i nowe wezwanie w Litanii Loretańskiej do MB Wniebowziętej (dekret KO z 31 X 1950), AAS 42 (1950) s. 793—795, por. Eph. Lit. 65 (1951) s. 53—55.

Po wezwaniu „Królowo bez zmyy pierworodnej poczęta” mówi się „Królowo Wniebowzięta”.

55. Ogłoszenie dogmatu o Wniebowzięciu NMP (Konstytucja Apost. „Munificentissimus Deus” z 1 XI 1950), AAS 42 (1950), s. 753—773.

56. Wyjaśnienie w sprawie zewnętrznego obchodu uroczystości głównego Patrona miejsca (lub Tytułu kościoła) przeniesionej wskutek przeszkody liturgicznej (odpowiedź KO z 18 XI 1950), Eph. Lit. 65 (1951) s. 57 n.

W wypadku przeniesienia w.w. uroczystości zewnętrznej jej obchód można urządzić w najbliższą niedzielę (która taki obchód dopuszcza) przypadającą po dniu, na który ta uroczystość została przeniesiona. — Identycznej odpowiedzi udzieliła KO 13 VI 1950 (por. nr 51 nin. wykazu).

57. Msza św. o północy z 31 XII 1950 na 1 I 1951 (dekret Kongr. Sakr. z 1 XII 1950), AAS 42 (1950) s. 830, por. Eph. Lit. 65 (1951) s. 58 n.

Na zakończenie Roku Jubileuszowego można było odprawić Mszę św. o północy, podobnie jak 31. XII 1949/1 I 1950 (por. nr 48 nin. wykazu).

1951

58. Używanie dzwonów elektronicznych (odpowiedź KO z 3 II 1951), Eph. Lit. 66 (1952) s. 378.

Używanie takich dzwonów jest uzależnione od woli Ordyna-

nariusza. — Powyższą decyzję uchyliła Instr. ML nr 91 (por. nr 129 nin. wykazu).

59. Przywrócenie obchodu Wigilii Wielkanocnej w nocy z W. Soboty na Niedzielę Zmartwychwstania P. (dekret KO z 9 II 1951 oraz rubryki i teksty obrzędów liturgicznych), AAS 43 (1951) s. 128—137, por. Eph. Lit. 65 (1951) s. 1*—9*.

W r. 1951 za zgodą Ordynariusza miejsca było wolno odprawić obrzędy wielkosobotnie w nocy, wg załączonych rubryk i tekstów. Ponadto Ordynariusze mieli przesłać do KO sprawozdanie z przebiegu uroczystości²³.

60. Nowy formularz brewiaryjowy na dzień 15 i 18 VIII (dekret KO z 27 IV 1951), AAS 43 (1951) s. 385—399, por. Eph. Lit. 65 (1951) s. 200—210.

1952

61. Odprawianie obrzędów odnowionej Wigilii Wielkanocnej w latach 1952—1954 (dekret KO z 11 I 1952 oraz Zarządzenia i zmiany w rubrykach z r. 1951)²⁴, AAS 44 (1952) s. 48—63, por. Eph. Lit. 66 (1952) s. 90—94, 98—108.

Do odprawienia odnowionej Wigilii Paschalnej w dalszym ciągu było wymagane zezwolenie Ordynariusza miejsca.

62. Nowe wydanie Rytułu Rzymskiego (dekret KO z 25 I 1952), por. Eph. Lit. 66 (1952) s. 220.

Poprzednie wydanie typiczne ukazało się w r. 1925; nowe uwzględniła zmiany, które od tego czasu wprowadzono²⁵.

63. Nowe wpisy do Martyrologium Rz. (dekret KO z 9 V 1952), AAS 44 (1952) s. 489—493, por. Eph. Lit. 66 (1952) s. 374—378.

64. Sztuka sakralna (instrukcja Kongr. Oficjum z 30 VI 1952), AAS 44 (1952) s. 542—546, por. Eph. Lit. 66 (1952) s. 379—382 oraz MK 7 (1952) s. 220—224 i 10 (1959) s. 260—264 (przekład)²⁶.

65. Opieka duszpasterska nad emigrantami (Konstyt. Apost. „Exul Familia” z 1 VIII 1952), AAS 44 (1952) s. 649—704.

Konstytucja ta zawiera też przepisy liturgiczne²⁷.

66. Uproszczenie i skrócenie stroju kardynałów (M. Pr. „Valde solli-

²³ Por. nr 61 nin. wykazu.

²⁴ Por. nr 59, 85, 90 oraz 100 n. nin. wykazu.

²⁵ Por. nr.: 1, 3, 18, 24, 30, 33 i 36 nin. wykazu. — Następne wydanie Rytułu Rz. por. nr 79 — wyjaśnienia zaś dotyczące Rytułu por. nr 167.

²⁶ Por. też nr 176 i 184 nin. wykazu oraz nr 64 wykazu w rozdziale II.

²⁷ Por. nr 78 i 89 nin. wykazu oraz odsyłacz 16.

citi” z 30 XI 1952), AAS 44 (1952) s. 849 n., por. Eph. Lit. 67 (1953) s. 29 n.²⁸

67. Strój Patriarchów, Arcybiskupów, Biskupów, Opatów, Protonotariuszy, Prałatów i tych, którzy posiadają przywileje Prałatów (dekret KO z 4 XII 1952), AAS 44 (1952) s. 888, por. Eph. Lit. 67 (1953) s. 43.

Strój Patriarchów, Arcybiskupów, Biskupów i Opatów zostaje uproszczony i skrócony. Protonotariusze zaś, Prałaci i ci, którzy mają przywileje Prałatów, noszą sutannę bez trenu²⁸.

68. Wkładanie przez Biskupa pontyfikalnych pończoch i sandałów (dekret KO z 4 XII 1952), AAS 44 (1952) s. 887, por. Eph. Lit. 67 (1953) s. 42 n.

Gdy rubryki przepisują używanie pontyfikalnych pończoch i sandałów, Biskup wkłada je w domu lub w miejscu wyodrębnionym od kościoła, a nie w kościele^{28a}.

69. Nowe watykańskie wydania Mszału Rz. (z 7 XII 1952), por. Eph. Lit. 67 (1953) s. 46—61 oraz 68 (1954) s. 62 n.

Nowe wydanie jest szóstym po wydaniu typicznym. Uwzględnia ono uzupełnienia i zmiany, jakie zaszły od poprzedniego wydania piątego (które ukazało się w r. 1939)²⁹, a ponadto zawiera pewne sprostowania i ulepszenia. Następne wydanie typiczne: por. nr 159 nin. wykazu.

70. Akt uwielbienia MB Wniebowziętej (reskrypt KO z 23 XII 1952), AAS 45 (1953) s. 194, por. Eph. Lit. 67 (1953) s. 253 n.

Po akcie „Niech będzie pochwalone jej święte i Niepokalane Poczęcie” dodaje się: „Niech będzie pochwalone jej chwalebne Wniebowzięcie”^{29a}.

1953

71. Msze św. wieczorne i ulgi w przepisach o poście eucharystycznym (Konstyt. Apost. „Christus Dominus” z 6 I 1953), AAS 45 (1953) s. 15—24, por.: Eph. Lit. 67 (1953) s. 30—37, RBL 6 (1953) s. 175—180 (tekst) i 184—198 (przekład), MK 8 (1957) s. 141—148 (przekład).

72. Instrukcja do Konstyt. Apost. „Christus Dominus” (Kongr. Of. 6 I 1953), AAS 45 (1953) s. 47—51, por. Eph. Lit. 67 (1953) s. 38—

²⁸ Dalsze uproszczenia odznak i obrzędów biskupich por. nr 250 n. nin. wykazu.

²⁹ Por. np. nr.: 4, 10, 20, 27 i 54 nin. wykazu.

^{29a} Por. też nr 145 i 182 nin. wykazu.

^{29b} Por. też: Skorowidz rzeczowy — Post eucharystyczny.

- 42, RBL 6 (1953) s. 181—184 (tekst) i 189—193 (przekład), MK 8 (1957) s. 148—152 (przekład).
73. Zakaz udzielania zezwolenia na odprawianie Mszy św. w W. Czwartek wieczorem (odpowiedź KO z 21 III 1953), L'Osservatore Romano z 26 III 1953, por. Eph. Lit. 67 (1953) s. 147.
- Zakaz ten obowiązywał do odrodzenia obrzędów liturgicznych W. Tygodnia 16 XI 1955 (por. nr 100 nin. wykazu).
74. Poświęcenie Seminarium Duchownego (ryt, formuła i dekret KO z 12 V 1953), AAS 46 (1954) s. 104—107, por. Eph. Lit. 68 (1954) s. 65 n.
75. Odprawianie Mszy św. wieczornej na statku (odpowiedź Kongr. Oficjum z 31 V 1953), AAS 45 (1953) s. 426, por. Eph. Lit. 67 (1953) s. 254.
- Kompetentnym przełożonym do udzielania takiego zezwolenia jest Ordynariusz portu macierzystego danego statku.
76. Zmiany w rubrykach Mszалу i Rytuału Rz. wprowadzone przez Konstytucję „Christus Dominus” oraz przez Instrukcję Kongr. Of. z 6 I 1953 (dekret KO z 3 VI 1953 oraz tekst zmian), AAS 46 (1954) s. 68—71.
77. Dodatki do szóstych oraz do streszczonych lekcji brewiarzowych o Patronach ustanowionych przez Pap. Piusa XII dla całego Kościoła (dekret KO z 16 X 1953), AAS 46 (1954) s. 71 n., por. Eph. Lit. 68 (1954) s. 56 n.
- Dodatki dotyczą lekcji w następujące uroczystości: Zjawienia się św. Michała Arch., Patrona radiologów, 8 V³⁰; Jana de la Salle, Patrona nauczycieli, 15 V; św. Alfonsa Liguori, Patrona spowiedników i moralistów, 2 VIII; św. Józefa Kalasantego, Patrona podstawowych szkół chrześcijańskich, 27 VIII; św. Alberta Bpa, W. i Dra Kła, Patrona fizyków, 15 XI.
78. Deklaracja Kongr. Konsystorialnej (z 7 XI 1953) dotycząca Konsyt. Apost. „Exul Familia” (por. nr 65 i 89 nin. wykazu), AAS 45 (1953) s. 758.
- Wiernym znajdującym się w niebezpieczeństwie śmierci mogą (na powierzonym sobie terytorium) udzielać bierzmowania także kapłani pracujący wśród emigracji.
79. Nowe wydanie Rytuału Rz. (zatwierdzone 21 XI 1953), por. Eph. Lit. 68 (1954) s. 63—67.
- Poprzednie wydanie typiczne było zatwierdzone 25 I 1952 (por. nr 62 nin. wykazu); nowe uwzględnia uzupełnienia i zmiany, które potem wprowadzono (por. np. nr 71 n., 74 oraz 76 nin. wykazu).

³⁰ Uroczystość zniesiona przez KR.

80. Msza św. w nocy na rozpoczęcie i zakończenie Roku Maryjnego (dekret Kongr. Sakr. z 26 XI 1953), AAS 45 (1953) s. 808, por. Eph. Lit. 68 (1954) s. 49 n.

Ordynariusze miejsca mogli pozwolić na jedną Mszę św. (z komunią św. wiernych) o g. 0,30 w nocy z 7 na 8 XII 1953 i 1954.

81. Msza św. wotywna o Niepok. Poczęciu NMP w soboty Roku Maryjnego (dekret KO z 29 XI 1953), AAS 45 (1953) s. 819, por. Eph. Lit. 68 (1954) s. 50.

1954

82. Uprawnienia kapelanów sprawujących opiekę duszpasterską nad pasażerami okrętów (Kongr. Konsyst. 19 III 1954), AAS 46 (1954) s. 415—418.
83. Wotywa o Sercu P. J. w I piątek miesiąca może być odprawiana nie tylko rano lecz za zezwoleniem Ordynariusza także wieczorem (odpowiedź KO z 31 III 1954), por. Eph. Lit. 68 (1954) s. 258, MK 8 (1957) s. 430 (oraz KR nr 385 b).
84. Uprawnienia kapelanów sprawujących opiekę duszpasterską nad marynarzami (Kongr. Konsyst. 2 IV 1954), AAS 46 (1954) s. 248—252.
85. Post eucharystyczny związany z odprawianiem odnowionej Wigilii Wielkanocnej (dekret Kongr. Of. z 7 IV 1954), AAS 46 (1954) s. 142, por. Eph. Lit. 68 (1954) s. 165³¹.
86. Msza św. o Najśw. Imieniu Maryi w niedzielę 12 IX 1954 (zezwoleń KO z 6 IX 1954), L'Osservatore Romano z 6/7 IX 1954, por. Eph. Lit. 68 (1954) s. 375.
87. Encyklika „Ad Caeli Reginam” (z 11 X 1954) o królewskiej godności MB (i o ustanowieniu uroczystości NMP Królowej w dniu 31 V), AAS 46 (1954) s. 625—640, por. Eph. Lit. 69 (1955) s. 36—47³².
88. Przemówienie Ojca św. (z 2 XI 1954) do Kardynałów i Biskupów, którzy dnia poprzedniego uczestniczyli w ogłoszeniu przez Papieża w Bazylice Watykańskiej ustanowienia nowej uroczystości liturgicznej NMP Królowej nieba i ziemi, AAS 46 (1954) s. 666—677, wyjątki por. Eph. Lit. 69 (1955) s. 48—51.

W przemówieniu tym poruszył Ojciec Św. sprawę jurysdykcyjnej i kapłańskiej władzy Kościoła, uwzględniając także jej aspekt liturgiczny.

³¹ Por. zmianę wprowadzoną do tego dekretu przez M. Pr. *Sacram Communionem* (nr 115 nin. wykazu; por. też nr 59, 61, 71 n., 90 i 100 oraz Skorowidz rzeczowy — Post eucharystyczny).

³² Por. nr 96 nin. wykazu.

89. Przepisy i uprawnienia kapłanów sprawujących opiekę duszpasterską nad emigrantami (Kongr. Konsyst. 10 XII 1954), AAS 47 (1955) s. 91 n.³³

1955

90. Przedłużenie na jeden rok dekretu z 11 I 1952 o odnowionej Wigilii Wielkanocnej³⁴ (KO 15 I 1955), AAS 47 (1955) s. 48, por. Eph. Lit. 69 (1955) s. 53.
91. Uroczystość św. Piusa X (formularz brewiarzowy i mszalny, dekret KO z 1 III 1955 oraz wpis do Mart. Rz.), AAS 47 (1955) s. 250—256, por. Eph. Lit. 69 (1955) s. 265—271.
92. Udzielanie zezwolenia na wieczorną Mszę św. tylko dla dobra znacznej ilości wiernych (przypomnienie Kongr. Oficjum z 22 III 1955), AAS 47 (1955) s. 218, por. Eph. Lit. 69 (1955) s. 272.
 Powyższa klauzula została zniesiona przez M. Pr. „Pastorale Munus” z 30 XI 1963 nr 4 (por. nr 175 nin. wykazu; por. też nr 71 n.).
93. Uproszczenie rubryk (dekret KO z 23 III 1955 i tekst nowych rubryk), AAS 47 (1955) s. 218—224, por. Eph. Lit. 69 (1955) s. 113—119, RBL 7 (1954) s. 205—210³⁵.
 Postanowienia tego dekretu obowiązywały do dnia 1 I 1960. Niektóre z nich weszły później w skład KR, a niektóre zostały przez ten Kodeks zniesione.
94. „Poświęcenie” morza (formuła i dekret KO z 27 IV 1955), AAS 47 (1955) s. 414 n., por. Eph. Lit. 69 (1955) s. 354 n.
95. Przemówienie Pap. Piusa XII do Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Robotników Włoskich z 1 V 1955, ustanawiające uroczystość św. Józefa Rzemieślnika, AAS 47 (1955) s. 402—407³⁶.
96. Uroczystość MB Królowej (formularz brewiarzowy i mszalny, wpis do Mart. Rz. oraz dekret KO z 31 V 1955), AAS 47 (1955) s. 470—480, por. Eph. Lit. 69 (1955) s. 356—365³⁷.
97. Wyjaśnienia dotyczące dekretu o uproszczeniu rubryk z 23 III 1955 (odpowiedź KO z 2 VI 1955), AAS 47 (1955) s. 418 n., por.

³³ Por. nr 65 i 78 nin. wykazu.

³⁴ Por. też nr 59, 61 i 85 oraz 100 nin. wykazu.

³⁵ Wyjaśnienia dotyczące tego dekretu por. nr.: 97—99, 108, 113 i 124 nin. wykazu.

³⁶ Por.: wyjątek w Eph. Lit. 69 (1955) s. 265 oraz streszczenie ks. B. Panka w Polonia Sacra 8 (1956) s. 14. — Por. też nr 106 nin. wykazu.

³⁷ Por. nr 87 nin. wykazu.

- Eph. Lit. 69 (1955) s. 373 n., RBL 8 (1955) s. 360—363 (przekład ks. B. Magotta).
- 98, 99. Dalsze wyjaśnienia dotyczące dekretu o uproszczeniu rubryk z 23 III 1955 (odpowiedzi KO z 17 X i 3 XI 1955), Eph. Lit. 70 (1956) s. 248—252 i s. 44—49, por. RBL 8 (1955) s. 355—360 (przekład odpowiedzi z 3 XI ks. B. Magotta).
100. Odrodzenie obrzędów liturgicznych W. Tygodnia (dekret i instrukcja KO z 16 XI 1955), AAS 47 (1955) s. 838—847, por.: Eph. Lit. 70 (1956) s. 5—14; przekład: RBL 8 (1955) s. 230—239; Polonia Sacra 7 (1955) s. 240—252; MK 8 (1957) s. 69—79; Małaczyński F., Ceremoniał obrzędów W. Tygodnia, Warszawa 1958 s. 10—25³⁸.
101. Ordo Hebdomadae Sanctae Instauratus, Editio typica, Typis Polyglottis Vaticanis 1956 stron XVI i 144 (dekret KO z 30 XI 1955 zatwierdzający wydanie typiczne; rubryki i teksty liturgiczne W. Tygodnia oraz dekret i instrukcja KO z 16 XI 1955), por. Eph. Lit. 70 (1956) s. 81 n., 108—122, 144—157, 170—183, 204—222³⁹.
102. Encyklika „Musicae sacrae disciplina” z 25 XII 1955, AAS 48 (1956) s. 5—25, por. Eph. Lit. 71 (1957) s. 37—53, RBL 8 (1955) s. 335—353 (przekład), MK 8 (1957) s. 408—427 (przekład)⁴⁰.

1956

103. Melodie gregoriańskie do odrodzonych obrzędów W. Tygodnia (dekret KO z 11 II 1956 zatwierdzający wydanie typiczne), por. Eph. Lit. 70 (1956) s. 227³⁸.
104. Wyjaśnienia w sprawie: a) używania w kościele gramofonu, magnetofonu i radia oraz aparatów projekcyjnych; b) udziału w obrzędach chórów mieszanych (odpowiedzi KO z 7 III 1956), Eph. Lit. 71 (1957) s. 195 n., por. RBL 10 (1957) s. 314—316.
Powyższe odpowiedzi skodyfikowano w Instr. ML nr 71, 73 i 100 (por. nr 129 nin. wykazu).
105. Wyjaśnienia w sprawie czynności liturgicznych w W. Czwartek, Piątek i Sobotę odprawianych wg odrodzonych obrzędów W. Tygodnia (odpowiedzi KO z 15 III 1956), AAS 48 (1956) s. 153 n., por.: Eph. Lit. 70 (1956) s. 253—255; RBL 8 (1955) s. 354 n. (przekład ks. B. Magotta), 10 (1957) s. 53 n. (przekład ks. T. Szwa-grzyka); MK 8 (1957) s. 80—82³⁸.

³⁸ Por. też: Skorowidz rzeczowy — Wielki Tydzień.

³⁹ Por. nr.: 104, 109, 129, 133, 176, 180 i 234 nin. wykazu oraz nr 33, 34 i 42 wykazu w rozdziale II.

⁴⁰ Por. nr 95 nin. wykazu.

106. Uroczystość św. Józefa Rzemieślnika⁴⁰ (formularz brewiarzowy i mszalny, wpis do Mart. Rz. oraz dekret KO z 24 IV 1956), AAS 48 (1956) s. 226—237, por. Eph. Lit. 70 (1956) s. 355—368.
 Powyższy dekret znosi też uroczystość św. Józefa obchodzoną w środę po II niedzieli po Wielkanocy, a tytuł „Patron całego Kościoła” przenosi się na dzień 19 III. Uroczystość zaś św. Apostołów Filipa i Jakuba (i odnośne elogium w Mart. Rz.) przenosi z dnia 1 na 11 V oraz poleca usunąć z IV lekcji brewiarzowej słowa: „Kalendis Maii”.
107. Encyklika „Haurietis aquas” o czci Najśw. Serca P. J. (z 15 V 1956), AAS 48 (1956) s. 309—353, por. RBL 10 (1957) s. 135—163 (przekład ks. M. Rękasa), MK 10 (1959) s. 389—414 (przekład).
108. Dalsze wyjaśnienia dotyczące dekretu o uproszczeniu rubryk z 23 III 1955 (odpowiedzi KO z 16 VI 1956), Eph. Lit. 70 (1956) s. 410—412 oraz 71 (1957) s. 59, por. RBL 10 (1957) s. 219 n. (przekład ks. T. Szwagrzyka)³⁵.
109. Wyjaśnienia dotyczące encykliki „Musicae sacrae disciplina” z 25 XII 1955 (odpowiedzi KO z 1 VII 1956), Eph. Lit. 71 (1957) s. 53, por. HD 26 (1957) s. 302 n., RBL 10 (1957) s. 59 n.
 Powyższe odpowiedzi zostały skodyfikowane w Instr. ML nr 14 (por. nr 129 nin. wykazu).
110. Dalsze wyjaśnienia w sprawie odrodzonych obrzędów W. Tygodnia (odpowiedzi KO z 23 VII 1956), RBL 10 (1957) s. 57—59, por. HD 26 (1957) s. 301 n.³⁸
111. Przemówienie Ojca św. Piusa XII do uczestników I Międzynarodowego Kongresu Duszpasterstwa Liturgicznego w Asyżu 22 IX 1956, AAS 48 (1956) s. 711—725, por. Eph. Lit. 70 (1956) s. 397—408⁴¹.
112. „Poświęcenie” kamieniołomów i zakładów obrabiania marmurów (dekret KO z 31 X 1956 i dwie formuły), AAS 48 (1956) s. 844 n., por. Eph. Lit. 71 (1957) s. 120 n., MK 8 (1957) s. 320 n.
113. Dalsze wyjaśnienia dotyczące dekretu o uproszczeniu rubryk z 23 III 1955 (odpowiedzi KO z 15 XI 1956), Eph. Lit. 71 (1957) s. 54—59³⁵.

1957

114. Dalsze zarządzenia i wyjaśnienia w sprawie odrodzonych obrzędów W. Tygodnia (KO 1 II 1957), AAS 49 (1957) s. 91—95, por.

⁴¹ Por. streszczenia: Małaczyński F. o. w At. Kapł. 54 (1957) s. 291 i Panek B. ks. w Polonia Sacra 9 (1957) nr 1 s. 42. — Na to przemówienie Papieża powołuje się dekret KO z 1 VI 1957 (por. nr 118 nin. wykazu).

- Eph. Lit. 71 (1957) s. 81—86, HD 26 (1957) s. 297—300 (przekład o. F. Małaczyńskiego, podobnie w: Ceremoniał obrzędów W. Tygodnia, Warszawa 1958 s. 25—32), RBL 9 (1956) s. 302—306 (przekład ks. T. Szwagrzyka)³⁸.
115. Msze św. popołudniowe i dalsze ulgi w przepisach o poście euchar. (M. Pr. „Sacram Communionem” z 19 III 1957), AAS 49 (1957) s. 177 n., por. Eph. Lit. 71 (1957) s. 191 n., RBL 10 (1957) s. 60 n. (przekład ks. T. Szwagrzyka), MK 8 (1957) s. 153 n. (przekład)⁴².
116. Wyjaśnienie dotyczące M. Pr. „Sacram Communionem” z 19 III 1957 (odpowiedź KO z 21 V 1957), Eph. Lit. 71 (1957) s. 316.
Odpowiedź zdeaktualizowana przez późniejsze przepisy (por. nr 140, 157, 169 i 175 nin. wykazu oraz nr 21 i 25 wykazu w rozdziale II).
117. Słowa konsekracji powinny być wypowiedzane przez wszystkich koncelebransów (oświadczenie Kongr. Of. z 23 V 1957), AAS 49 (1957) s. 370, por. Eph. Lit. 71 (1957) s. 317, RBL 11 (1958) s. 70, MK 8 (1957) s. 431 oraz przekład w MK 10 (1959) s. 9 i 417⁴³.
118. Przechowywanie Najśw. Sakramentu (dekret KO z 1 VI 1957), AAS 49 (1957) s. 425 n., Eph. Lit. 71 (1957) s. 440—442, MK 8 (1957) s. 428 n. oraz 10 (1959) s. 578—580 (przekład)⁴⁴.
Przepis nr 4 i 8 tegoż dekretu (mówiący o zakazie ustawiania jedynego w kościele ołtarza twarzą do ludu oraz umieszczania tabernakulum poza ołtarzem) zostały zniesione przez I Instr. KL nr 95. Odnośnie zaś konopeum (przepis nr 6) por. odpowiedź KO z 3 VII 1965, Notitiae 1 (1965) s. 308 i Eph. Lit. 80 (1966) s. 55.
119. Dalsze wyjaśnienia dotyczące M. Pr. „Sacram Communionem” z 19 III 1957 (cztery odpowiedzi KO z 21 VI 1957), Eph. Lit. 71 (1957) s. 316.
Trzy odpowiedzi zostały zdeaktualizowane przez późniejsze przepisy (por. nr 140, 157, 169 i 175 nin. wykazu oraz nr 21 i 25 wykazu w rozdziale II, a ponadto RBL 11 (1958) s. 457). Pozostała natomiast aktualna odpowiedź wyjaśniająca, że można uzyskać zezwolenie na odprawienie w ciągu dnia dwóch Mszy św. popołudniowych.

⁴² Por. nr 116 i 119 nin. wykazu oraz nr 14 wykazu w rozdziale II.

⁴³ Por. też nr 198 nin. wykazu. — Przed wejściem w życie Rytu koncelebry nowy Opat podczas Mszy św. związanej z jego uroczystym poświęceniem odmawiał razem z Biskupem wszystkie modlitwy z wyj. słów konsekracji i dlatego nie koncelebrował.

⁴⁴ Por. też nr 6 nin. wykazu.

120. Kształt szat liturgicznych (oświadczenie KO z 20 VIII 1957), AAS 49 (1957) s. 762, por. Eph. Lit. 71 (1957) s. 438, MK 8 (1957) s. 430 n.
121. „Poświęcenie” radiostacji (formuła i dekret KO z 24 X 1957), AAS 49 (1957) s. 1043—1045, por. Eph. Lit. 72 (1958) s. 130 n.
122. Ustawy dzieła „Apostolstwa Morza” (Kongr. Konsyst. 21 XI 1957), AAS 50 (1958) s. 375—383.
123. Ilość wosku pszczelego lub oleju w świecach przeznaczonych do użytku liturgicznego (dekret KO z 13 XII 1957), AAS 50 (1958) s. 50 n., por. Eph. Lit. 72 (1958) s. 131 n., MK 9 (1958) s. 344 n. (przekład)⁴⁵.
124. Odprawianie Mszy św. na podstawie indultu apost. przyznanego kapłanom upośledzonym na wzroku (instr. KO z 15 XII 1957 dostosowana do dekretu o uproszczeniu rubryk z 23 III 1955), AAS 50 (1958) s. 51—54, por. MK 9 (1958) s. 448—450 (przekład).
Instrukcja nieaktualna (por. nr 152 nin. wykazu).

1958

125. Święcenie popiołu w Środę Pop. wieczorem (dekret KO z 5 II 1958), AAS 50 (1958) s. 104, por. Eph. Lit. 72 (1958) s. 133.
Ordynariusz miejsca może pozwolić, aby tam, gdzie raz święci się popiół rano przed główną Mszą św., powtórzono ten obrzęd przed Mszą wieczorną.
126. Przypomnienie zakazu samowolnego wprowadzania zmian do liturgii⁴⁶ oraz o publicznym odmawianiu litanii i innych modlitw (Kongr. Of. 14 II 1958), AAS 50 (1958) s. 114, por. Eph. Lit. 72 (1958) s. 136 n., MK 10 (1959) s. 9 n. (przekład).
127. Przypomnienie obowiązku nie odkładania chrztu dzieci (Kongr. Of. 18 II 1958), AAS 50 (1958) s. 114, por. Eph. Lit. 72 (1958) s. 139 n.
128. Zakaz opuszczania słów „Mysterium fidei” w formule konsekracji (upomnienie Kongr. Of. z 24 VII 1958), AAS 50 (1958) s. 536, por. Eph. Lit. 73 (1959) s. 369, MK 10 (1959) s. 122 (przekład)⁴⁶.
129. Instrukcja KO o muzyce sakralnej i liturgii z 3 IX 1958, AAS 50 (1958) s. 630—663, por. Eph. Lit. 72 (1958) s. 388—419, przekład: RBL 12 (1959) s. 66—97, MK 11 (1960) s. 1—29 (z wyj nr 74—79)⁴⁷.

⁴⁵ Por. też nr 11 i 46 nin. wykazu.

⁴⁶ Por.: KL art. 22 § 3; M. Pr. *Sacram Liturgiam* z 25 I 1964 nr X n.; I Instr. KL nr 20 i 22. — Por. też nr.: 128, 204, 230, 235 i 255 nin. wykazu.

⁴⁷ Por. odsyłacz 39.

Instrukcja ta została dość poważnie zmodyfikowana przez Instr. KO „Musicam sacram” (o Muzyce w Św. Liturgii) z 5 III 1967, por. nr 234 nin. wykazu).

1959

130. Ogłoszenie św. Wawrzyńca z Brindisi W. Doktorem Kościoła oraz ustanowienie jego uroczystości w dniu 21 VII (Litterae Apostolicae „Celsitudo ex humilitate” z 19 III 1959), AAS 51 (1959) s. 456—461⁴⁸.
131. Zmiana tekstu w ósmej modlitwie uroczystej (za żydów) w W. Piątek (dekret KO z 19 V 1959), Eph. Lit. 74 (1960) s. 133⁴⁹.
OHSI z 16 XI 1955 przywrócił przed tą oracją słowa: „Oremus, Flectamus genua, Levate”. Powyższy zaś dekret zmienił wyrażenie „pro perfidis Iudaeis” na „pro Iudaeis”, a wyrażenie „etiam iudaicam perfidiam” na „Iudaeos etiam”.
132. Formularz brewiarzowy i mszalny o św. Wawrzyńcu z Brindisi oraz wpis do Mart. Rz. (i dekret KO z 8 VII 1959), AAS 51 (1959) s. 592—594, por. Eph. Lit. 74 (1960) s. 53—55, MK 11 (1960) s. 309—312⁵⁰.
133. Wyjaśnienia dotyczące Instrukcji o Muzyce Sakr. i Liturgii⁵¹ (KO 10 VII 1959), Eph. Lit. 74 (1960) s. 457 n., RBL 15 (1962) s. 185.
1) Do nr 18: Podczas czynności liturgicznych nie wolno śpiewać solo całego utworu muzyki sakralnej. 2) Pewne części kompozycji muzyki sakralnej, wykonywanej przez chór, może śpiewać solista (ale nie solistka). 3) Do nr 75 n.: Ordynariusz miejsca może zakazać fotografowania w kościele (nawet poza nabożeństwem). 4) Do nr 100: Chór mieszany względnie tylko żeński może śpiewać w miejscu tradycyjnym, a więc w ostateczności nawet obok prezbiterium, byle poza nim.
134. Zmiana nazwy i skrócenie „Aktu poświęcenia rodzaju ludzkiego Sercu P. J.” (Penitencjaria Apost. 18 VII 1959), AAS 51 (1959) s. 595, przekład: por. MK 11 (1960) s. 40 n., Coll. Rit. s. 305 n. (w ostatnim wypadku zachowano dawną nazwę!).
Nowa nazwa brzmi: „Akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Jezusowi Chrystusowi Królowi”. — Skrótu zaś dokonano przez opuszczenie ustępu o muzułmanach, poganach i żydach⁵².

⁴⁸ Por. też nr 132 i 136 nin. wykazu.

⁴⁹ Por. odsyłacz 19.

⁵⁰ Por. nr 130 i 136 nin. wykazu.

⁵¹ Por. odsyłacz 39.

⁵² Por. odsyłacz 19 oraz (odnośnie nr 134) Eph. Lit. 73 (1959) s. 458.

135. Usunięcie pewnych formuł z chrztu dorosłych (dekret KO z 27 XI 1959), Eph. Lit. 74 (1960) s. 133.

Przy chrzcie oraz przy uzupełnianiu obrzędów chrztu dorosłych (Rit. Pol. s. 45 nr 10 oraz s. 105 nr 7) należy opuszczać rubryki (i zawarte w nich formuły) od słów: „Et si Catechumenus (ELECTUS)...”, aż do słów: „de qua venit”⁵².

136. Errata w oficjum o św. Wawrzyńcu z Brindisi W. Drze Kościoła (KO, bez daty), AAS 51 (1959) s. 720⁵³.

Zamiast: „sacerdos ordinatus” ma być: „sacerdos inauguratus”, a zamiast: „in Hungaria coadunatus” — „in Hungaria congressus”.

1960

137. Litania do Krwi P. Jezusa (tekst⁵⁴ i dekret KO z 24 II 1960), AAS 52 (1960) s. 412 n., por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 54 n.⁵⁵

Litania ta zatwierdzona do użytku publicznego ma być umieszczona po Litaniu do Serca P. Jezusa.

138. Dziękczynna modlitwa po Mszy św. Pap. Klemensa XI „Credo, Domine” (tekst i dekret KO z 24 II 1960), AAS 52 (1960) s. 368 n.

Zgodnie z powyższym dekretem oracja ta jest umieszczana w nowych wydaniach Mszału i Brewiarza Rz. wśród dziękczynnych dowolnych modlitw różnych, po modlitwie „En ego”.

139. Modlitwy po Mszy św. czytanej (dekret KO z 9 III 1960), AAS 52 (1960) s. 360, por. Eph. Lit. 74 (1960) s. 458 n., MK 11 (1960) s. 387 n. (tekst i przekład), RBL 13 (1960) s. 487 (przekład).

Dekret nieaktualny od 7 III 1965 r. (por. I Instr. KL nr 48 j).

140. Udzielanie (za zezwoleniem Ordynariusza miejsca) Komunii św. w czasie nabożeństw popołudniowych (dekret Kongr. Of. z 21 III 1960), AAS 52 (1960) s. 355 n., por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 58 n., MK 11 (1960) s. 307—309 (tekst i przekład).

141. Uroczystość św. Grzegorza Barbarigo Bpa W., 17 VI (Litterae Decretales „Terrenas hominum” z 26 V 1960), AAS 52 (1960) s. 437—447.

142. Szerzenie kultu Krwi P. Jezusa (Epistola Apostolica „Inde a primis” z 30 VI 1960), AAS 52 (1960) s. 545—550⁵⁶.

143. Kodeks Rubryk (Ogólnych) Brewiarza i Mszału Rz. (Litterae

⁵³ Por. nr 130 i 132 nin. wykazu.

⁵⁴ Por. polski przekład w *Coll. Rit.* s. 306—308 oraz w MK 12 (1961) s. 50 n. (por. nr 26 wykazu w rozdziale II).

⁵⁵ Por. też nr 142 i 145 nin. wykazu (oraz nr 36 wykazu w rozdziale II).

⁵⁶ Por. nr 137 i 145 nin. wykazu.

- Apostolicae „Rubricarum instructum” z 25 VII 1960, dekret KO z 26 VII 1960, rubryki, kalendarz, tabela dni oraz zbieżności i spotkania dni liturgicznych, zmiany w Brewiarzu, Mszale i Mart. Rz., wyjaśnienia dotyczące kalendarzy partykularnych⁵⁷, zarządzenia w sprawie wydawania Brewiarza i Mszału Rz.), AAS 52 (1960) s. 593—740, por. Eph. Lit. 74 (1960) s. 258—370 i 388—392⁵⁸.
144. Szczegółowe zarządzenia w sprawie Brewiarza Rz. (nr 1—347, KO 5 X 1960), por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 25—54.
145. Akt uwielbienia Krwi P. Jezusa (dekret KO z 12 X 1960), AAS 52 (1960) s. 987, por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 56⁵⁹.
Po akcie „Niech będzie uwielbione Najśw. Serce Jezusowe” dodaje się „Niech będzie uwielbiona Najdroższa Krew Jezusowa”⁶⁰.
146. Wykaz uroczystości, w które obowiązuje odprawienie Mszy św. za parafian (dekret Kongr. Soboru z 3 XII 1960), AAS 52 (1960) s. 985 n., por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 59 n., MK 12 (1961) s. 111 n.⁶¹
147. Dostosowanie obowiązku chórowego do KR (dekret Kongr. Soboru z 3 XII 1960, AAS 52 (1960) s. 986 n., por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 60 n., MK 12 (1961) s. 112.
148. Zniesienie (przez KR) antycypowania Laudes (oświadczenie KO z 28 XII 1960), L'Osservatore Romano z 30 XII 1960, por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 56, RBL 13 (1960) doklejka po s. 640.

1961

149. Rewizja kalendarzy partykularnych oraz propriów brewiarszych i mszalnych w myśl zasad KR (Instr. KO z 14 II 1961), AAS 53 (1961) s. 168—180, por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 143—154⁶².
150. Odnowienie nabożeństwa do św. Józefa (Epist. „Le voci” z 19 III 1961), AAS 53 (1961) s. 205—213, por. MK 12 (1961) s. 221—226 (przekład)⁶³.

⁵⁷ Por. RBL 13 (1960) s. 499—638 (przekład o. F. Małaczyńskiego, z wyj. Kalendarza na s. 596—607). Trzeba jednak zwrócić uwagę na pewne nieścisłości w przekładzie (w nr 17 i 237 f) oraz na pewne braki w tekście tegoż przekładu (w nr: 15, 40, 69, 128 c. d., 135 g, 153, 201, 237 e, 395 e 399 a, 418 i 515 d).

⁵⁸ Por.: Skorowidz rzeczowy — Kodeks Rubryk...

⁵⁹ Por. nr 36 wykazu w rozdziale II (oraz 137 i 142 nin. wykazu).

⁶⁰ Por. MK 12 (1961) s. 208 oraz nr 70 i 182 nin. wykazu.

⁶¹ Por. też nr 28 wykazu w rozdziale II.

⁶² Por. nr: 41, 47, 50 n. oraz 60 wykazu w rozdziale II.

⁶³ Por. też nr 168 nin. wykazu.

151. Zreformowanie II tomu Pontyfikału Rz. (dekret KO z 13 IV 1961), Pontificale Romanum, Pars secunda, Editio typica emendata, Typis Polyglottis Vaticanis 1961, s. 2, por. Eph. Lit. 76 (1962) s. 210⁶⁴.
152. Odprawianie Mszy św. na podstawie indultu apost. przyznanego kapłanom chorym lub upośledzonym na wzroku (instr. KO z 15 IV 1961), Eph. Lit. 75 (1961) s. 362—364; por.: RBL 15 (1962) s. 180 n.; MK 13 (1962) s. 351 n. (przekład)⁶⁵.
153. Zniśnienie wspomniania dnia powszedniego IV klasy (oświadczenie KO z 27 V 1961), AAS 53 (1961) s. 388; por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 366; RBL 14 (1961) s. 330 (przekład).
 Powyższe oświadczenie wprowadza pierwszą zmianę do KR⁶⁶ (nr 26, 289 i 299).
154. Zmiany w śpiewach Mszału, Kyrieale, Graduale i Antyfonarza, dostosowane do KR (dekret KO z 27 V 1961), Typis Polyglottis Vaticanis 1961⁶⁷.
155. Pięć nowych wotyw (KO 1 VII 1961), por. Eph. Lit. 76 (1962) s. 167—173.
 Należy do nich Msza: 13) w dniu ślubów zakonników, 14) w dniu ślubu zakonnicy (obie są wotywami II klasy i mogą być odprawiane tylko za zgodą odnośnego Ordynariusza), 15) o powołania kapłańskie, 16) o zachowanie powołań kapłańskich, 17) o powołania zakonne oraz ich rozwój. Wszystkim przysługuje kolor biały. Umieszcza się je wśród wotyw różnych, po Mszy: 1) o wybór Papieża..., 11) za nowożeńców, 12) w 25 i 50 rocznicę ślubu — a przed Mszą: 18) o rozkrzewienie wiary... i 29) dziękczynną.
156. Odprawianie w niedzielę II klasy wotywy II klasy o Najśw. Sakramencie (odpowiedź KO z 20 VII 1961), Eph. Lit. 77 (1963) s. 188.
 W niedzielę II klasy wolno celebrować taką motywę.
157. Udzielanie Komunii św. chorym w godzinach popołudniowych (wyjaśnienie Kongr. Of. z 21 X 1961), AAS 53 (1961) s. 735; por.: Eph. Lit. 76 (1962) s. 183; MK 13 (1962) s. 183 n. (przekład).

⁶⁴ Por. nr 161 nin. wykazu.

⁶⁵ Instrukcja ta zniosła ważność poprzedniej (por. nr 124 nin. wykazu).

⁶⁶ Druga zmiana por. nr 160 nin. wykazu; dalsze zmiany por. Skorowidz rzeczowy — Kodeks Rubryk...

⁶⁷ Por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 246—255 i 448.

⁶⁸ Wg bowiem KR w wypadku tej zbieżności uroczystość św. Apostołów należało przenieść na dzień 30 VI. — Inne zaś przeniesienie uroczystości por. nr 226 nin. wykazu.

158. Przeniesienie w r. 1962 uroczystości Najśw. Serca P. J. z 29 na 22 VI w tych krajach, w których uroczystość św. Ap. Piotra i Pawła jest obowiązująca⁶⁸ (dekret KO z 13 XII 1961), AAS 54 (1962) s. 50; por.: Eph. Lit. 76 (1962) s. 177 n.; RBL 15 (1962) s. 183 (przekład).
159. Szczegółowe zarządzenia w sprawie wydawania Mszału Rz. (nr 348—777; KO 30 XI 1960 — 14 XII 1961), por. Eph. Lit. 75 (1961) s. 401—447, 76 (1962) s. 167—173⁶⁹.

1962

160. Zewnętrzny obchód świąt (oświadczenie KO z 2 I 1962), AAS 54 (1962) s. 51, por.: Eph. Lit. 76 (1962) s. 179; MK 14 (1963) s. 179; RBL 15 (1962) s. 183 n. (przekład).
Powyższe oświadczenie wprowadza drugą zmianę do KR⁷⁰ (do nr 358 n.).
161. Wydania II tomu Pontyfikału Rz. sprzed r. 1961 straciły moc obowiązującą (oświadczenie KO z 2 I 1962), AAS 54 (1962) s. 52, por.: Eph. Lit. 76 (1962) s. 182; RBL 15 (1962) s. 184 (przekład)⁷¹.
162. Zachęta Ojca Św. do pobożnego odmawiania Breviarza w intencji Soboru Watykańskiego II (z 16 I 1962), AAS 54 (1962) s. 66—75, por. Eph. Lit. 76 (1962) s. 108—120.
163. Formularz mszalny: wieczorem przed dniem, który ma I Nieszpory oraz w dniach 29—31 XII (odpowiedź KO z 20 II 1962), RBL 15 (1962) s. 186, por. MK 13 (1962) s. 156.
Wieczorem przed dniem, który ma I Nieszpory, odprawia się Mszę św. z dnia bieżącego⁷². W dniach zaś od 29 do 31 XII odprawia się Mszę z 30 XII.
164. Nowe wydanie typiczne I tomu Pontyfikału Rz. (KO 28 II 1962), Eph. Lit. 77 (1963) s. 407.
Tom ten zawiera obrzędy konsekracji i poświęcenia osób. Nowe wydanie tylko w pewnych szczegółach różni się od wydań poprzednich⁷³.

⁶⁸ Por. też Eph. Lit. 77 (1963) s. 121—125 (okadzanie ołtarza, który łatwo można obejść) oraz nr 69 nin. wykazu.

⁷⁰ Pierwsza zmiana por. nr 153 nin. wykazu; dalsze zmiany por. Skorowidz rzeczowy — Kodeks Rubryk...

⁷¹ Por. też nr 151 nin. wykazu.

⁷² Por. jednak Notitiae 1 (1965) s. 307 (odp. 87); nr 209, (210) i 244 nin. wykazu; Instr. EM nr 28.

⁷³ Por. nr.: 23, 38 i 50 (a ponadto 184, 198, 207, 215, 236, 249 i 253) nin. wykazu (oraz nr 68 wykazu w rozdziale II).

165. Udzielanie chrztu dorosłym w 7 etapach (dekret KO z 16 IV 1962, dodatki i zmiany w Rytuale oraz nowy obrzęd), AAS 54 (1962) s. 310—338, por. Eph. Lit. 76 (1962) s. 423—444.
Ordynariusz miejsca może ten ryt polecić lub nań zezwolić.
166. Erygowanie Instytutu Liturgicznego przy Wydziale Teologicznym Pap. Akademii św. Anzelma w Rzymie (Kongr. dla Semin. i Uniw. 17 VI 1962), AAS 54 (1962) s. 113 n.⁷⁴
167. Wyjaśnienia dotyczące Rytuału (odpowiedzi KO z 7 XI 1962), Eph. Lit. 77 (1963) s. 188 n.
W obrzędach Rytuału: 1) nie tylko po, lecz także przed psalmem mówi się zawsze całą antyfonę; 2) zakończenie modlitw jest zawsze krótkie, z wyj. bierzmowania; 3) można używać piusowego lub poprzednio obowiązującego przekładu psalmów⁷⁵.
168. Umieszczenie imienia św. Józefa w Kanonie Mszy św. (dekret KO z 13 XI, obowiązujący od 8 XII 1962), AAS 54 (1962) s. 873, por. Eph. Lit. 77 (1963) s. 55; MK 14 (1963) s. 39 n. (tekst i przekład)⁷⁶.

1963

169. Udzielanie Komunii św. w W. Piątek zakonnicom klauzurowym (dekret KO z 1 II 1963), Eph. Lit. 77 (1963) s. 406.
Zakonnicom klauzurowym wolno udzielać Komunii św. w W. Piątek po południu, jeżeli w ich domu Bożym nie można odprawić nabożeństwa liturgicznego⁷⁷.
170. Lekcje II i III Nokturnu w partykularne uroczystości I i II klasy (odpowiedź KO z 6 III 1963), Eph. Lit. 77 (1963) s. 189 n.
Jeżeli uroczystość taka nie ma w Breviarzu żadnych wyznaczonych lekcji, lub ma, ale tylko niektóre, wówczas brakujące bierze się z odnośnego Commune; kto zaś posiada Breviarz sprzed r. 1961, może z niego zaczerpnąć odpowiednie (własne lub wyznaczone) lekcje, o ile w nim się znajdują.
171. Palenie zwłok (instr. Kongr. Of. z 5 VIII 1963), AAS 56 (1964) s. 822 n.
Powyższa instrukcja zmienia brzmienie kan. 1203 § 2 oraz 1240 § 1, n. 5 w następujący sposób: Wolno udzielić sakramentów św. katolikowi, który polecił spalić swoje zwłoki, wolno jego wolę spełnić i wolno urządzić mu pogrzeb katolicki, jeżeli zmar-

⁷⁴ Por. Eph. Lit. 76 (1962) s. 53 n.

⁷⁵ Por. nr 24 i 36 nin. wykazu.

⁷⁶ Por. nr 45 wykazu w rozdziale II (oraz nr 150 nin. wykazu).

⁷⁷ Por. nr 179 nin. wykazu oraz nr 75 wykazu w rozdziale II.

ły przez to polecenie nie chciał ani zaprzeczać katolickim dogmatom, ani okazywać nienawiści do katolickiej religii czy Kościoła. — W takim jednak wypadku obrzędy religijne odprawia się tylko w domu względnie w kościele; nie wolno też odprowadzać liturgicznie zwłok na miejsce kremacji.

172. Używanie mucetu podczas sesji Soboru Watyk. II (dekret KO z 12 IX 1963), AAS 55 (1963) s. 779, por. Eph. Lit. 78 (1964) s. 66.

Aby podkreślić współudział Biskupów w rządzeniu Kościołem Papież postanowił, że podczas sesji Sobotu Watyk. II mogą (nawet w jego obecności) nosić na mantolecie mucet wszyscy Arcybiskupi oraz Biskupi rezydencjalni i tytularni, Opaci i Pralaci udzielni (Ordynariusze, którym przysługuje używanie tego stroju na terenie ich jurysdykcji).

173. Adhortatio Apostolica „Cum proximus” o modłach i czynach pokutnych w intencji Soboru (z 14 IX 1963), AAS 55 (1963) s. 729—735.

W zachęcie tej Papież polecił odmawiać we wszystkich Mszach św. odprawianych w obrządku łacińskim modlitwę o Duchu Św.

174. Modlitwa nakazana w intencji Soboru o Duchu Św. (dekret wykonawczy KO z 24 IX 1963 do zarządzenia Papieża z 14 IX), AAS 55 (1963) s. 838, por. MK 14 (1963) s. 273.

175. Litterae Apostolicae M. Pr. datae „Pastorale Munus” o uprawnieniach i przywilejach Biskupów (z 30 XI 1963), AAS 56 (1964) s. 5—12, por. Eph. Lit. 78 (1964) s. 150—157, Prawo Kanoniczne 8 (1965) nr 3—4 s. 183—187⁷⁸.

176. Konstytucja o Św. Liturgii „Sacrosanctum Concilium” (z 4 XI 1963), AAS 56 (1964) s. 97—138, por.: Eph. Lit. 78 (1964) s. 185—221; tekst i przekład w: Sobór Watykański II, Poznań 1968 s. 40—99; przekład w: At. Kapł. 67 (1964) s. 129—149, RBL 17 (1964) s. 147—174, MK 15 (1964) s. 241—254, 265—272⁷⁹.

1964

177. Post eucharystyczny obowiązuje celebriansa 1—3 godzin przed przyjęciem Komunii św. (dekret Kongr. Of. z 10 I 1964), AAS 56 (1964) s. 212, por. Eph. Lit. 78 (1964) s. 164, RBL 17 (1964) s. 249, MK 15 (1964) s. 97⁸⁰.

⁷⁸ Por. uzupełnienie nr 23 *Pastorale Munus* dekretem Stolicy Apost. z 28 XI 1964, AAS 57 (1965) s. 187, Szafrowski E., Posoborowe Prawodawstwo Kościelne, Warszawa 1969 zes. 1 s. 29 n.; por. też nr 188 nin. wykazu.

⁷⁹ Por. nr 49 wykazu w rozdziale II oraz Skorowidz rzeczowy — Konstytucja o Liturgii, dekrety wykonawcze.

⁸⁰ Por. Skorowidz rzeczowy — Post eucharystyczny.

178. *Litterae Apost. M. Pr. datae „Sacram Liturgiám”* (z 25 I 1964) o wprowadzeniu w życie niektórych postanowień KL, AAS 56 (1964) s. 139—144, por. *Eph. Lit.* 78 (1964) s. 222—225, przekład (ks. J. Adameckiego) w: *At. Kapł.* 67 (1964) s. 149—151, MK 15 (1964) s. 273—275⁷⁹.
179. Udzielanie Komunii św. chorym w W. Piątek (odpowiedź Kongr. Sakr. z 29 II 1964), *Wiadomości Urzędowe Kurii Biskupiej Śląska Opolskiego* 19 (1964) s. 97⁸¹.
Poza uroczystym nabożeństwem liturgicznym wolno w W. Piątek udzielać Komunii św. tylko tym chorym, którzy znajdują się w niebezpieczeństwie śmierci. — Por. jednak indult Stolicy Apost. dla Polski z 12 II 1968 (nr 75 wykazu w rozdziale II).
180. Przemówienie Ojca Św. do Episkopatu Włoch (z 14 IV 1964), AAS 56 (1964) s. 378—387.
W przemówieniu tym Papież poruszył m. in. znaczenie reformy liturgii i śpiewu liturgicznego.
181. Nowa formuła udzielania Komunii św. (dekret KO z 25 IV 1964), AAS 56 (1964) s. 338 n., por. RBL 17 (1964) s. 249 n., MK 15 (1964) s. 169 n.⁸²
182. Akt uwielbienia Ducha Św. (dekret KO z 25 IV 1964), AAS 56 (1964) s. 338, por. RBL 17 (1964) s. 250, MK 15 (1964) s. 170.
Po akcie: „Niech będzie uwielbiony Pan Jezus w Najśw. Sakramencie ołtarza” dodaje się „Niech będzie uwielbiony Duch Św. Pocieszyciel”⁸³.
183. Modlitwa za Papieża Pawła VI w rocznicę koronacji, 30 VI (dekret KO z 9 V 1964), *L'Osservatore Romano* z 10 V 1964⁸⁴.
Dekret ten polecał dodawać w Mszy o św. Pawle pod drugim zakończeniem orację za Papieża (którą na mocy KR nr 445 powinno się w takim wypadku opuszczać, ze względu na obowiązek dodawania pod jednym zakończeniem modlitwy o św. Piotrze). Zdeaktualizowała go II Instr. KL w nr. 4, znosząc w Mszy o św. Pawle sub una conclusione orację o św. Piotrze (i odwrotnie).
184. Pierwsza Instrukcja KO o należytej realizacji KL „Inter Oecumenici” (z 26 IX 1964), AAS 56 (1964) s. 877—900, por. *Eph. Lit.* 78 (1964) s. 421—445, przekłady: ks. J. Adameckiego (urzędowy) w MK 16 (1965) s. 1—10. 25—30, ks. S. Grzybka w RBL 18 (1965) s. 21—43⁸⁵.

⁸¹ Por. nr 169 nin. wykazu.

⁸² Por. też *Eph. Lit.* 79 (1965) s. 93 (oraz I Instr. KL nr 48 i).

⁸³ Por. *Eph. Lit.* 79 (1965) s. 93 oraz nr 70 i 145 nin. wykazu.

⁸⁴ Por.: *Wrocławskie Wiadomości Kościelne* 19 (1964) s. 126.

⁸⁵ Dekrety wykonawcze, rozszerzające i wyjaśniające: por. Skoro-widz rzeczowy, Instrukcja I o realizowaniu KL... — Por. też wy-

185. List Kard. J. Lercaro, Przewodniczącego Rady dla realizacji KL, w sprawie jednolitego przekładu tekstów liturgicznych na języki używane w wielu krajach (z 16 X 1964), *Notitiae* 1 (1965) s. 194—196, por. *Eph. Lit.* 79 (1965) s. 421 n.
186. Św. Benedykt Opat Głównym Patronem całej Europy (*Litterae Ap. „Pacis nuntius”* z 24 X 1964), *AAS* 56 (1964) s. 965—967, por. *MK* 16 (1965) s. 265 n. (przekład)⁸⁶.
187. Upoważnienie prymicjantów do udzielania Błogosławieństwa Pap. połączonego z odpustem zupełnym (dekret *Penitencjarii Apost.* z 5 XI 1964), *AAS* 56 (1964) s. 953, por. *MK* 16 (1965) s. 121 (tekst i przekład)⁸⁷.

Upoważnienie ogólne w tej sprawie zostało zniesione dekretem *Penitencjarii Apost.* z 29 VI 1968 ogłaszającym nowy *Enchiridion Indulgentiarum* (por. nr 252 nin. wykazu). — Zresztą obecnie odpustu zupełnego mogą dostąpić ci, którzy pobożnie uczestniczą w pierwszej Mszy, odprawianej z pewną okazałością przez neoprezbitera po święceniach kapłańskich oraz sam neomysta (por. cyt. *Enchiridion indulg.* s. 61).

188. Reskrypt Pap. „*Cum admotae*” o uprawnieniach Najwyższych Przełożonych Zgromadzeń Kłeryckich na prawie papieskim oraz Opatów Przełożonych nad kongregacją mniszą, *AAS* 59 (1967)

jaśnienia (odpowiedzi) Rady dla realizowania KL, które ukazały się w *Notitiae* (N.) oraz w *Eph. Lit.* (EL), do następujących numerów powyższej Instrukcji: nr 15 : N. 1965 s. 305 (odp. 79), EL 1965 s. 425; nr 15 i 18 : N. 1965 s. 136 (odp. 1); nr 30, 40 i 82 : N. 1966 s. 289 (odp. 99), EL 1966 s. 410 n.; nr 36 b : N. 1965 s. 136 (odp. 2), EL 1965 s. 425; nr 36 d : N. 1965 s. 185 (odp. 38—40), EL 1965 s. 425; nr 37 : N. 1965 s. 305 (odp. 80); nr 42 : N. 1966 s. 339 (odp. 103), EL 1967 s. 82; nr 48 a. b : N. 1965 s. 136 (odp. 3); nr 48 i : N. 1966 s. 339 n. (odp. 104); nr 53—55 : N. 1965 s. 137 (odp. 4); nr 56 : N. 1965 s. 250 (odp. 58—60); nr 56 : N. 1965 s. 306 (odp. 81); nr 56 : N. 1965 s. 366—368, EL 1966 s. 56—58; nr 57 : N. 1965 s. 185 n. (odp. 41); nr 57 : N. 1966 s. 240—243 (odp. 98), EL 1966 s. 407—410; nr 60 : N. 1965 s. 137 (odp. 5), EL 1965 s. 425 n.; nr 74 a : N. 1965 s. 137 (odp. 6), EL 1965 s. 426; nr 78 a : N. 1965 s. 186 (odp. 42), EL 1965 s. 426; nr 78 a : N. 1965 s. 250 (odp. 61), EL 1965 s. 426; nr 78 a : N. 1965 s. 306 (odp. 82), EL 1965 s. 426; nr 78 c : N. 1965 s. 186 (odp. 43), EL 1965 s. 426 n.; nr 80—84 : N. 1965 s. 186 (odp. 44), EL 1965 s. 427; nr 91 : N. 1965 s. 137 (odp. 7 n.) EL 1965 s. 427; nr 91 : N. 1965 s. 251 (odp. 62), EL 1965 s. 427; nr 92 : N. 1965 s. 138 (odp. 9), EL 1965 s. 427 n.; nr 94 : N. 1966 s. 290 n. (odp. 101), EL 1966 s. 411 n.; nr 95 : N. 1965 s. 138 n. (odp. 10 n.), EL 1965 s. 428; nr 95 : N. 1965 s. 251 (odp. 63 n.), EL 1965 s. 428.

⁸⁶ Por. *Eph. Lit.* 79 (1965) s. 93 oraz nr 202 nin. wykazu.

⁸⁷ Por. *Eph. Lit.* 79 (1965) s. 93 oraz nr 3 nin. wykazu.

- s. 374—378, por. Buijs L., *Facultates religiosorum concessae Rescripto Pontificio diei 6 XI 1964*, Roma 1965 s. XIV—XX⁸⁸.
189. Ograniczenie postu eucharystycznego (od pokarmów i umiarkowanej ilości napojów) do 1 godziny przed Komunią św. (decyzja Ojca Św. z 21 XI 1964), AAS 57 (1965) s. 186⁸⁹.
190. *Kyriale simplex* (i odnośny dekret KO z 14 XII 1964). *Editio typica*, *Typis Polyglottis Vaticanis* 1965 stron 48; sam dekret w AAS 57 (1965) s. 407, por. Eph. Lit. 79 (1965) s. 117.
191. *Cantus qui in Missali Romano desiderantur iuxta Instructionem ad executionem Constitutionis de Sacra Liturgia recte ordinandam et iuxta Ritum concelebrationis* (i odnośny dekret KO z 14 XII 1964). *Editio typica*, *Typis Polyglottis Vaticanis* 1965 stron 36; sam dekret w AAS 57 (1965) s. 408, por. Eph. Lit. 79 (1965) s. 120⁹⁰.

1965

192. *Ordo Missae*⁹¹ — *Ritus servandus in celebratione Missae*⁹² — *De defectibus in celebratione Missae occurrentibus* (i odnośny dekret KO z 27 I 1965). *Editio typica*, *Typis Polyglottis Va-*

⁸⁸ Por. też nr 175 nin. wykazu.

⁸⁹ Por. Eph. Lit. 79 (1965) s. 93 oraz Skorowidz rzeczowy — Post eucharystyczny.

⁹⁰ Por. nr 194 nin. wykazu.

⁹¹ Por. wyjaśnienia (odpowiedzi) Rady dla realizowania KL, które ukazały się w *Notitiae* (N.) oraz w Eph. Lit. (EL), do następujących numerów powyższego Ordo: nr 4 nn.: N. 1966 s. 340 (odp. 105), EL 1967 s. 82; nr 7: N. 1965 s. 254 (odp. 76), EL 1966 s. 55; nr 53: N. 1965 s. 308 (odp. 88), EL 1966 s. 54 n.; nr 59: N. 1965 s. 186 n. (odp. 45), EL 1965 s. 430.

⁹² Por. wyjaśnienia (odpowiedzi) wyżej cyt. Rady, które ukazały się w *Notitiae* (N.) oraz w Eph. Lit. (EL), do następujących numerów powyższego Ritus: nr 5: N. 1965 s. 190 (odp. 57), EL 1966 s. 55; nr 7: N. 1966 s. 291 (odp. 102), EL 1966 s. 412; nr 14: N. 1965 s. 251 (odp. 65), EL 1965 s. 428; nr 16: N. 1965 s. 308 (odp. 89), EL 1966 s. 55; nr 22: N. 1965 s. 139 (odp. 12 n.), EL 1965 s. 428 (odp. 12); nr 23: N. 1966 s. 29—32 (odp. 92, 95—97), EL 1966 s. 165—168, nr 23: N. 1965 s. 139 (odp. 14 n.), nr 25: N. 1965 s. 254 (odp. 77), EL 1966 s. 55; nr 25, 34, 47: N. 1966 s. 29 (odp. 91), EL 1966 s. 165; nr 35: N. 1965 s. 251 n. (odp. 66), EL 1965 s. 429; nr 42 i 44: N. 1965 s. 187 (odp. 46 n.), EL 1965 s. 430 (odp. 47), nr 44: N. 1965 s. 139 n. (odp. 16), nr 44: N. 1966 s. 30 (odp. 93), EL 1966 s. 166; nr 44—46: N. 1965 s. 187 (odp. 48), EL 1965 s. 429; nr 46: N. 1965 s. 187 n. (odp. 49); nr 46 n.: N. 1965 s. 188 (odp. 50), EL 1965 s. 429; nr 47: N. 1965 s. 252 (odp. 67); nr 49: N. 1965 s. 252 (odp. 68 n.); nr 50: N. 1966 s. 30 (odp. 94), EL 1966 s. 166; nr 50: N. 1965 s. 140 (odp. 17 n.), nr 51: N. 1965 s. 252 (odp. 70), EL 1965 s. 429 n.; nr 51: N. 1965 s. 140 (odp. 19), EL 1965 s. 430; nr 55 n.:

- ticanis 1965 stron 70; sam dekret w AAS 57 (1965) s. 408 n.; dekret i Ordo Missae w Eph. Lit. 79 (1965) s. 126—143 ⁹³.
193. List Apost. z okazji 200. rocznicy ustanowienia uroczystości Najśw. Serca P. J. (z 6 II 1965), AAS 57 (1965) s. 298—301, por. MK 16 (1965) s. 217—219.
194. Zmiany w rubrykach szczegółowych wynikające z: I Instr. KL, „Cantus... in Missali...” oraz z „Ordo” i „Ritus... Misae” (zarządzenie KO z 15 II 1965 dla wydawców ksiąg liturgicznych), por. Notitiae 1 (1965) s. 215—219.
195. Lekcja mszalna w sobotę po III niedzieli W. Postu (zarządzenie Rady dla realizacji KL z 28 II 1965), Mies. Pastorski Płocki 50 (1965) s. 146 n. ⁹⁴
Lekcję o Zuzannie wolno zastąpić czytaniem Ef 6, 10—17 (z XXI niedzieli po Zielonych Św.).
196. Noszenie przy sobie olejów chorych (dekret KO z 4 III 1965), AAS 57 (1965) s. 409.
Ordynariusz miejsca może pozwolić kapłanom — jeśli przemawiają za tym słuszne racje — na noszenie przy sobie olejów chorych, byle w odpowiednim naczyniu ⁹⁵.
197. Złączenie z poświęceniem przez kapłana dewocjonaliów, o których mowa w I Instr. KL nr 77 (Ryt. Rz. tyt. IX rozdz. X nr 4 oraz rozdz. XI nr 2 nn.), aktualnie obowiązujących odpustów (oświadczenie Penitencjarii Apost. z 6 III 1965), AAS 57 (1965) s. 547, por. Notitiae 1 (1965) s. 279, Eph. Lit. 79 (1965) s. 419 n.
Poświęceń tych należy dokonywać wg formuły podanej w Rytuale. — Powyższe oświadczenie: a) nie znosi władzy poświęcania dewocjonaliów jednym znakiem krzyża i obdarzania ich odpustami apostołskimi, krzyżackimi itp., udzielonej poszczególnym kapłanom przez Penitencjarię; b) odnośnie wymienionych w nim odpustów jest nieaktualne od 30 IV 1967 (por. Konstyt.

N. 1965 s. 140 (odp. 20); nr 58 : N. 1965 s. 140 (odp. 21), EL 1965 s. 430; nr 60: N. 1965 s. 188 (odp. 51); nr 61: N. 1965 s. 140 (odp. 22); nr 61: N. 1965 s. 252 (odp. 71), EL 1965 s. 430; nr 69 : N. 1965 s. 141 (odp. 23 n.), EL 1965 s. 430; nr 76 n.: N. 1965 s. 141 (odp. 25), EL 1965 s. 431; nr 81: N. 1965 s. 306 (odp. 83), EL 1965 s. 431; nr 83: N. 1965 s. 188 (odp. 52); nr 83 : N. 1965 s. 253 (odp. 72); nr 84 : N. 1965 s. 141 n. (odp. 26—29); nr 84: N. 1965 s. 253 (odp. 73); nr 87: N. 1965 s. 142 (odp. 30), EL 1965 s. 431; nr 87 : N. 1965 s. 253 (odp. 74), EL 1965 s. 431; nr 93: N. 1965 s. 253 (odp. 78), EL 1966 s. 56. — Odnośnie nr 22 Ritus Missae por. też nr 211 i 221 nin. wykazu, a odnośnie nr 44 por. nr 200 i 218 nin. wykazu oraz 82 wykazu w rozdziale II.

⁹³ Por. nr 194 nin. wykazu.

⁹⁴ Por. Eph. Lit. 79 (1965) s. 165.

⁹⁵ Por. Eph. Lit. 79 (1965) s. 245.

Apost. „Indulgentiarum doctrina”, nr 231 nin. wykazu); obecnie bowiem ten kto z pobożną intencją posługuje się krucyfiksem, krzyżem, szkaplerzem, medalikiem lub jakkolwiek koronką, np. różańcem, w przepisany sposób poświęconą przez któregośkolwiek kapłana, dostępuje odpustu cząstkowego.

198. Ritus servandus in concelebratione Missae⁹⁶ et Ritus Communionis sub utraque specie⁹⁷ — Canon Missae (concelebratae) — Cantus pro concelebratione⁹⁸ (i odnośny dekret KO z 7 III 1965). Editio typica, Typis Polyglottis Vaticanis 1965 stron 104; sam dekret w AAS 57 (1965) s. 410—412; dekret i oba rytzy w Eph. Lit. 79 (1965) s. 182—218; dekret i ryt koncelebry w RBL 19 (1966) s. 145—166 (przekład o. F. Małaczyńskiego i ks. R. W.).
199. Variationes in Ordinem Hebdomadae Sanctae inducendae (i odnośny dekret KO z 7 III 1965). Editio typica, Typis Polyglottis Vaticanis 1965 stron 24; sam dekret w AAS 57 (1965) s. 412 n.; por. dekret i zmiany w Eph. Lit. 80 (1966) s. 40—48⁹⁹.
200. Zezwolenie na czytanie Męki P. przez lektorów lub ministrantów (dekret KO z 25 III 1965), AAS 57 (1965) s. 413 n.
Gdy nie ma diakonów lub kapłanów, wtedy Pasję mogą czytać lektorzy lub ministranci, ubrani w strój liturgiczny¹⁰⁰.
201. Zezwolenie na wypowiedzanie prefacji w języku ojczystym (dekret KO z 27 IV 1965), por. Notitiae 1 (1965) s. 149.

⁹⁶ Por. wyjaśnienia (odpowiedzi) Rady dla realizowania KL, które ukazały się w Notitiae (N.) oraz w Eph. Lit. (EL), do następujących numerów Rytu koncelebry: nr 1, 1°, a: N. 1965 s. 307 (odp. 84), EL 1966 s. 52; nr 1, 2°, b: N. 1965 s. 142 (odp. 31), EL 1966 s. 52; nr 9 i 10: N. 1965 s. 253 n. (odp. 75), EL 1966 s. 52 n.; nr 15: N. 1965 s. 142 (odp. 32), EL 1966 s. 53; nr 17: N. 1965 s. 188 n. (odp. 53), EL 1966 s. 53; nr 31: N. 1965 s. 142 (odp. 33), EL 1966 s. 53; nr 39 c: N. 1965 s. 143 (odp. 34); nr 39 e: N. 1965 s. 143 (odp. 35); nr 46: N. 1965 s. 307 (odp. 85), EL 1966 s. 53; nr 76, 93 i 108: N. 1965 s. 189 (odp. 54); nr 77 n.: N. 1965 s. 189 (odp. 55), EL 1966 s. 53. — Odnośnie zaś nr 3 cyt. Rytu por. nr 218 nin. wykazu, a odnośnie nr 115 cyt. Rytu por. nr 215 nin. wykazu.

⁹⁷ Por. wyjaśnienia (odpowiedzi) wyżej cyt. Rady, które ukazały się w Notitiae (N.) oraz w Eph. Lit. (EL), do następujących numerów rytu Komunii św. pod obiema postaciami: nr 1, 2: N. 1965 s. 189 (odp. 56), EL 1966 s. 54; nr 1, 2: N. 1965 s. 307 (odp. 86) i 1968 s. 133 (odp. 109), EL 1966 s. 54 i 1968 s. 244; nr 1, 8: N. 1965 s. 143 (odp. 36), EL 1966 s. 54; nr 1, 11: N. 1965 s. 143 (odp. 37), EL 1966 s. 54. — Ponadto nr 1 powyższego Rytu został poważnie zmodyfikowany przez Instr. EM nr 32 (por. też nr 205 nin. wykazu).

⁹⁸ Por. *Canon Missae pro concelebratione* — *Cantus pro concelebratione*, Typis Polyglottis Vaticanis 1966 stron 70.

⁹⁹ Odnośnie żydów por. Skorowidz rzeczowy.

¹⁰⁰ Por. Ritus... Missae z r. 1965 nr 44 i 46.

202. Zewnętrzny obchód uroczystości św. Benedykta Opata, gł. Patrona Europy, w dniu 11 VII (dekret KO z 26 V 1965 i nowy formularz mszalny), AAS 57 (1965) s. 542—544, por. Notitiae 1 (1965) s. 157—159¹⁰¹.
203. Przekład na język ojczysty Propriów diecezjalnych i zakonnych (instr. Rady dla realizacji KL z 2 VI 1965), Notitiae 1 (1965) s. 196—198, por. Eph. Lit. 79 (1965) s. 422—424.
204. Pierwszy list Kard. J. Lercaro, Przewodniczącego Rady dla realizacji KL, do wszystkich Przewodniczących Konferencji Biskupich w sprawie wprowadzenia w życie reformy liturgii (z 30 VI 1965), Notitiae 1 (1965) s. 257—264, por. Eph. Lit. 79 (1965) s. 348—354¹⁰².
205. Wyjaśnienie w sprawie zezwolenia na Komunię św. pod obiema postaciami (odpowiedź KO z 8 VII 1965), Notitiae 2 (1966) s. 132, por. Eph. Lit. 80 (1966) s. 314 n.¹⁰³
Na takie przyjęcie Komunii św. może zezwolić Biskup rezy-dencjonalny także członkom Instytutów świeckich, którzy w czasie danej Mszy św. składają śluby.
206. Budowanie ołtarzy twarzą do ludu i odprawianie w ten sposób Mszy św. (odpowiedź KO z 16 VII 1965), Notitiae 2 (1966) s. 183, por. Eph. Lit. 80 (1966) s. 315 n.¹⁰⁴
Na zbudowanie takiego ołtarza jest potrzebne zezwolenie Ordynariusza miejsca; nie potrzeba zaś żadnego zezwolenia na celebrowanie twarzą do ludu.
207. Wykaz części, które podczas udzielania święceń można wypowiadać w języku ojczystym (KO 17 VII 1965), Notitiae 1 (1965) s. 277—279, por. Eph. Lit. 79 (1965) s. 417—419¹⁰⁵.
208. Encyklika „Mysterium Fidei” o dogmacie i czci Najśw. Sakramentu (z 3 IX 1965), AAS 57 (1965) s. 753—774, por. MK 19 (1968) s. 121—131. 134—136¹⁰⁶.
209. Formularz Mszy odprawianej wieczorem przed niedzielą lub świętem nakazanym i zastępującej (na mocy indultu Stolicy

¹⁰¹ Por. Eph. Lit. 79 (1965) s. 245 oraz nr 186 nin. wykazu.

¹⁰² Por. odsyłacz 2 oraz streszczenie w Coll. Th. 37 (1967) fasc. 1 s. 149—151.

¹⁰³ Por. też odsyłacz 97.

¹⁰⁴ Por. I Instr. KL nr 91.

¹⁰⁵ Na mocy tego dekretu przy udzielaniu subdiakonatu opuszcza się słowa od „quoniam, ut ait Apostolus...” aż do słów: „amodo casti”. — Por. też nr 68 wykazu w rozdziale II oraz odsyłacz 199.

¹⁰⁶ Obszerne wyjątki w: Notitiae 1 (1965) s. 369—377 i Eph. Lit. 79 (1965) s. 403—416.

Apost.) Mszę obowiązkową (list KO z 25 IX 1965 do Prefekta Kongr. Soboru), *Notitiae* 2 (1966) s. 14.

W takich wypadkach należy użyć formularza z dnia następnego¹⁰⁷ (oraz głosić homilię i zmówić modlitwę powszechną, jeśli ta jest wprowadzona).

210. Odprawianie Mszy św. pogrzebowej wieczorem przed dniem, w którym taka Msza jest zakazana (odpowiedź KO z 15 X 1965), *Notitiae* 2 (1966) s. 181, por. *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 315.

W powyższym wypadku wolno odprawić Mszę św. pogrzebową.

211. Wyjaśnienie w sprawie opuszczania modlitw u stopni ołtarza (oraz trzy inne odpowiedzi KO z 8 XI 1965), *Notitiae* 2 (1966) s. 182 n., por. *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 316¹⁰⁸.
212. Przemówienie Ojca Św. do uczestników międzynarodowej konferencji w sprawie tłumaczenia tekstów liturgicznych na języki ojczyste (z 10 XI 1965), *AAS* 57 (1965) s. 967—970, por. *Notitiae* 1 (1965) s. 377—381.

Przemówienie to zawiera ważne wskazania praktyczne.

213. Używanie języka ojczystego przez zakonników przy odmawianiu *Brewiarza* oraz odprawianiu Mszy św. konwentalnej i wspólnej (instr. KO z 23 XI 1965), *AAS* 57 (1965) s. 1010—1013, por. *Notitiae* 2 (1966) s. 84—87, *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 156—159¹⁰⁹.

214. Udzielanie uroczystego błogosławieństwa ślubnego w czasie zakazanym (odpowiedź KO z 24 XI 1965), *Notitiae* 2 (1966) s. 181, por. *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 315¹¹⁰.

W czasie zakazanym wolno udzielać takiego błogosławieństwa bez zezwolenia Ordynariusza, przy zachowaniu jednak I Instr. KL nr 75.

215. Miejsce neoprezbiterów w Mszy koncelebrowanej, podczas której otrzymali oni święcenia (oraz dwie inne odpowiedzi KO z 26 XI 1965), *Notitiae* 2 (1966) s. 184, por. *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 314¹¹¹.

Wypada, by nowowyświęceni kapłani zajmowali wtedy miejsce przy Biskupie przed innymi koncelebransami.

¹⁰⁷ Por. odsyłacz 72.

¹⁰⁸ Por. też: *Ritus Missae* z 27 I 1965 nr 22. — Drugie zaś wyjaśnienie KO w powyższej sprawie por. nr 221 nin. wykazu, a wyjaśnienia Rady dla realizowania KL, por. *Notitiae* 1 (1965) s. 139 (odp. 12 n.) oraz *Eph. Lit.* 79 (1965) s. 428 (odp. 12).

¹⁰⁹ Por. też streszczenie w *Prawie Kan.* 10 (1967) zesz. 1—2 s. 377—379; por. też nr 227 nin. wykazu oraz: *Notitiae* 2 (1966) s. 289 n. (odp. 100) i *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 411.

¹¹⁰ Por. I Instr. KL nr 71.

¹¹¹ Por. Ryt koncelebracji nr 109—121 (inne wyjaśnienie KO w sprawie koncelebracji por. nr 218 nin. wykazu).

216. Instrukcja o liturgicznym wychowaniu alumnów (Kongr. Semin. i Uniwersytetów, 25 XII 1965), Typis Polyglottis Vaticanis 1966 stron 40¹¹².

Instrukcja ta, wydana w porozumieniu z KO oraz z Radą dla realizacji KL, jest rozporządzeniem wykonawczym do KI, art. 15—17 oraz do I Instr. KL nr 11—17. Obejmuje ona 69 numerów oraz dodatek zawierający program wykładów liturgiki. Oto niektóre z jej szczegółowych wskazań praktycznych: a) językiem liturgicznym, używanym w Seminariach Duchownych podczas Mszy św. i odmawiania Oficjum, ma być łacina; ze względu jednak na konieczność przygotowania kleryków do przyszłej pracy duszpasterskiej jest rzeczą wskazaną, by w pewne dni (np. raz w tygodniu) posługiwano się językiem ojczystym (nr 15); b) zaleca się odmawianie albo Tercji przed wykładami rannymi, albo Seksty przed obiadem, albo Nony przed wykładami popołudniowymi (nr 28); c) jest rzeczą wskazaną, by podczas czytania duchownego korzystać także z książek o tematyce liturgicznej (nr 37); d) alumni, zwłaszcza z V i VI roku studiów, powinni w jedną lub dwie niedziele każdego miesiąca odbywać praktykę duszpasterską, szczególnie w tych parafiach, w których wprowadza się w życie odnowę liturgiczną (nr 44 n.).

1966

217. Specjalna Msza św. wotywna na nadzwyczajny Jubileusz z okazji zakończenia Soboru Watykańskiego II (dekret KO z 6 I 1966 i formularz mszalny), Typis Polyglottis Vaticanis 1966 stron 24, por. Notitiae 2 (1966) s. 42. 44—46, Eph. Lit. 80 (1966) s. 30—37.

W okresie tego Jubileuszu (1 I—8 XII 1966)¹¹³ wolno było odprawiać wspomnianą wotywę: 1) ilekroć w katedrze¹¹⁴ lub w innym kościele wyznaczonym przez miejscowego Ordynariusza¹¹⁵ jakkolwiek Biskup z pewną okazałością celebrował Mszę św. dla wiernych, którzy przybyli, by dostąpić odpustów jubileuszowych; 2) ilekroć w jakimkolwiek kościele była odpra-

¹¹² Por. streszczenie w Coll. Th. 37 (1967) fasc. I s. 152 n.

¹¹³ Por. Konstyt. Apost. *Mirificus eventus* z 7 XII 1965, AAS 57 (1965) s. 945—951, Eph. Lit. 80 (1966) s. 24—28, MK 17 (1966) s. 73—77 (przekład), Notitiae 2 (1966) s. 35—39 (obszerne wyjątki) oraz M. Pr. *Summi Dei beneficio* z 3 V 1966, AAS 58 (1966) s. 337—341, Notitiae 2 (1966) s. 153 n. (obszerne wyjątki).

¹¹⁴ Stosownie do Konstyt. Apost. *Mirificus eventus* ogłaszającej ten Jubileusz.

¹¹⁵ Stosownie do dekretu Penitencjarii Apost. z 20 XII 1965, AAS 57 (1965) s. 1018, por. Notitiae 2 (1966) s. 40, Eph. Lit. 80 (1966) s. 29.

wiana Msza św. na zakończenie misji lub (przynajmniej trzech) nauk o uchwałach soborowych¹¹⁶; 3) ilekroć była celebrowana Msza św. dla wiernych (z jakiegoś miejsca lub zakonu) przybyłych po misji lub (przynajmniej trzech) naukach o uchwałach soborowych do katedry względnie do kościoła wyznaczonego przez miejscowego Ordynariusza.

Powyższa Msza (z własną „modlitwą wiernych i prefacją) była wotywą II klasy, odprawianą w kolorze białym, wg KR nr 343. Przysługiwało jej jednak zawsze „Credo” i można ją było celebrować¹¹⁷ nawet w dni I klasy, z wyj. W. Tygodnia, I święta Wielkanocy, uroczystości Wniebowstąpienia P. oraz I święta Zesłania Ducha Św.

Przekład tekstu tej Mszy na język ojczysty (do użytku liturgicznego), dokonany staraniem Konferencji Episkopatu, wyjątkowo nie wymagał zatwierdzenia przez Radę dla realizacji KL¹¹⁸.

218. Wyjaśnienia w sprawie Rytu Mszy nr 44 i Rytu koncelebry nr 3 (odpowiedzi KO z 12 I 1966), *Notitiae* 2 (1966) s. 265 n., por. *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 400 n.

Ten kto głosi ewangelię, ma przez całą Mszę asystować celebransowi i dlatego powinien być ubrany nie w komżę lecz w albę oraz stułę, którą diakon (względnie kapłan) zakłada w taki sposób jaki mu przysługuje¹¹⁹.

W kościołach i kaplicach zakonnych tylko do Ordynariusza zakonnego (względnie Wyższego Przełożonego Zakonu kleryckiego nie wyjątego albo Zgromadzenia kleryckiego żyjącego we wspólnocie bez ślubów) należy osądzenie o użyteczności koncelebry, zezwalanie na nią oraz określanie liczby współcelebransów. Do Ordynariusza zaś miejsca należy w takich wypadkach (nie wyłączając kościołów i kaplic wyjątych) tylko kierowanie koncelebrą, np. dopilnowanie, by nie ucierpiało na tym dobro wiernych¹²⁰.

219. Drugi List Kard. Lercaro, Przewodniczącego Rady dla realizacji

¹¹⁶ Stosownie do oświadczenia Penitencjarii Apost. z 5 I 1966, AAS 58 (1966) s. 105 n., por. *Notitiae* 2 (1966) s. 40 n., *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 29 n.

¹¹⁷ Na mocy dekretu KO z 1 III 1966, *L'Osservatore Romano* z 4 III 1966, por. *Notitiae* 2 (1966) s. 94.

¹¹⁸ Komunikat teże Rady z 21 I 1966, *Notitiae* 2 (1966) s. 43.

¹¹⁹ Por. odsyłacz 92 (Ryt Mszy nr 44: *Notitiae* 1966 s. 30 (odp. 93), *Eph. Lit.* 1966 s. 166).

¹²⁰ Inne wyjaśnienie KO w sprawie koncelebry por. nr 215 nin. wyroku.

KL, do wszystkich Przewodniczących Konferencji Biskupich w sprawie wprowadzenia w życie reformy liturgii (z 25 I 1965), *Notitiae* 2 (1966) s. 157—161, por. *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 317—321¹²¹.

220. Wydawanie ksiąg liturgicznych (dekret KO z 27 I 1966), *AAS* 58 (1966) s. 169—171, por. *Notitiae* 2 (1966) s. 172—174, *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 232 n¹²².

Na każde wydanie księgi liturgicznej (lub jej części), która zawiera tekst dwujęzyczny, potrzeba zezwolenia Przewodniczącego Konferencji Episkopatu. (Dotyczy to: Mszału, Brewiarza, Rytuału, Pontyfikału i Martyrologium Rz. oraz Ceremoniału Biskupów i ksiąg zawierających śpiewy gregoriańskie).

221. Drugie wyjaśnienie w sprawie opuszczania modlitw u stopni ołtarza (odpowiedź KO z 5 II 1966), *Notitiae* 2 (1966) s. 132, por. *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 315¹²³.

Celebrans opuszcza te modlitwy także wtedy, gdy nie bierze udziału w poprzedzającej Mszę konwentualną Godzinie kanonicznej odmawianej przez zakonnice zobowiązane do chóru.

222. Uproszczenie obrzędu udzielania Komunii św. chorym znajdującym się w różnych pokojach tego samego szpitala (dekret KO z 14 II 1966), *AAS* 58 (1966) s. 525 n., por. *Notitiae* 2 (1966) s. 327, *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 399 n., przekład w *Coll. Th.* 37 (1967) fasc. 2 s. 157 n.

Jeżeli szpital mieści się w jednym budynku i posiada kaplicę, wtedy w niej odmawia się modlitwy przed i po Komunii św. W takim jednak wypadku opuszcza się aspersion¹²⁴ oraz „*Miserereatur, Indulgentiam*” (i odnowienie obietnic chrztu św.). Gdy zaś szpital obejmuje więcej domów, wtedy wszystkie modlitwy przed i po Komunii św. odmawia się — jeśli to możliwe — w każdym poszczególnym budynku, po położeniu Najśw. Sakramentu na stole (przykrytym białym obrusem, z krzyżem, dwiema płonącymi świecami, wodą święconą i kropidłem oraz wodą zwykłą i łyżeczką), ustawionym w odpowiednim miejscu (najlepiej w pierwszym pokoju); tak samo się postępuje, gdy szpital mieści się w jednym budynku, ale nie posiada kaplicy. We wszyst-

¹²¹ Por. streszczenie w *Col. Th.* 37 (1967) fasc. I s. 151 n.

¹²² Por. streszczenie w *Prawie Kan.* 10 (1967) zes. 3—4 s. 312 n. oraz nr 29 nin. wykazu.

¹²³ Por. też *Ryt Mszy* z r. 1965 nr 22. — Pierwsze zaś wyjaśnienie KO w powyższej sprawie por. nr 211 nin. wykazu, a wyjaśnienia Rady dla realizowania KL por. *Notitiae* 1 (1965) s. 139 (odp. 12 n.) oraz *Eph. Lit.* 79 (1965) s. 428 (odp. 12).

¹²⁴ *Notitiae* 2 (1966) s. 329.

kich podanych wypadkach w pokojach, w których nie ustawia się wspomnianego stołu, mówi się tylko: „Oto Baranek Boży...”, jeden raz „Panie, nie jestem godzien” i „Ciało Chrystusa” (względnie: „Przyjmij... Wiatyk...”).

223. Specjalne wezwanie o pokój w modlitwie powszechnej odmawianej podczas Mszy św. odprawianych w okresie W. Postu 1966 r. (komunikat KO z 24 II 1966), *Notitiae* 2 (1966) s. 94.
224. Małżeństwa mieszane (instr. Kongr. Nauki Wiary z 18 III 1966, obowiązująca od 19 V 1966), AAS 58 (1966) s. 235—239.
Nr 4 tej Instrukcji znosi kan. 1102 § 2 oraz 1109 § 3 i postanawia, że Ordynariusz miejsca może pozwolić na stosowanie formy liturgicznej (nie wyłączając błogosławieństwa, a więc także wotywy „Pro Sponsis”) przy zawieraniu małżeństwa mieszanego.
225. Msze niedzielne i świąteczne dla turystów zagranicznych (list Kongr. Soboru do Ordynariuszy z 19 III 1966) *Notitiae* 2 (1966) s. 185—189¹²⁵.
226. Wyznaczenie w r. 1967 uroczystości św. Józefa, Obl. NMP, W. i Patrona całego Kościoła, na dzień 18 III (dekret KO z 13 V 1966), AAS 58 (1966) s. 529, por. *Notitiae* 2 (1966) s. 180¹²⁶.
227. List Papieski do Generalnych Przełożonych Zakonów kleryckich objętych obowiązkiem chóru (z 15 VIII 1966), *Notitiae* 2 (1966) s. 252—255, por. *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 397—399.
W liście tym Ojciec Św. przypomina, że przy chórowym odmawianiu Breviarza należy ściśle przestrzegać I Instr. KL nr 85 oraz Instrukcji KO z 23 XI 1965¹²⁷.
228. Encyklika „Christi Matri Rosarii” z 13 IX 1966 wzywająca do odmawiania różańca w październiku w intencji pokoju, AAS 58 (1966) s. 745—749¹²⁸.
229. Przemówienie Ojca św. do uczestników siódmej sesji plenarnej Rady dla realizacji KL (z 13 X 1966), AAS 58 (1966) s. 1145—1150, por. *Notitiae* 2 (1966) s. 297—303, *Eph. Lit.* 80 (1966) s. 402—406.
W przemówieniu tym Papież podał program i porządek prac Rady.

¹²⁵ Por. nr 219 nin. wykazu (Drugi List Kard. Lercaro, część 2 n.)

¹²⁶ W r. bowiem 1967 w dniu 19 marca wypadła Niedziela Palmowa i dlatego uroczystość św. Józefa trzeba było przenieść aż na wtorek po Niedzieli Białej (4 IV). — Inne przeniesienie uroczystości por. nr 158 nin. wykazu.

¹²⁷ Por. nr 184 i 213 nin. wykazu (oraz ostatnia część odsyłacza 109).

¹²⁸ Por. Tygodnik Powszechny z 2 X 1966.

230. Przypomnienie zakazu wprowadzania samowolnych zmian do liturgii (oświadczenie KO oraz Rady dla realizacji KL z 29 XII 1966), AAS 59 (1967) s. 85 n., por. Notitiae 3 (1967) s. 37 n., Eph. Lit. 81 (1967) s. 74 n.

Oświadczenie to zabrania też odprawiania agap eucharystycznych¹²⁹.

1967

231. Konstytucja Apostolska o odpustach „Indulgentiarum doctrina” (z 1 I 1967), AAS 59 (1967) s. 5—24, RBL 20 (1967) s. 1—13, MK 18 (1967) s. 218—228¹³⁰.

Niektóre normy dotyczące odpustów mają związek z liturgią.

232. Zezwolenie na Mszę św. wotywną o Niepok. Sercu NMP albo o MB Różańcowej z okazji 50-lecia objawień MB Fatimskiej przypadającego 13 V (dekret KO z 9 II 1967), AAS 59 (1967) s. 181 n.

Z okazji tego jubileuszu wolno było: a) w dniu 12 V 1967 we wszystkich kościołach świata odprawić jedną z tych wotyw; b) we wszystkich kościołach i sanktuariach Maryjnych poświęconych MB Fatimskiej odprawiać jedną z w. w. Mszy jako wotywę II klasy we wszystkie soboty roku (od 13 V 1967 do 11 V 1968).

233. Przerwa w odprawianiu tzw. gregorianki (oświadczenie Kongr. Soboru z 24 II 1967), AAS 59 (1967) s. 229 n.

W odprawianiu tego rodzaju Mszy św. jest dozwolona przerwa spowodowana nieprzewidzianą przeszkodą, np. chorobą, albo koniecznością celebry pogrzebowej lub za nowożeńców.

234. Instrukcja (KO i Rady dla realizacji KL) o Muzyce w Św. Liturgii „Musicam sacram” (z 5 III 1967), AAS 59 (1967) s. 300—320, por. Notitiae 3 (1967) s. 87—105, Eph. Lit. 81 (1967) s. 193—229, MK 19 (1968) s. 80—93¹³¹.

235. Przemówienie Ojca Św. do uczestników ósmej sesji plenarnej Rady dla realizacji KL (z 19 IV 1967), AAS 59 (1967) s. 418—421, por. Notitiae 3 (1967) s. 121—125, Eph. Lit. 81 (1967) s. 436—439.

W przemówieniu tym Papież m. in. przestrzega przed samowolnym eksperymentowaniem w liturgii¹³².

¹²⁹ Por. odsyłacz 46.

¹³⁰ Por. nr 252 nin. wykazu.

¹³¹ Por. wyjaśnienie (odpowiedź 105) Rady dla realizowania KL do powyższej Instrukcji nr 29 c w Notitiae 3 (1967) s. 300—303. — Por. też odsyłacz 39.

¹³² Por. nr 240 nin. wykazu.

236. Druga Instrukcja wykonawcza (KO i Rady) o należytej realizacji KL („Tres abhinc annos” z 4 V 1967), AAS 59 (1967) s. 442—448, Notitiae 3 (1967) s. 169—194, Eph. Lit. 81 (1967) s. 299—320, RBL 20 (1967) s. 65—70, MK 18 (1967) s. 193—197¹³³.
237. Adhortacja Apost. „Signum Magnum” o kulcie NMP (z 13 V 1967), AAS 59 (1967) s. 465—475, por. MK 19 (1968) s. 25—32.
We wstępie Papież stwierdza m. in.: „Nie trzeba się obawiać, że reforma liturgii... wyrządzi szkodę kultowi zgoda wyjątkowemu jaki należy się NMP”.
238. Variaciones in Ordinem Missae ad normam Instructionis S.R.C. dziei 4 V 1967 (i odnośny dekret KO z 18 V 1967), Typis Polyglottis Vaticanis 1967 stron 40, por. Notitiae 3 (1967) s. 195—211, Eph. Lit. 81 (1967) s. 321—332¹³⁴.
239. Instrukcja (KO i Rady dla realizacji KL) o kulcie Tajemnicy Eucharystycznej „Eucharisticum mysterium” (z 25 V 1967), AAS 59 (1967) s. 539—573, por.: Notitiae 3 (1967) s. 225—260, Eph. Lit. 81 (1967) s. 376—425, MK 19 (1968) s. 56—78¹³⁵.
240. Trzeci List Kard. J. Lercaro, Przewodniczącego Rady dla realizacji KL, do wszystkich Przewodniczących Konferencji Biskupich w sprawie wprowadzenia w życie reformy liturgii (z 21 VI 1967), Notitiae 3 (1967) s. 289—296, por. Eph. Lit. 81 (1967) s. 439—445¹³⁶.
241. Komunikat Rady dla realizacji KL do Przewodniczących Kon-

¹³³ Por. wyjaśnienia (odpowiedzi) Rady dla realizowania KL, które ukazały się w Notitiae (N.) oraz w Eph. Lit. (EL), do następujących numerów powyższej Instrukcji: nr 10: N. 1968 s. 136 (odp. 114), EL 1968 s. 246; nr 12: N. 1967 s. 304 (odpowiedź 108), EL 1967 s. 482; nr 16: N. 1968 s. 136 (odp. 115), EL 1968 s. 246; nr 19: N. 1967 s. 303 (odp. 107), EL 1967 s. 482. — Por. też zarządzenia wykonawcze: nr 238 nin. wykazu i 68 wykazu w rozdziale II. — I zaś Instr. KL por. nr 184 nin. wykazu.

¹³⁴ Por. wyjaśnienie (odpowiedź 106) Rady dla realizowania KL do nr. 18 powyższych Variaciones w Notitiae 3 (1967) s. 303, Eph. Lit. 81 (1967) s. 481 n. oraz do nr. 56 w nr. 242 a nin. wykazu. — Por. też *Ordo Missae* z r. 1965 (nr 191 nin. wykazu).

¹³⁵ Por. też wyjaśnienia (odpowiedzi) Rady dla realizowania KL, które ukazały się w Notitiae (N.) oraz Eph. Lit. (EL), do następujących numerów powyższej Instrukcji: nr 32: N. 1965 s. 307 (odp. 86) i 1968 s. 133 (odp. 109), EL 1966 s. 54 i 1968 s. 244; nr 62: N. 1968 s. 133—135 (odp. 110—112), EL 1968 s. 242 n. (odp. 110 n.); nr 65: N. 1968 s. 135 (odp. 113), EL 1968 s. 245 n. — Por. również: wyjaśnienie oraz Zarządzenie wykonawcze i czasowe odstępstwo dla Polski (nr 242 a nin. wykazu oraz 68 i 78 wykazu w rozdziale II).

¹³⁶ Por. streszczenie w Coll. Th. 37 (1967) fasc. 4 s. 180—182.

ferencji Biskupich podający zasady tłumaczenia Kanonu Rzymskiego na języki ojczyste (z 10 VIII 1967), *Notitiae* 3 (1967) s. 326 n.

Komunikat ten częściowo anuluje odnośne zasady podane w Liście Kard. Lercaro z 21 VI 1967 i dopuszcza tymczasowe przekłady Kanonu.

242. Konstytucja Apost. o reformie Kurii Rzymskiej „*Regimini Ecclesiae Universae*” (z 15 VIII 1967), *AAS* 59 (1967) s. 885—928, por. *Prawo Kanoniczne* 11 (1968) nr 3—4 s. 255—302.

Powyższa Konstyt. Apost. reformuje m. in. Kongregację Obrzędów (w art. 58—64).

243. *Graduale simplex in usum minorum ecclesiarum* (i odnośny dekret KO z 3 IX 1967), *Typis Polyglottis Vaticanis* 1967 stron XII¹³⁷ + 432¹³⁸.

244. Oświadczenie w sprawie popołudniowej Mszy św. w dniu 23 XII 1967 r. (KO, 12 XII 1967), *Notitiae* 3 (1967) s. 428.

W r. 1967 Wigilia B. Narodzenia przypadła w IV niedzielę Adwentu. Tam, gdzie na podstawie indultu papieskiego w sobotę wieczorem można było wypełnić obowiązek wynikający z II przykazania kościelnego, należało odprawić Mszę św. nie z Wigilii, lecz z IV niedzieli¹³⁹.

1968

245. Zasady tłumaczenia „*Graduale simplex*”¹⁴⁰ na języki ojczyste przesłane przez Radę dla realizacji KL Przewodniczącym krajowych Komisji Liturgicznych (23 I 1968), *Notitiae* 4 (1968) s. 10, por. *Eph. Lit.* 82 (1968) s. 130 n.

246. *Præces Eucharisticae et Praefationes* (oraz odnośny dekret KO z 23 V 1968 i zasady), *Typis Polyglottis Vaticanis* 1968 stron 54, por. *Notitiae* 4 (1968) s. 156—179, *Eph. Lit.* 82 (1968) s. 161—180; przekład polski dekretu i zasad oraz tekst łaciński i przekład nowych Modlitw Eucharyst. i dwóch związanych z nim prefacji por. *RBL* 21 (1968) s. 325—344 (melodie do Modlitw Euchar. tylko w publikacji watykańskiej).

Urzędowa publikacja zawiera trzy nowe modlitwy eucharystyczne (oznaczone numerami II—IV, nr I ma dotychczasowy Kanon Rzymski) oraz 10 nowych prefacji (dwie adwentowe, jedną na niedzielę W. Postu, dwie na niedziele w ciągu roku, jedną o Najśw. Sakramencie, dwie zwykłe, jedną związaną fakultatyw-

¹³⁷ Por. *Notitiae* 3 (1967) s. 311—315, *Eph. Lit.* 81 (1967) s. 473—476.

¹³⁸ Por. nr 245 nin. wykazu.

¹³⁹ Por. odsyłacz 72.

- nie z modlitwą II i jedną związaną obligatoryjnie z modlitwą IV)¹⁴¹.
247. List Kard. B. Gut, Przewodniczącego Rady dla realizacji KL, do Przewodniczących Konferencji Biskupich w sprawie nowych modlitw eucharystycznych oraz odnośne wskazania duszpasterskie (z 2 VI 1968), *Notitiae* 4 (1968) s. 146—153, *Eph. Lit.* 82 (1968) s. 181—190.
 248. Warunki uzyskania dla Kościoła tytułu Bazyliki Mniejszej oraz związane z tym tytułem obowiązki i zezwolenia (dekret KO z 6 VI 1968), *AAS* 60 (1968) s. 536—539.
 249. Konstytucja Apost. o istocie i nowym obrzędzie święceń diakonatu, kapłaństwa i biskupstwa (z 18 VI 1968), *AAS* 60 (1968) s. 369—373, por. *Notitiae* 4 (1968) s. 209—213¹⁴².
 250. M. Pr. „Pontificalia insignia” o reformie używania odznak biskupich (z 21 VI 1968), *AAS* 60 (1968) s. 374—377, por. *Notitiae* 4 (1968) s. 224—226, *Eph. Lit.* 82 (1968) s. 344—348¹⁴³.
 251. Instrukcja wykonawcza KO (do M. Pr. „Pontificalia insignia”) o uproszczeniu obrzędów i odznak biskupich (z 21 VI 1968), *AAS* 60 (1968) s. 406—412, por. *Notitiae* 4 (1968) s. 246—252, *Eph. Lit.* 82 (1968) s. 348—358¹⁴³.
 252. Najnowszy „Enchiridion Indulgentiarum” (oraz odnośny dekret Penitencjarii Apost. z 29 VI 1968 i 36 zasad), *Typis Polyglottis Vaticanis* 1968 stron 118 (!); sam dekret i zasady: por. *AAS* 60 (1968) s. 413—419.

Zgodnie z trzynastą zasadą zawartą w Konstyt. Apost. „Indulgentiarum doctrina” (por. nr. 231 nin. wykazu) sporządzono nowy, ogólno-kościelny, taksatywny zbiór odpustów, obdarzając nimi tylko ważniejsze uczynki miłości, pobożności i pokuty oraz ważniejsze modlitwy. Równocześnie zniesiono wszystkie dotychczasowe ogólno-kościelne odpusty, nie zawarte w tym zbiorze oraz wszystkie te rozporządzenia KPK i dekretów Stolicy Apost., których nie ma w tym Enchiridionie. Aby zaś uniknąć wątpliwo-

¹⁴⁰ Streszczenie por. *Coll. Th.* 38 (1968) fasc. III s. 87 n. — Por. też nr 243 nin. wykazu.

¹⁴¹ Por. też nr 247 i 256 nin. wykazu (oraz nr 59 wykazu w rozdziale II). — Na mocy postanowienia samego Papieża nowych prefacji i Modlitw Eucharystycznych wolno używać we wszystkich kościołach obrządku łacińskiego całego świata już od 15 VIII 1968 r., oczywiście pod warunkiem posiadania ich autentycznego tekstu i odpowiedniego przygotowania wiernych.

¹⁴² Por. też nr: 38 i 253 (oraz 23, 50, 164, 184, 198, 207, 215 i 236) nin. wykazu oraz nr 68 wykazu w rozdziale II. — *Corrigenda* por. *Notitiae* 5 (1969) s. 141.

¹⁴³ Por. też nr 66—68 nin. wykazu.

ści, które z dawnych przepisów są do dziś aktualne, ujęto obecnie obowiązujące zasady nie w dwadzieścia (jak 1 I 1967), lecz w 36 przepisów, nazwanych „Normae de indulgentiis”.

253. Pontificale Romanum ex decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum, auctoritate Pauli Pp. VI promulgatum — De Ordinatione Diaconi, Presbyteri et Episcopi (teksty i rubryki oraz odnośny dekret KO z 15 VIII 1968), Typis Polyglottis Vaticanis 1968 stron 134.

Powyższa księga stanowi zreformowaną odnośną część I tomu Pontyfikału Rz. (przedtem do tej części wprowadzono tylko dodatki i zmiany — por. nr 50 i 164 nin. wykazu¹⁴⁴). Do Wielkanocy, 6 IV 1969 r., posługiwanie się nią przy udzielaniu w.w. święceń było fakultatywne; po tym zaś terminie jest ono obligatoryjne.

254. Obchody ku czci Świętego lub Błogosławionego urządzone w ciągu roku po jego kanonizacji lub beatyfikacji (instr. KO z 12 IX 1968), AAS 60 (1968) s. 602.

Powyższa Instrukcja wprowadza pewne uzupełnienia (i zmiany) do KR nr 338 i 340 oraz do najnowszego Enchiridion Indulgentiarum.

255. Przemówienie Ojca Św. do uczestników jedenastej sesji plenarnej Rady dla realizacji KL (z 14 X 1968), AAS 60 (1968) s. 732—737, por. Notitiae 4 (1968) s. 335—340.

W przemówieniu tym Papież m. in. przypomina, że nie wolno na własną rękę zmieniać tekstów liturgicznych ani wprowadzać do liturgii elementów świeckich¹⁴⁵.

256. Oświadczenie Rady dla realizacji KL w sprawie niektórych sformułowań w nowych modlitwach eucharystycznych (z 6 XI 1968), Notitiae 4 (1968) s. 356¹⁴⁶.

We wszystkich nowych modlitwach eucharystycznych wstępne formuły konsekracji mają jednakowe brzmienie, mianowicie: przy przeistoczeniu chleba: „Accipite et manducate ex hoc omnes”, a przy przeistoczeniu wina: „Accipite et bibite ex eo omnes”. — Biskup zaś zamiast słów: „et Episcopo nostro N.” („et Episcopi nostri N.”) mówi: „et me indigno servo tuo” („mei indigni servi tui”).

Uzupełnienia do rozdziału I

- 174 a. Ustanowienie Międzynarodowego Stow. Muzyki Sakr. (pismo Pap. z 22 XI 1963), AAS 56 (1964) s. 231—234; Sztarfrowski E., Poso-

¹⁴⁴ Inne zmiany przy udzielaniu święceń por. nr 23 i 38 nin. wykazu, I Instr. KL nr 69 oraz odsyłacz 18.

¹⁴⁵ Por. odsyłacz 46.

¹⁴⁶ Por. też nr 246 n. nin. wykazu.

- borowe Prawodawstwo Kościelne, wyd. II, Warszawa 1969 zesz. 3 s. 146—152 (cyt. dalej jako PPK).
- 237 a. Dyrektorium ekumeniczne (Sekretariatu Jedności Chrześcijan z 14 V 1967 do uchwał Soboru Watyk. II), AAS 59 (1967) s. 574—592, por. PPK zesz. 2 s. 114—158.
- 239 a. M. Pr. „Sacrum diaconatus ordinem” w sprawie przywrócenia w Kościele Łac. stałego diakonatu (z 18 VI 1967), AAS 59 (1967) s. 697—704, por. PPK zesz. 1 s. 218—235.
Por. też odnośne wyjaśnienie Pap. Komisji Interpretacji Dekretów Soboru Watyk. II z 26 III 1968 — AAS 60 (1968) s. 363, Prawo Kan. 12 (1969) nr 1—2 s. 322 — oraz z 4 IV 1969, AAS 61 (1969) s. 348.
- 242 a. Wyjaśnienie Rady dla realizowania KL w sprawie udzielania błogosławieństwa podczas Mszy św. oraz błogosł. eucharyst. po hymnie „Te Deum” (z 24 VIII 1967), Prawo Kan. 12 (1969) nr 1—2 s. 324 n. (por. też nr 238 n. nin. wykazu).

Uzupełnienia źródłowe do rozdziału I i II

Niektóre przytoczone dokumenty są wydrukowane jeszcze w następujących publikacjach (podajemy wpierw ich tytuł, a potem rozdział nin. „Wykazu...” i nr dokumentu):

- Eph. Lit. 83 (1969) s. 5—9: I 249.
Jankowski M., Nauka śpiewu gregoriańskiego, Warszawa 1969: I 45, 102, 176, 234, 236.
MK 20 (1969) s. 171: II 82.
Msza Święta 1969 s. 162—172: I 246.
Prawo Kanoniczne 12 (1969): I 195, 246, 249—252; II 59, 72, 75, 80 n.
PPK zesz. 1—3: I 171, 175, 177 n., 181 n., 184, 187—192, 196—200, 213, 216, 220, 222, 224, 227, 230 n., 233 n., 236, 239.

Rozdział II

Dokumenty dotyczące Kościoła Rz.-Kat. w Polsce

1948

- Msze św. wieczorne (indult Kongr. Of. z 16 I 1948), por. MK 3 (1948) s. 123.
Indult ten udzielony Polsce na jeden rok dotyczył tylko niedziel i świąt obowiązujących; w następnych latach co rok był przedłużany, aż do wydania 6 I 1953 Konstyt. Apost. „Christus Dominus” (por. nr 71 n. wykazu w rozdziale I).

1949

2. Wotywa o Niepok. Sercu NMP w pierwsze soboty miesiąca (indult KO z 12 IX 1950), HD 20 (1951) s. 392.

Powyższy indult udzielony na pięć lat został przedłużony na dalsze pięćlecie (por. nr 5 nin. wykazu oraz KR nr 385 c).

3. Przekład na język polski litanii, modlitw po Mszy św. czytanej, suplikacji („Święty Boże” i „Przed oczy Twoje, Panie”) oraz śpiewów na wystawienie i błogosławieństwo Najśw. Sakramentem („Niechaj będzie, O zbawcza Hostio, Przed tak wielkim”), ustalony przez Konferencję Episkopatu na podstawie dyrektyw KO (bez daty), por. MK 5 (1950) s. 257—275.

Przekład ten stał się częściowo nieaktualny z chwilą wydania nowego tłumaczenia Litanii Loretańskiej w r. 1961 (por. nr 27 nin. wykazu) i Coll. Rit. w r. 1963 (por. nr 38).

1953

4. Instrukcja Episkopatu (z 2 II 1963) do Konstyt. Apost. „Christus Dominus” z 6 I 1953¹⁴⁷, RBL 6 (1953), s. 193—196.

1955

5. Przedłużenie na pięć lat indultu na wotywę o Niepok. Sercu NMP w pierwsze soboty miesiąca (dekret Ks. Bpa M. Klepacza z 25 XI 1955), por. Kronika Diecezji Sandomierskiej 48 (1955) s. 113 (oraz nr 2 nin. wykazu).

1956

6. Obchód byłej oktawy B. Ciała (dekret Ks. Bpa M. Klepacza z 10 VI 1956), por. Warmińskie Wiadomości Diecezjalne 11 (1956) s. 3.

Na mocy tego zarządzenia wspomnianą oktawę obchodzono tak jak przed dekretem KO z 23 III 1955 o uproszczeniu rubryk¹⁴⁸, adprawiając jednak Mszę z dnia. Później poszczególne diecezje (np. poznańska dekretem z 30 VI 1959¹⁴⁹) otrzymały na siedem lat zezwolenie Ks. Prymasa na celebrowanie w tym czasie wotywy o Najśw. Sakramencie.

7. Uroczystość MB Częstochowskiej świętem I klasy w całej Polsce (dekret KO z 26 X 1956), por. MK 8 (1957) s. 84 n.

¹⁴⁷ Por. nr 71 n. wykazu w rozdziale I.

¹⁴⁸ Por. nr 93 wykazu w rozdziale I.

¹⁴⁹ MK 10 (1959) s. 513 n.

Uroczystości tej przysługuje formularz mszalny („Fundamenta”) zatwierdzony po raz pierwszy już w r. 1931 i brewiarzowy zatwierdzony w r. 1935.

1957

8. Instrukcja Komisji Liturgicznej Episkopatu na W. Tydzień (bez daty), por. Miesięcznik Diecezjalny Gdański 1 (1957) s. 93—102.¹⁵⁰
 9,10. Początek W. Nowenny przed Tysiącleciem chrztu Polski (dwa dekrety Ks. Prymasa z 13 II 1957), por. MK 8 (1957) s. 154 n.

W dniu 3 V 1957 wolno było odprawić w kościołach parafialnych i filialnych Mszę św. wieczorną i binować, a w niedzielę, 5 V 1957, wolno było odprawić we wszystkich kościołach i kaplicach Mszę św. wotywną o MB Częstochowskiej.

11. Zezwolenie na udzielanie Komunii św. w W. Czwartek rano oraz przed i po południu (dekret KO dla Polski z 22 II 1957, na jeden rok), por. Wiadomości Urzędowe Kurii Biskupiej Śląska Opolskiego 5—12 (1950—1957) s. 152.¹⁵⁰
 12. Udzielanie Komunii św. w W. Czwartek przed południem oraz odprawianie w Wigilię Wielkanocną Mszy św. wieczorem (dekret Ks. Prymasa z 25 II 1957, na jeden rok), por. MK 8 (1957) s. 84.¹⁵⁰

Pierwsze zezwolenie dotyczy tych, którzy nie mogą przyjąć Komunii św. w czasie Mszy św. wieczornej.

13. Zwolnienie z obowiązku odprawiania Mszy św. za parafian w święta kanonicznie zniesione (indult Ks. Prymasa z 17 IV 1957, udzielony na 7 lat), HD 28 (1959) s. 99, por. MK 8 (1957) s. 223 n.¹⁵¹
 14. Instrukcja wykonawcza Komisji Liturgicznej Episkopatu (z 25 IV 1957) do M. Pr. „Sacrum Communionem” z 19 III 1957,¹⁵² por. MK 8 (1957) s. 177—179.
 15. Roraty (dekret Ks. Prymasa z 19 XI 1957), por. MK 8 (1957) s. 432 n.

Dekret ten stracił moc obowiązującą z chwilą wejścia w życie KR.¹⁵³

1958

16. Przedłużenie ważności indultu KO z 22 II 1957 na udzielanie Komunii św. W. Czwartek rano oraz przed i po południu,¹⁵⁴

¹⁵⁰ Por. też: Skorowidz rzeczowy — Wielki Tydzień (oraz: Komunia św. poza czasem przewidzianym przez KPK).

¹⁵¹ Por. nr 28 nin. wykazu oraz nr 146 wykazu w rozdziale I.

¹⁵² Por. nr 115 n. wykazu w rozdziale I.

¹⁵³ Por. nr 31 (i 46) nin. wykazu.

¹⁵⁴ Por. nr 11, 20 i 43 nin. wykazu (oraz Skorowidz rzeczowy).

- oraz zezwolenia z 25 II 1957 na odprawianie w Wigilię Wielkanocną Mszy św. wieczorem¹⁵⁵ (dekret Ks. Prymasa z 10 III 1958, na jeden rok), por. MK 9 (1958) s. 198.
17. Ustanowienie uroczystości MB Wspomożenia Wiernych, 24 V (dekret KO z 4 XII 1958), por. MK 10 (1959) s. 4.
 18. Przekład na język polski Ordo Missae ustalony przez Komisję Liturgiczną i przyjęty przez Konferencję Episkopatu (bez daty), RBL 11 (1958) s. 370—382.

1959

19. Zezwolenie na binację w dniu 1 maja 1959 (dekret Ks. Prymasa z 4 III 1959), por. MK 10 (1959) s. 124.
20. Przedłużenie ważności indultu z 10 III 1958¹⁵⁶ na jeden rok (dekret Ks. Prymasa z 10 III 1959), por. Częst. Wiadomości Diecezjalne 33 (1959) s. 137.
21. Udzielanie Komunii św. w ciągu jednej godziny po ostatniej wieczornej Mszy św. (indult Kongr. Oficjum z 5 VI 1959), por. MK 10 (1959) s. 514 n.¹⁵⁷
22. Stałe zezwolenie na odprawianie obrzędów Wigilii Wielkanocnej w W. Sobotę wieczorem po zachodzie słońca (dekret KO z 1 VII 1959), por. Częst. Wiad. Diecezjalne 33 (1959) s. 341.¹⁵⁸
23. Zatwierdzenie „Collectio Rituum” (dekret KO z 23 X 1959), por. Coll. Rit. 1963 s. 7—9.¹⁵⁹
24. Zezwolenie na Mszę św. o północy z 31 XII 1959 na 1 I 1960 (dekret Ks. Prymasa z 20 XI 1959), por. Częst. Wiad. Diecezjalne 33 (1959) s. 428 n.
25. Udzielanie Komunii św. w godzinach popołudniowych poza Mszą św. (dekret Kongr. Of. z 2 XII 1959), por. MK 11 (1960), s. 30 n.
 Powyższy indult wydany dla Polski dotyczy tych, którzy nie mogą przyjąć Eucharystii ani przed południem¹⁶⁰, ani w czasie Mszy św. popołudniowej¹⁶¹ czy wieczornej¹⁶², ani w ciągu jednej godziny po ostatniej wieczornej Mszy św.¹⁶³ i nie został odwołany

¹⁵⁵ Por. nr 12, 20 i 22 nin. wykazu (oraz Skorowidz rzeczowy).

¹⁵⁶ Por. nr 11 n., 16 oraz 22 i 43 nin. wykazu (oraz Skorowidz rzeczowy).

¹⁵⁷ Por. nr 25 nin. wykazu (oraz Skorowidz rzeczowy — Komunia św. poza czasem przewidzianym przez KPK).

¹⁵⁸ Por. nr 12, 16 i 20 nin. wykazu (oraz Skorowidz rzeczowy).

¹⁵⁹ Por. nr 38, 40, 44, 52 n. nin. wykazu oraz *De cura infirmorum*,

¹⁶⁰ Por. kan. 867 § 4.

¹⁶¹ Por. nr 115 n. wykazu w rozdziale I.

¹⁶² Por. nr 71 n. wykazu w rozdziale I.

¹⁶³ Por. nr 21 nin. wykazu.

przez ogólny dekret tejże Kongr. z 21 III 1960 (wydany dla całego Kościoła), na mocy którego Ordynariusze miejsca mogą zezwolić na udzielanie Komunii św. w czasie nabożeństw popołudniowych.¹⁶⁴

1961

26. Przekład Litanii do Najdr. Krwi P.J. (bez daty), por. MK 12 (1961) s. 50 n.¹⁶⁵
27. Nowy przekład Litanii Loretańskiej (aprobata Ks. Prymasa z 22 I 1961), RBL 14 (1961), s. 230 n., por. MK 12 (1961) s. 49 n.¹⁶⁶
28. Zwolnienie z obowiązku odprawiania Mszy św. za parafian w święta nie nakazane (dekret Ks. Prymasa z 30 I 1961), RBL 14 (1961) s. 161 n.
Powyższa dyspensa udzielona na 7 lat w związku z dekretem Kongr. Soboru z 3 XII 1960¹⁶⁷ zniosła ważność poprzedniej (z 17 IV 1957)¹⁶⁸, a 1 IX 1967 została przedłużona na dalsze siedem lat, por. MK 18 (1967) s. 229.
29. Przedłużenie dyspensy Ojca Św. (z 5 III 1951) od zachowania I i II przykazania kościelnego w następujące uroczystości: Wniebowstąpienie Pańskie, Poniedziałek Ziel. Świąt, św. Piotra i Pawła oraz Niepok. Poczęcia NMP (dekret Ks. Prymasa z 5 V 1961, ważny do 31 XII 1964), por. MK 12 (1961) s. 161.
Powyższa dyspensa została przedłużona aż do odwołania dekretem Ks. Prymasa z 19 III 1964, por. MK 15 (1964) s. 121, a dekretem z 8 III 1965 objęła ona także uroczystość Objawienia P. i Wniebowzięcia NMP, por. MK 16 (1965) s. 122 n.
30. Zezwolenie na sekwencję (połączoną z błogosławieństwem w czasie dwóch Mszy św. wotywnych II klasy o Najśw. Sakramencie odprawianych w ciągu byłej oktawy B. Ciała w każdym dniu, w którym odbywają się procesje eucharystyczne¹⁶⁹ (dekret Ks. Prymasa z 25 III 1961, ważny na 7 lat¹⁷⁰), por. MK 12 (1961), s. 161.

¹⁶⁴ Por. nr 140 wykazu w rozdziale I. — W związku z powyższymi dekretemi niektórzy Ordynariusze wydali rozporządzenia wykonawcze, por. np. MK 11 (1960) s. 313—315.

¹⁶⁵ Por. nr 137 wykazu w rozdziale I.

¹⁶⁶ Por. nr 3 (i 81) nin. wykazu.

¹⁶⁷ Por. nr 146 wykazu w rozdziale I.

¹⁶⁸ Por. nr 13 nin. wykazu.

¹⁶⁹ Por.: KR nr 321 oraz Zmiany w Brewiarzu i Mszale Rz. w myśl zasad KR nr 34.

¹⁷⁰ Prolongowany na dalsze 7 lat (por. nr 78 nin. wykazu).

31. Roraty (dekret Ks. Prymasa z 25 III 1961), por. MK 12 (1961) s. 226.
 'Powyższy indult został zmieniony przez dekret KO z 18 XII 1963.¹⁷¹
32. Msza św. wotywna II klasy o NMP Królowej Polski w soboty wieczorem (dekret Ks. Prymasa z 19 VI 1961, ważny do końca W. Nowenny¹⁷²), por. MK 12 (1961) s. 189.
33. Zezwolenie na używanie języka polskiego podczas Mszy św. (dekret KO z 7 VII 1961), RBL 14 (1961) s. 330 n., por. MK 12 (1961) s. 253.¹⁷³

Na mocy tego zezwolenia:

- a) W Mszach śpiewanych (cantatis) lud mógł śpiewać w języku ojczywym „Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei”;
- b) bezpośrednio po odśpiewaniu w języku łacińskim lekcji, epistoły i ewangelii w Mszach z asystą, mógł lektor, subdiakon i diakon, a w Mszach śpiewanych sam celebrans (zwrócony do ludu) odczytać odnośne teksty po polsku.

Przepis zawarty w punkcie b) został zmodyfikowany przez I Instr. KL nr 49—52 oraz Ordo Missae (z r. 1965) nr 13 n. i Ritus Missae nr 41—47.

34. Instrukcja Episkopatu z 15 XI 1961 o wprowadzeniu w życie przywileju Stolicy Apost. z 7 VII 1961, RBL 14 (1961) s. 331—333, por. MK 12 (1961) s. 310—312.¹⁷³

Najważniejsze, do dziś aktualne wyjątki z tej Instrukcji są następujące:

- a) „Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei” można śpiewać (recytować) po polsku tylko w przekładzie zatwierdzonym przez Episkopat (nr 1 i 7)¹⁷⁴.
- b) Brzmienie nagłówek, poprzedzających tekst perykop, jest powtórzone w Dyrektywach Episkopatu z 15 IX 1962 nr 12, a ostatecznie ustalone w Liście Episkopatu z 27 I 1965, III, 1¹⁷⁵.

35. Udzielanie podczas Mszy Eucharystii przez drugiego kapłana poza właściwym czasem Komunii św.¹⁷⁶ (dekret KO z 19 VIII 1961), por. MK 12 (1961) s. 253 n.

¹⁷¹ Por. nr 46 (i 15) nin. wykazu.

¹⁷² Por. nr 72 nin. wykazu.

¹⁷³ Por. nr 109 i 234, a zwłaszcza 129 wykazu w rozdziale II oraz (33, 34 i) 42 nin. wykazu.

¹⁷⁴ Por. nr 18 nin. wykazu oraz Mszał Rzymski, Poznań 1963 i 1965.

¹⁷⁵ Por. nr 42 i 56 nin. wykazu.

¹⁷⁶ Por. KR nr 502.

Powyższy indult dotyczy tylko tych kościołów, które mają jedno tabernakulum.

36. Przekład aktu uwielbienia Najdr. Kwiri P.J.¹⁷⁷ (uchwała Konferencji Episkopatu z 15 XI 1961), por. Wiad. Urzędowe Kurii Biskupiej Śląska Opolskiego 16 (1961) s. 365.

1962

37. Sakramenty św. w duszpasterstwie (instrukcja Komisji Duszpasterskiej Episkopatu Polski z 2 II 1962), Poznań 1963 stron XII + 272.

Instrukcja ta zawiera m. in. wskazania liturgiczne.

38. Wprowadzenie „Collectio Rituum” w życie z dniem 14 IV 1963 (dekret Ks. Prymasa z 25 III 1962), por. Coll. Rit. 1963 s. 5 n.¹⁷⁸.
39. Zezwolenie na Mszę wotywną I klasy o MB Częst. w dniu „Czuwania Soborowego” (dekret Ks. Prymasa z 14 VI 1962), por. Notificationes e Curia Metropolitana Cracoviensi 1962 s. 235.
40. Zezwolenie na używanie języka polskiego przy udzielaniu Bierzmowania w niebezpieczeństwie śmierci (poza formułą sakr.) oraz w modlitwach po Namaszczeniu chorych (dekret Ks. Prymasa z 18 VIII 1962), por. Coll. Rit. 1963, s. 9¹⁷⁹.
41. Patronowie Polski (dekret KO z 31 VIII 1962), RBL 15 (1962) s. 314, por. MK 13 (1962) s. 279 n.

Na mocy Instrukcji z 14 II 1961 o rewizji kalendarzy partykularnych... w myśl zasad KR¹⁸⁰ (nr 28) można się ubiegać o ogłoszenie dwóch głównych Patronów danego narodu. Dekret zaś z 31 VIII 1962 ogłasza Ich trzech i dlatego jest przywilejem.

42. Dyrektywy Episkopatu Polski z 15 IX 1962 do Instr. ML, por. MK 13 (1962) s. 317—331¹⁸¹.

1963

43. Przedłużenie (aż do odwołania) zezwolenia KO z 22 II 1957 na udzielanie Komunii św. w W. Czwartek przed i po południu (dekret Ks. Prymasa z 2 III 1963), por. MK 14 (1963) s. 129¹⁸².

¹⁷⁷ Por. nr 145 (oraz 70, 137, 142 i 182) wykazu w rozdziale I.

¹⁷⁸ Por. też nr 23, 40, 44, 52 n. nin. wykazu oraz: De cura infirmorum, Katowice 1964.

¹⁷⁹ Por. nr 23, 38, 44, 52 n. nin. wykazu (oraz: De cura infirmorum, Katowice 1964).

¹⁸⁰ Por. nr 149 wykazu w rozdziale I.

¹⁸¹ Por. odsyłacz 39.

¹⁸² Por. nr 11 n., 16 i 20 nin. wykazu (oraz: Skorowidz rzeczowy — Wielki Tydzień).

44. List Episkopatu o nowym Rytuale¹⁸³ (z 15 IV 1963), RBL 16 (1963) s. 220—222.

List ten zawiera też rozporządzenia wykonawcze.

45. Przekład wezwania św. Józefa w Kanonie Mszy św. (uchwała Episkopatu z 28 VIII 1963), por. MK 14 (1963) s. 259¹⁸⁴.
46. Roraty (dekret KO z 18 XII 1963), por. MK 15 (1964), s. 169¹⁸⁵.
47. Kalendarz Kościoła w Polsce (dekret KO z 18 XII 1963), por. *Calendarium perpetuum in usum dioecesium Poloniae a Sacra Rituum Congregatione approbatum die 18 mense Decembri anno 1963, Romae*, 53 strony maszynopisu.
48. Wyjaśnianie wiernym obrzędów i modlitw podczas niektórych czynności liturgicznych (przypomnienie¹⁸⁶ Komisji Liturgicznej Episkopatu Polski, 1963); por. *Warmińskie Wiadomości Diecezjalne* 19 (1964) nr 2 s. 33—35.

1964

49. List Episkopatu do duchowieństwa (z 2 IV 1964) w związku z wejściem w życie KL, RBL 17 (1964) s. 134—138¹⁸⁷.
- 50,51. Polskie propria brewiarzowe i mszalne (dwa dekrety KO z 20 VI 1964), dekret pierwszy w: *Officia Propria Dioecesium Poloniae 1965*, pars prior s. 109, pars altera s. 205; dekret drugi por. MK 16 (1965) s. 31¹⁸⁸.
52. Język polski w liturgii w ośrodkach polonijnych na emigracji (dekret z 1 X 1964 Rady dla realizacji KL), por. *Notitiae* 1 (1965) s. 31.

W ośrodkach tych wolno stosować język polski w takim zakresie, w jakim kompetentna terytorialna Władza Kościelna zezwoliła na używanie w liturgii języka danego kraju (por. I Instr. KL nr 41). Zaaprobowanym zaś polskim przekładem są teksty umieszczone w Mszałe Benedyktynskim Lefebvrea oraz w Coll. Rit.

53. Język ojczysty w liturgii w Polsce (dekret z 7 XI 1964 Rady dla realizowania KL), por. *Mies. Diecezjalny Gdański* 9 (1965) s. 50. Na mocy tego dekretu wymieniona Rada upoważniła Konfe-

¹⁸³ Por. nr 23, 38 i 40 nin. wykazu (oraz *De cura infirmorum*, Katowice 1964).

¹⁸⁴ Por. odsyłacz 67.

¹⁸⁵ Por. nr 15 i 31 nin. wykazu.

¹⁸⁶ Por. Instr. ML nr 96 (nr 129 wykazu w rozdziale I).

¹⁸⁷ Por. List Episkopatu do wiernych w nowyższej sprawie (z 2 IV 1965): RBL 17 (1964) s. 129—134, MK 15 (1964) s. 121—126.

¹⁸⁸ Por. też nr 60 nin. wykazu.

rencję Episkopatu do wprowadzenia języka polskiego w takim zakresie, jaki podaje I Instr. Kl nr 57. Zaaprobowanym zaś polskim przekładem są teksty umieszczone w Mszale Bened. wydanym w Poznaniu (w r. 1963 i 1965) oraz w Coll. Rit¹⁸⁹.

54. Zezwolenie na koncelebrę i Komunię św. pod obiema postaciami (dekret z 27 XI 1964 Rady dla realizowania KL), por. Wrocł. Wiadomości Kościelne 20 (1965) s. 192.

Indult ten stał się nieaktualny z chwilą wydania przez KO ogólnego dekretu z 7 III 1965 ogłaszającego Ryt Koncelebry oraz Komunii św. pod obiema postaciami¹⁹⁰.

55. Wyjaśnienia w sprawie odprawiania Mszy św. „facie ad populum” (Sekretariat Prymasa Polski, 1964), por. Warmińskie Wiadomości Diecezjalne 19 (1964) nr 2 s. 32 n.

1965

56. List Episkopatu do duchowieństwa (z 27 I 1965) o wejściu w życie I Instrukcji KL, streszczenie w: Notitiae 1 (1965) s. 116¹⁹¹.

List ten zawiera m. in. zarządzenie wykonawcze do dekretu KO z 7 XI 1964 (por. nr 53 nin. wykazu) i postarawia, że podczas sprawowania liturgii z udziałem ludu wolno używać języka polskiego w następujących wypadkach: a) w perykopach mszalnych; b) przy udzielaniu Komunii św. podczas i poza Mszą św.; c) przy poświęcaniu obrączek ślubnych. O ostatnim wypadku nie wspomina relacja, która ukazała się w cyt. Notitiae na s. 116. Wymienia ona natomiast jeszcze czwarty wypadek (o którym nie ma mowy w cyt. Liście), mianowicie: d) udzielanie sakramentu bierzmowania.

57. Rozstrzygnięcie pięciu wątpliwości (Komisja Liturgiczna Episkopatu Polski, 27 III 1965), Kronika Diecezji Sandomierskiej 58 (1965) s. 219 n.

Najważniejsze z nich: W Mszy św., która wg rubryk zastępuje wotywę „Za nowożeńców”, czyta się perykopy nie z wotywy, lecz tylko z przypadającej Mszy; tematem zaś homilii mogą być obrzędy ślubne.

58. Zatwierdzenie uchwały Episkopatu (z 1 i 2 IX 1965) o rozszerzeniu zakresu stosowania języka polskiego w liturgii (dekret z 27

¹⁸⁹ Por. nr: 56, 58, 65—68, 77 i 79 nin. wykazu.

¹⁹⁰ Por. nr 198 wykazu w rozdziale I.

¹⁹¹ Por. List Episkopatu do wiernych w powyższej sprawie z 27 I 1965, MK 16 (1965) s. 98—101 oraz odsyłacz 189.

X 1965 Rady dla realizowania KL), *Notitiae* 1 (1965) s. 385, por. *Orędownik Diecezji Chełmińskiej* 17 (1966) s. 171.

Dekret ten wchodził w życie dopiero z chwilą ogłoszenia go przez Episkopat i postanawiał, że wolno używać języka polskiego: a) przy udzielaniu sakramentu bierzmowania (z wyj. formuły istotnej) i Komunii św. poza Mszą św.; b) podczas Mszy św. z udziałem ludu: w zakresie, jaki podaje I Instr. KL nr 57 nie wyłączając aklamacji, pozdrowień i dialogów (z wyj. „*Ite, Missa est — Benedicamus Domino — Requiescant in pace*”), a ponadto w modlitwach u stopni ołtarza (do „*Aufer a nobis...*” wyłącznie) oraz w kolektach, modlitwach nad darami ofiarnymi, pokomuniach i modlitwie nad ludem. — Zezwolenie na używanie języka polskiego przy udzielaniu Komunii św. poza Mszą św. ogłoszono już 27 I 1965 (por. nr 56 nin. wykazu). Zezwolenie na w.w. szersze stosowanie języka polskiego podczas Mszy św. ogłoszono częściowo 17 X 1966 (por. nr 66 nin. wykazu), a ostatecznie 16 IX 1968 (por. nr 79 nin. wykazu). Nie ogłoszono zaś dotąd zezwolenia na używanie języka polskiego przy udzielaniu sakramentu bierzmowania (poza niebezpieczeństwem śmierci)¹⁹².

59. Zezwolenie na używanie własnej prefacji na Adwent i o Najśw. Sakramencie (dekret KO z 8 XI 1965), por. *Wiadomości Archidiecezjalne Warszawskie* 56 (1966) s. 33¹⁹³.

Dekret mówi o prefacjach, które za aprobatą Stolicy Apost. są używane we Francji (gdzie prefację o Najśw. Sakramencie mówi się w W. Czwartek oraz w Mszach o Eucharystii).

60. Zmiany w polskim Proprium Mszalnym z 20 VI 1964¹⁹⁴ (dekret KO z 15 XII 1965), por. MK 17 (1966) s. 81 n.

Zmiany dotyczą antyfony na komunię w dniu 17 VIII oraz modlitwy nad darami ofiarnymi, antyfony na komunię i pokomunii w dniu 13 XI.

61. Wotywa dziękczynna w czasie głównych uroczystości milenijnych (dekret Ks. Prymasa z 25 XII 1965, na rok jubileuszowy 1966), por. MK 17 (1966) s. 82.

W czasie głównych uroczystości milenijnych odprawianych tak dla całej Polski jak i w poszczególnych diecezjach oraz parafiach wolno było celebrować jedną uroczystą dziękczynną Mszę św. wotywną I klasy (zgodnie z KR nr 328 i 330), używając formularza o Trójcy Przenajśw., wyznaczonego na poniedziałek,

¹⁹² Por. też odsyłacz 189.

¹⁹³ Por. nr 246 wykazu w rozdziale I.

¹⁹⁴ Por. nr 51 nin. wykazu.

z ewangelią jednak Mt 28, 18—20 (jak w ur. Trójcy Św.) oraz z modlitwami „pro gratiarum actione” pod jednym zakończeniem.

1966

62. Odprawianie trzech w tygodniu Mszy św. żałobnych IV klasy w uroczystości III klasy (indult Ks. Prymasa z 22 I 1966, na 3 lata), por. MK 17 (1966) s. 83.

Indult ten dotyczy tylko kościołów parafialnych. W danym domu Bożym, bez względu na liczbę celebrujących w nim kapłanów, wolno odprawiać w uroczystości III klasy Mszę żałobną IV klasy tylko trzy razy w tygodniu, z tym, że w każdym z trzech dni tylko jedną Mszę (wyznaczoną przez rządzącego parafii).

63. Nowy przekład niektórych tekstów Ordo Missae (uchwała Konferencji Episkopatu z 10 II i 23 III 1966), por. MK 17 (1966) s. 169 n.

Uchwała dotyczy tekstów następujących: „Ad Deum qui laetificat iuventutem meam (do Boga, który jest weselem moim od młodości), Kyrie eleison, Christe eleison (Panie, zmiłuj się nad nami — Chryste, zmiłuj się nad nami), Deo gratias (Bogu niech będą dzięki), Sequentia sancti Evangelii secundum N. (Słowa Ewangelii wg św. N.), Suscipiat... (Niech Pan przyjmie ofiarę z rąk twoich na cześć i chwałę swojego Imienia, a także na pożytek nasz i całego Kościoła Św.), Habemus ad Dominum (Wznięliśmy je do Pana), Ecce Agnus Dei... (Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata), Domine, non sum dignus... (Panie, nie jestem godzien, abyś przyszedł do mnie, ale powiedz tylko słowo, a będzie uzdrowiona dusza moja)”. — Powyższa uchwała dotyczyła jednak tylko przekładu; nie upoważniała zaś ona do wypowiedzania w liturgii po polsku: „Ad Deum..., Kyrie, Suscipiat..., Habemus ad Dominum”. Zezwolenie na odmawianie w tym języku „Kyrie” udzielono 17 X 1966 (por. nr 66 nin. wykazu), a na odmawianie pozostałych trzech w.w. tekstów — 16 IX 1968 (por. nr 79 nin. wykazu).

64. Instrukcja Episkopatu Polski o ochronie zabytków i kierunkach rozwoju sztuki kościelnej (z 16 IV 1966), por. Warmińskie Wiadomości Diecezjalne 22 (1967) s. 154—157¹⁹⁵.
65. Zatwierdzenie uchwały Episkopatu (z 23 III 1966) o dalszym rozszerzeniu stosowania języka polskiego w liturgii (dekret z 3 V 1966 Rady dla realizowania KL), Notitiae 1966, s. 213, por. Wiadomości Diecezjalne Łódzkie 40 (1966) s. 121.

¹⁹⁵ Por. też nr: 64, 176 i 184 wykazu w rozdziale I.

Dekret ten wchodził w życie dopiero po ogłoszeniu go przez Episkopat i postanawiał, że wolno używać języka polskiego podczas Mszy św. z udziałem ludu także w prefacji¹⁹⁶ oraz we wszystkich aklamacjach, dialogach i pozdrowieniach (tzn. nie wyłączając: „Ite, Missa est — Benedicamus Domino — Requiescant in pace”¹⁹⁷). — Zezwolenie na korzystanie z tego dekretu ogłoszono 16 IX 1968 (por. nr 79 nin. wykazu).

66. Zarządzenie Episkopatu Polski dotyczące dalszego rozszerzenia użycia języka polskiego w liturgii Mszy św. (z 17 X 1966), Coll. Th. 37 (1967) fasc. II s. 162 n.¹⁹⁸.

Ogłoszenie tego zarządzenia stanowi pierwszy etap częściowego wprowadzenia w życie dekretu Rady dla realizowania KL z 27 X 1965 rozszerzającego zakres stosowania języka polskiego w liturgii (por. nr 58 nin. wykazu). Na mocy tego zarządzenia od 1 I 1967 w Mszach z udziałem ludu wierni albo chór mogą wypowiadać po polsku te części, które do nich należą, tzn. teksty stałe (Kyrie, Gloria, Credo in unum Deum, Sanctus, Agnus Dei) i zmienne (antyfonę na wejście, na ofiarowanie i na komunię oraz graduał, alleluja, traktus i sekwencję).

1967

67. Procesja Bożego Ciała (teksty liturgiczne, rubryki i zatwierdzenie przez Konferencję Episkopatu 15 II 1967), Poznań 1967 stron 8¹⁹⁸.

68. Zarządzenie Konferencji Episkopatu (z 16 VI 1967) w związku z II Instr. KL, por. MK 18 (1967) s. 197.

W zarządzeniu tym zezwolono na używanie języka polskiego podczas święceń, ale tylko w odniesieniu do upomnień udzielanych święconych, albo skierowanych do wiernych¹⁹⁹.

69. Zarządzenie Konferencji Episkopatu (z 11 IX 1967) w związku z Instr. EM, Coll. Th. 38 (1968) fasc. 1 s. 91—94, por. MK 1968 (19) s. 78—80.

Zarządzenie to m. in. przypomina, że dopiero po Mszy św. może być: wystawienie Najśw. Sakramentu (np. w pierwsze piątki miesiąca — nr 12), albo wystawienie i procesja eucharystyczna (np. podczas odpustów i świąt parafialnych — nr 11, z zachowa-

¹⁹⁶ Por. nr 201 wykazu w rozdziale I.

¹⁹⁷ Por. nr 58 nin. wykazu oraz odsyłacz 189.

¹⁹⁸ Por. odsyłacz 189.

¹⁹⁹ Por. następujące numery wykazu w rozdziale I: 184 (I Instr. KL nr 61 b), 207 oraz 236 (II Instr. KL nr 28 b) oraz odsyłacz 189.

niem obrzędów podanych w cyt. Instr. nr 60). — Ponadto w Zarządzeniu są zawarte następujące przepisy, których określenie cy. Instrukcja zleciła Konferencji Episkopatu:

- a) Wierni mają przyjmować Komunię św. w postawie klęczącej. z wyj. chorych, którym trudno klękać oraz małych dzieci (Instr. nr 34 a, Zarz. nr 5).
 - b) Znakiem obecności (*signum praesentiae*) Najśw. Sakramentu w tabernakulum jest okrywające je konopeum względnie odpowiednie symbole eucharystyczne na tabernakulum (np. kielich, kłosa zboża i winogrona) oraz lampka wieczna, ale czerwona (inna lampka byłaby tylko znakiem czci — *signum honoris*, por.: Instr. nr 57, Zarz. nr 7).
 - c) Przed błogosławieństwem Najśw. Sakramentem wolno śpiewać zamiast „Przed tak wielkim” inną krótką polską pieśń eucharystyczną. Pieśń tę (z następującym po niej werselem, responsorium i modlitwą) można opuścić w wypadku śpiewania przed błogosławieństwem hymnu „Te Deum” oraz złączonych z nim wersetów, responsorium i modlitwy (Instr. nr 62, Zarz. nr 10).
70. Zezwolenie (z r. 1967) na czytanie w Roratach perykop podanych w „*Lectioarium Feriale Tempore Adventus*” (bez bliższej daty), por. *Wiadomości Archidiecezjalne Gnieźnieńskie* 23 (1968) s. 271—276²⁰⁰.
71. Pouczenie o dostosowaniu do nowych rubryk używania dzwonek podczas Mszy św. (Krajowa Komisja Duszpasterstwa Liturgicznej Służby Ołtarza, 1967), *Wiadomości Archidiecezjalne Warszawskie* 57 (1967) s. 181 n.

1968

72. Msza św. wotywna II klasy o NMP Królowej Polski w soboty wieczorem (dekret Ks. Prymasa z 13 I 1968, ważny na 7 lat²⁰¹), por. MK 19 (1968) s. 97.

Dekret ten zezwala na odprawianie w.w. wotywy we wszystkich kościołach oraz kaplicach publicznych i półpublicznych, o ile: a) z wotywą tą jest połączone jakieś nabożeństwo maryjne, b) Ordynariusz miejsca zgodzi się na wieczorną Mszę św. — i wymienia formularz z 3 V „*Gaudeamus*”. Dekret zaś uzupełniający (z 6 V tegoż roku) mówi o nowym formularzu „*Praeposuit*”, o ile jest on dostępny, por. *Wiad. Archid. Gn.* 23 (1968) s. 237.

²⁰⁰ Por. nr 80 nin. wykazu.

²⁰¹ Por. nr 32 nin. wykazu.

73. Instrukcja Biskupów Polskich w sprawie przepisów posoborowych o odpustach (z 25 I 1968), por. MK 19 (1968) s. 93—96²⁰².
74. Ogłoszenie M.B. Uzdrawienia Chorych gł. Patronką dzieła Apostolstwa Chorych i wszystkich chorych w Polsce oraz ustanowienie odnośnej uroczystości w dniu 6 VII (dekret Stol. Apost. z 27 I 1968), por. MK 19 (1968) s. 217.

Formularz na tę uroczystość („Salus populi”) jest umieszczony wśród Mszy „pro aliquibus locis” (w sobotę przed ostatnią niedzielą sierpnia).

75. Zezwolenie na udzielanie w Polsce w W. Piątek (za zgodą Ordynariusza) Komunii św. wszystkim chorych, którzy nie mogą tego dnia brać udziału w obrzędach liturgicznych (pismo Sekretariatu Stanu z 12 II 1968), por. Wiad. Diecezj. Łódzkie 17 (1968) s. 73²⁰³.
76. Mszał Rzymski łacińsko-polski (oraz dekret Ks. Prymasa z 20 II 1968 ogłaszający wydanie typiczne), Paris 1968 s. XVI + 496 + + 496 + (180), por. Notitiae 4 (1968) s. 281.
- Mszał ten, zaaprobowany 9 XII 1967 przez Radę dla realizowania KL, por. Notitiae 3 (1967) s. 420, jest przeznaczony dla wszystkich kościołów i kaplic, w których wolno używać języka polskiego, oczywiście z zachowaniem przepisów Konferencji Episkopatu danego terytorium²⁰⁴.
77. Rozszerzenie użycia języka polskiego w tekstach obrzędów W. Tygodnia (uchwała Konferencji Episkopatu z 22 III 1968), por. Orędownik Diecezji Chełmińskiej 19 (1968) s. 117 n.²⁰⁵
78. Dyspensa na byłą oktawę B. Ciała od zakazu odprawiania Mszy św. wobec wystawionego Najśw. Sakramentu²⁰⁶ oraz przedłużenie zezwolenia na sekwencję (z błogosławieństwem) w czasie dwóch Mszy św. wotywnych II kl. o Najśw. Sakramencie odprawianych w ciągu tej byłej oktawy w każdym dniu, w którym odbywają się procesje eucharystyczne (dekret Ks. Prymasa z 20 V 1968, ważny na 7 lat)²⁰⁷, por. MK 19 (1968) s. 218.

Powyższy dekret, zawiera też zezwolenie na odprawianie w podanym czasie jednej Mszy św. wieczorem. — Ponadto: 1) Nie jest obligatoryjne, lecz fakultatywne: a) odprawianie w ciągu byłej oktawy B. Ciała Mszy św. wobec wystawionego

²⁰² Por. nr 231 wykazu w rozdziale I.

²⁰³ Por. nr 179 (i 169) wykazu w rozdziale I.

²⁰⁴ Por. nr 79 nin. wykazu.

²⁰⁵ Por. odsyłacz 189.

²⁰⁶ Por. Instr. EM nr 61.

²⁰⁷ Por. nr 30 nin. wykazu.

Najśw. Sakramentu, b) odmawianie sekwencji oraz c) udzielanie podczas tej sekwencji błogosławieństwa (podobnie jak wg Rit. Pol s. 516 od wspomnianego piątku do czwartku też nie było to błogosławieństwo obowiązkowe, lecz dowolne). 2) Od wymienionego piątku do czwartku bierze się formularz mszalny nie z Bożego Ciała, lecz spośród wotym na czwartek, z tym że w wypadku dodania sekwencji ostatniego słowa „Alleluja” nie mówi się na zakończenie całego gradułu, lecz dopiero na zakończenie tej sekwencji.

79. List Episkopatu (z 16 IX 1968) w sprawie wprowadzenia do liturgii Mszału Rzymskiego łacińsko-polskiego z dniem 1 XII 1968, Wiadomości Diecezjalne Łódzkie 42 (1968) s. 266—268.

Na mocy cyt. Listu wolno używać języka polskiego podczas całej Mszy św. odprawianej z czynnym udziałem wiernych, z wyj.: a) modlitwy eucharystycznej (po „Święty” do „Per Ipsum” włącznie), b) modlitw podanych w tym Mszału tylko w języku łacińskim²⁰⁸. — Warunkiem korzystania z tego zezwolenia jest: a) posiadanie wymienionego Mszału ołtarzowego, b) poprawne wykonywanie polskich tekstów przez prawem przewidziane osoby. — Ponadto przy korzystaniu z nowego Mszału trzeba pamiętać o dodatkowym przepisie wprowadzonym przez Instr. EM nr 60 (którego nie uwzględniono w Ordo Missae nr 60) oraz o zmianach wprowadzonych przez II Instr. KL, zwłaszcza odnośnie ilości oracji oraz obrzędów wotywy za nowożeńców (zmian tych nie uwzględniono w pozostałych częściach Mszału).

80. Ogłoszenie przez Episkopat (18 IX 1968) zezwolenia na korzystanie z czytań mszalnych zawartych w zbiorze pt. „Lectio-naria particularia”, udzielonego Polsce przez Radę dla realizowania KL w dniach: 26 III 1968, por. Notitiae 4 (1968) s. 235 oraz 31 VII 1968, por. Notitiae 4 (1968) s. 278; por. też Kielecki Przegląd Diec. 14 (1968) s. 249²⁰⁹.

„Lekcjonarze partykularne” zawierają zestaw perykop na dzień różnych okoliczności (np. zestaw szósty podaje czytania na wszelkie Msze żałobne i pogrzeby dorosłych). Zostały one umieszczone w Notitiae 2—3 (1968) s. 41—88. Rada dla realizowania KL dekretem z 26 III 1968 zezwoliła na posługiwanie się w Polsce zestawem szóstym, a dekretem z 31 VII 1968 r. na korzystanie z pozostałych dziewięciu zestawów (na próbę, aż do wydania innego zarządzenia). Posługiwanie się w.w. Lekcjonarzem jest

²⁰⁸ Por. odsyłacz 189.

²⁰⁹ Por. także nr 70 nin. wykazu.

jednak uzależnione od woli Ordynariusza, który może określić zakres oraz zasady stosowania tych czytań. W stosownym czasie duszpasterze mają zdać odpowiednie sprawozdanie swemu Biskupowi, ten krajowej Komisji Liturgicznej, Komisja — Konferencji Episkopatu, a Konferencja — Radzie dla realizowania KL.

81. Wprowadzenie od 1 XII 1968 do Litanii Loretańskiej wezwania „Matko Kościoła” (po wezwaniu „Matko Zbawiciela” — postanowienie Konferencji Episkopatu z 23 X 1968), por. Wrocł. Wiad. Kościelne 24 (1969) s. 2.
82. Zezwolenie na pełnienie czynności lektora i komentatora w nabożeństwach dla głuchoniemych przez zakonnice i inne katechetki, które znają język „na migi”, jeśli brak odpowiedniego mężczyzny (dekret KO z 14 XI 1968), Wrocł. Wiad. Kościelne 24 (1969) s. 47.

SKOROWIDZ RZECZOWY

1. *Cyfry rzymskie oznaczają rozdział, a arabskie — numer, pod którym znajduje się dany dokument.*

2. *Tematykę tych dokumentów, które zawierają wieloraką treść, uwzględniono w hasłach skorowidzu zasadniczo tylko wtedy gdy daną sprawę omawia jednostkowo także inny dokument.*

A

Akt poświęcenia ludzkości J. Chr. Królowi	I 134
Akty uwielbienia (nowe)	I 70, 145, 182; II 36
Alleluja w procesyjnych częściach Mszy wotywnych	I 7, 143, 159
Antimensium łacińskie	I 33, 175, 188
Antoni św. Doktorem Kościoła	I 25, 27
Antycypowanie Laudes (zniesione)	I 143, 148
Antyfona na wejście (sposób jej śpiewania)	I 32, 129
Antyfonarz (zmiany w jego śpiewach)	I 154
Antyfony (całe) przed psalmami (w Rytuale i Mszale)	I 159, 167
Aparaty projekcyjne (bezwzględny zakaz ich używania w kościołach)	I 104, 129

B

Bazylika mniejsza	I 248
Beatyfikacja (związane z nią obchody)	I 143, 254
Benedykt św. Patronem Europy	I 186, 202
Bierzmowanie:	
— język ojczysty	I 184
— język polski	II 40, 56, 58
— obrzędy	I 176, 178, 184
— szafarz	I 30, 78, 82, 84, 175.

— zakończenie modlitw (długie)	I 167
Binacja (okolicznościowa)	I 43; II 9, 19
Błogosławieństwo Pap. (z odpustem zup.)	I 3, 22, 187
Błogosławieństwo ślubne (uroczyste):	
— małżeństw mieszanych	I 224
— w czasie zakazanym	I 184, 214
Boże Ciało (uroczystość):	
— obchód byleją oktawy	I 143; II 6, 30, 78
— obrzędy procesji w jęz. polskim	II 67
Brewiarz:	
— formularze:	
— dodatki do nich	I 77
— nowe formularze	I 4, 10, 20, 60, 91, 96, 106, 132, 143; II 17, 50
— zmiany	I 27, 136, 143
— lekcje w uroczystości partyk. I i II kl.	I 170
— Proprią (ich rewizja)	I 149
— Proprium Poloniae	II 50
— przekład Piusowy psalmów	I 24
— rubryki:	
— wyjaśnienia	I 28, 31 n., 110
— zmiany	I 10, 20, 100 n.
— por. też hasła: Rubryki — Dekret o ich uproszczeniu, Kodeks Rubryk...	
— wspólne odmawianie przez zakonników (w jakim języku)	I 184, 213, 227
— wydanie nowe	I 144
— zasady wydawania	I 29, 220

C

Chorzy:	
— kolejność obrzędów przy zaopatrywaniu chorych	I 176, 184
— Komunia św. w:	
— w różnych pokojach szpitala	I 222
— W. Tygodniu	I 100 n.
— W. Czwartek	I 114
— W. Piątek	I 179; II 75
— noszenie przy sobie oleju chorych	I 196
— Patronka Chorych	II 74
Chrzest	I 18, 100 n., 127, 135, 165, 176, 184
Chórowy obowiązek (dostosowany do KR)	I 147
Chór śpiewaków:	
— jego zadania	I 102, 129, 219, 234
— mieszany	I 102, 104, 129, 133, 234
Collectio Rituum	II 23, 38, 40, 44, 52 n.
Czuwanie Soborowe	II 39

D

De defectibus in celebratione Missae occur- rentibus	I 159, 192
Dekret o uproszczeniu rubryk (z 23 III 1955):	

por. Rubryki — Dekret o ich uproszczeniu	
Duch Św.:	
— akt uwielbienia	I 182
— modlitwa nakazana w intencji Soboru	I 173 n.
Dyrektwy Episkopatu Polski (z 15 IX 1962)	II 42
do Instr. ML	II 71
Dzwonki podczas Mszy św.	I 58, 129
Dzwony elektronowe	

E

Ekumeniczny nurt w liturgii	I 135, 237 a
Eksperymentowanie w liturgii	I 235, 240
Emigranci:	
— język polski w liturgii	II 52
— opieka duszpasterska	I 65, 78, 89
Enchiridion indulgentiarum	I 49, 252, (254)
Encykliki:	
— Ad Caeli Reginam (11 X 1954)	I 87
— Christi Matri Rosarii (13 IX 1966)	I 228
— Haurietis aquas (o czci Serca P. J., 15 V 1956)	I 107
— Mediator Dei (20 XI 1947)	I 37
— Musicae sacrae disciplina (25 XII 1955)	I 102
— wyjaśnienia	I 109
— Mysterium Fidei (o dogmacie i czci Eucharystii, 3 IX 1965)	I 208
— Mystici Corporis Christi (29 VI 1943)	I 15
Eucharystia:	
— Encyklika	I 208
— Instrukcja (z 25 V 1967)	I 239; II 69
— przechowywanie	I 6, 11, 17, 46 n., 111, 118, 123, 175, 184; II 69
— por. też inne hasła, np.: Boże Ciało, niektóre inne Encykliki i Instrukcje, Kodéks Rubryk, Komunia św. ..., Kon- celebra, Konopeum, Konstytucja o Li- turgii, Msza św. ..., Post eucharysty- czny, Tabernakulum, Wielki Tydzień.	

F

Filip i Jakub App. (uroczystość 11 V)	I 106
Fotografowanie w kościele	I 129, 133, 239

G

Graduale	I 154, 243, 245
Gregorianka (przerwa w jej odprawianiu)	I 233

I

Instrukcje (w porządku chronologiczno-rze- czowym):	
--	--

- o zachęcaniu do częstego i pobożnego uczestniczenia w Mszy św. (14 VII 1941) I 8
- w sprawie ubiegania się o indult na kaplicę domową, ołtarz przenośny, odprawianie Mszy św. bez ministranta i przechowywanie Najśw. Sakr. w kaplicach domowych (1 X 1949) I 47
- o sztuce sakralnej (Kongr. Oficjum, 30 VI 1952) I 64
- o sztuce sakralnej (Episkopatu Polski, 16 IV 1966) II 64
- do Konstyt. Apost. „Christus Dominus” (Kongr. Oficjum, 6 I 1952) I 72
 - dekrety wyjaśniające I 73, 85, 92
 - dekret wykonawczy I 76
- do Konstyt. Apost. „Christus Dominus” (Episkopatu Polski, 2 II 1953) II 4
- o należytych odprawianiu odrodzonych obrzędów W. Tygodnia (KO 16 XI 1955) I 100 n.
- o należytych odprawianiu odrodzonych obrzędów W. Tygodnia (Komisji Liturg. Episkopatu Polski) II 8
 - por. też: Wielki Tydzień...
- do M. Pr. „Sacram Communionem” (Episkopatu Polski, 25 IV 1957) II 14
 - dekrety wyjaśniające I 116, 119
 - dekrety rozszerzające I 140, 157, 175, 177, 188 n.; II 21, 25
- w sprawie Mszy św. odprawianych (na podstawie indultu) przez kapłanów upośledzonych na wzroku lub chorych (15 XII 1957, 15 IV 1961) I 124, 152
- o Muzyce Sakralnej i Liturgii („De Musica sacra, 3 IX 1958) I 129
 - dekret wyjaśniający I 133
 - dekret wykonawczy (Dyrektywy Episkopatu Polski, 15 IX 1962) II 42
- Episkopatu Polski (z 15 XI 1961) o realizacji przywileju Stolicy Apost. z 7 VII 1961 II 34
- o Muzyce w św. Liturgii („Musicam sacram”, 5 III 1967) I 234
- o rewizji kalendarzy partyk. oraz pro priów brewiarzowych i mszalnych (14 II 1961) I 149
 - dekrety wykonawcze II 41, 46, 47, 50 n.
- o sakramentach św. w duszpasterstwie (Komisji Duszpast. Episkopatu Polski, 2 II 1962) II 37
- w sprawie pogrzebu w wypadku kre macji 5 VIII 1963) I 171
- I o należytych realizowaniu KL („Inter Oecumenici”, 26 IX 1964) I 184
 - dekrety wykonawcze I 190—192, 194, 108, 204,

- 213, 216, 219, 225, 227;
II 52—54, 56, 58, 65—
—67, 76 n., 79
- dekrety rozszerzające I 200; II 82
- dekrety wyjaśniające I 197, 206 n., 211, 214
- II o należyтым realizowaniu KL („Tres
abhinc annos”, 4 V 1967) I 236
- zarządzenia wykonawcze I 238; II 68
- o przekładaniu propriów na język oj-
czysty (2 VI 1965) I 203
- o używaniu języka ojczystego w litur-
gii zakonnej (23 XI 1965) I 213
- o liturgicznym wychowaniu alumnów
(25 XII 1965) I 216
- o małżeństwach mieszanych
(18 III 1966) I 224
- o kulcie Tajemnicy Eucharystycznej
(„Eucharisticum mysterium”, 25 V 1967) I 239
- dekret wyjaśniający I 242 a
- zarządzenia wykonawcze II 69
- czasowe odstępstwo II 78
- w sprawie przepisów posoborowych
o odpustach (Episkopatu Polski,
25 I 1968) II 73
- o uproszczeniu obrzędów i odznak bi-
skupich (21 VI 1968) I 251
- o obchodach w ciągu roku po beaty-
fikacji i kanonizacji (12 IX 1968) I 254
- Instytut Liturgiczny w Rzymie I 166
- J
- Jazz (niedopuszczalny w liturgii) I 219
- Język ojczysty w liturgii I 37, 59, 101 n., 109 n.,
— por. też: Decretum typicum, Notitiae 1 129, 176, 178, 184, 192,
(1965) s. 9 201, 207, 213, 216, 219,
227, 234, 236
- Język polski w liturgii II 3, 23, 26 n., 33 n., 38,
40, 42, 44, 52 n., 56,
58, 65—68, 76 n., 79
- Józef św.:
- imię w Kanonie I 168; II 45
- kult I 150
- przeniesienie uroczystości 19 III 1967 I 226
- uroczystość 1 V I 95, 106; II 19
- Jubileusze:
- Papieża (w r. 1949) I 43
- 50-lecie objawień M. B. w Fatimie I 232
- Rok Jubileuszowy 1950 I 48, 57
- Rok Jubileuszowy 1966 I 217

K

- Kalendarz Kościoła Kat. (nowy) I 143
 Kalendarzy partykularnych rewizja I 149
 Kalendarz Kościoła w Polsce II 47
 Kamieniołomu „poświęcenie” I 112
 Kanon:
 — imię św. Józefa I 168; II 45
 — w Mszy koncelebrowanej I 198
 — przekład polski II 18, 76
 — w języku ojczystym I 236
 — zasady przekładu na języki ojczyste I 240 n.
 Kanony (Modlitwy Eucharystyczne) nowe I 246 n., 256
 Kanonizacja (związane z nią obrzędy) I 143, 254
 Kapelani okrętowi (ich uprawnienia) I 82, 84, 122
 Kaplica domowa (ubieganie się o indult i przechowywanie w niej Najśw. Sakr.) I 47
 Kaplica okrętowa (obowiązujący w niej kalendarz) I 51, 143
 Kobieta lektorem II 82
 Kodeks Rubryk (Ogólnych) Brewiarza i Mszału Rz. I 143
 — dekrety wyjaśniające I 148, 156, 163, 170
 — dekrety wykonawcze I 144, 146 n., 149, 152, 154, 159
 — dekrety rozszerzające I 246; II 31, 39, 59, 61
 — dekrety wprowadzające zmiany I 153, 160, 178, 184, 190—
 —192, 234, 236, 238 n., 254
 — czasowe odstępstwo od KR I 158, 183, 217, 226; II 28, 30, 35, 61 n., 78
 I 129; II 8, 42, 48, 82
 Komentator
 Komunia św.:
 — chorych:
 — pora I 157, 169; II 75
 — w różnych pokojach szpitala I 222
 — nowa formuła I 181
 — obrzędy I 14, 159, 184, 236, 239;
 II 69
 — pod obiema postaciami I 176, 198, 205, 239; II 54
 — podczas Mszy św. (poza właściwym czasem) II 35
 — poza czasem przewidzianym przez KPK I 5, 48, 57, 59, 61, 71—
 —73, 75 n., 80, 85, 90, 92, 100, 115 n., 119, 140, 157, 169, 175, 179, 188; II 1, 4, 11 n., 14, 16, 20 n., 24 n., 43, 75
 — w W. Piątek I 169, 179; II 75
 — w języku polskim II 56, 58
 Koncelebra I 117, 176, 184, 191, 198, 204, 215, 218, 239; II 54
 Kongregacja Obrzędów (jej reforma) I 242

Konopeum	I 39, 118, 239; II 69
Konsekracja Biskupa	I 23, 38, 50, 164, 176, 184, 198, 207, 236, 249, 253; II 68
Konstytucja o Liturgii	I 176
— dekrety wykonawcze	I 178, 184, 198, 216, 236; II 49
Krew Pana Jezusa:	
— akt uwielbienia	I 145; II 36
— litania	I 137; II 26
— szerzenie kultu	I 142
Księgi liturgiczne (ich wydawanie)	I 29, (143 n., 159, 194), 220
Kyrieale (zmiany w nim)	I 154, 190

L

Lampka wieczna	I 11, 46, 118, 239; II 69
Laudes (zniesienie ich antycypowania)	I 148
Lectionaria particularia	I 236; II 80
Lectionarium feriale tempore Adventus	I 236; II 70
Lekcja mszalna w sobotę po III Niedzieli W. Postu	I 195
Lekcje brewiarzowe w uroczystości partyk. I i II kl.	I 170
Lektor (kobieta)	II 82
Listy Przewodniczącego Rady dla realizowa- nia KL	I 185, 204, 219, 240, 247
Litania do Krwi P. Jezusa	I 137; II 26
Litania Loretańska:	
— nowe wezwania	I 54; II 81
— przekłady polskie	II 3, 27
Litania do Wszystkich Św. (krótkie zakoń- czenie modlitwy)	I 167
Litanii publiczne odmawianie	I 126

M

Magnetofon w kościele	I 104, 129
Małżeństwo	I 176, 178, 184, 236
— błogosławieństwo obrączek w języku polskim	II 56
— perykopy i homilia w Mszy zastępują- cej wotywę za nowożeńców	II 57
— uroczyste błogosławieństwo w czasie zakazanym	I 184, 214
— uroczyste błogosławieństwo małżeństw mieszanych	I 224
Martyrologium Rzymskie:	
— nowe wpisy, uzupełnienia i zmiany	I 4, 27, 41, 63, 91, 96, 106, 132, 143
— zasady wydawania	I 29, 220
Maryja, Matka Jezusa Chrystusa	
— Częstochowska:	

— uroczystość	II 7
— wotywa	II 10, 39
— Encykliki maryjne	I 87, 228
— Fatimska (50-lecie objawień)	I 232
— Królowa	I 87, 96
— Kult maryjny	I 237
— Litania Loretańska: por. wyżej	
— Niepokalane Serce:	
— uroczystość	I 20
— wotywa	I 143; II 2, 5
— Patronka Chorych	II 74
— Patronka Polski	II 41
— Rok Maryjny (1954)	I 80 n., 86
— Roraty	II 15, 31, 46, 70
— Soboty Królowej Polski	II 32, 72
— Wspomożenie Wiernych	II 17
— Wniebowzięcie:	
— dogmat	I 55
— formularz brewiarzowy	I 60
— formularz mszalny	I 54
— wezwanie w aktach uwielbienia	I 70
— wezwania w Litanii Loretańskiej	I 54; II 81
— wotywa w dniu 1 XI 1950	I 53
Millenium Chrztu Polski	II 9 n., 61
Modlitewniki (ich cenzura)	odsyłacz 15
Modlitwy (krótkie ich zakończenie)	I 151, 159, 167
Morza „poświęcenie”	I 94
Msza św.:	
— poza czasem przewidzianym przez KPK	I 43, 124, 152, 175, 188,
— formularz:	—73, 75 n., 80, 90, 92,
	100 n., 115 n., 119,
	175, 177, 188; II 1, 4,
	12, 14, 16, 20, 22, 24
— w dniach 29—31 XII	I 163
— wieczorem przed dniem, który ma	I 163, 209, (210), 239, 244
I Nieszpory	I 4, 10, 20, 27, 54, 91, 96,
— formularze nowe (lub dodatki względ-	106, 132, 143, 155, 202,
nie zmiany w nich)	II 17, 51, 59 n.
— kapłana upośledzonego na wzroku lub	
chorego	I 43, 124, 152, 175, 188,
	236
— bez ministranta	I 37, 47
— modlitwy:	
— eucharystyczne (kanony)	I 246 n., 256
— po czytanej Mszy św.	I 139, 184
— pro diversitate temporum	I 9, 93, 143
— pod jednym zakończeniem	I 26, 43, 53, 143, 236
— nakazane	I 143, 173 n.
— za Papieża	I 143, 183, 236
— u stopni ołtarza (ich opuszczanie)	I 59, 101, 143, 159 184,
	192, 211, 221
— Ordo Missae	I 159, 192
— przekład polski	II 18, 63
— Variationes... (z 18 V 1967)	I 238

- za parafian I 146; II 13, 28
- na statku:
- obowiązujący kalendarz I 51, 143
- wieczorem I 75
- udzielanie zezwolenia I 175
- dla turystów I 219, 225
- twarzą do ludu I 206; II 55
- udział w niej w święta cywilnie zniesione II 29
- wotywy:
- pierwszej klasy II 31, 39, 61
- drugiej klasy:
- w czasie bierzmowania I 184
- w czasie Jubileuszu (w r. 1966) I 217
- maryjne:
- o Niepok. Sercu I 143; II 2, 5
- w 50 rocznicę objawień w Fatimie I 232
- Roraty II 15, 31, 46, 70
- w soboty Królowej Polski II 32, 72
- O M. B. Wniebowziętej, 1 XI 1950 I 53
- nowe wotywy II i IV klasy I 155, 159
- o Najśw. Sakramencie:
- w niedziele II klasy
- w byłą oktawę B. Ciała I 143, 156
- za nowożeńców: I 143; II 30, 78
- w czasie zakazanym
- przy małżeństwie mieszanym I 184, 214
- wspomnienia I 224
- żałobna Msza: I 93, 143, 153, 236
- pogrzebowa
- IV klasy w uroczystości III kl I 12, 143, 210
- por. też następujące hasła: Alleluja, Antimensium, Antyfony na wejście, Antyfonarz, Binacja, De defectibus, Dzwonki, Encykliki (niektóre), Graduale, Gregorianka, Instrukcje (niektóre), Język ojczysty i polski w liturgii, Jubileusze, Kanon..., Kodeks Rubryk, Komentator, Komunia św., Koncelebra, Konstytucja o Liturgii, Kyriale, Lektionaria (-um), Lekcja mszalna, Lektor, Małżeństwo, Maryja, Mszałik, Mszał, Muzyka sakralna, Okadzenie ołtarza, Pasja, Post eucharystyczny, Prefacje, Propia, Proprium Poloniae, Przekład psalmów piśmiennych, Przekłady polskie, Ritus Missae, Rubryki, Sekwencja, Wielki Tydzień, Wspomnienia, Zewnętrzny obchód uroczystości.
- pogrzebowa

Mszalik Benedyktyński	I 52 n.
Mszał:	
— nowe wydanie	I 69, 159, 194; II 76, (79)
— zasady wydawania	I 22, 220
Muzyka sakralna	I 32, 37, 44 n., 101—104, 109, 129, 133, 154, 159, 174 a, 176, 180, 190 n., 194, 198, 219, 234, 243, 245; II 32 n., 42

N

Namaszczenie chorych:	
— język polski	II 40
— kolejność obrzędów przy zaopatrywaniu chorych	I 176, 184
— noszenie przy sobie olejów św.	I 196
Nieszpory parafialne	I 37, 129, 176, 234, 236
Nowenna przed Tysiącleciem Chrztu Polski	II 9 n.

O

Odpusty (ważniejsze)	I 3, 22, 49, 151, 187, 197,
Oleje św.:	217, 231, 252, 254; II 73
— noszenie ich przy sobie	I 196
— zezwolenie na okres II wojny światowej	I 19
Ołtarz:	
— okadzanie	I 159 i odsyłacz 69
— przenośny (ubieganie się o indult)	I 47, 175, 188
— twarzą do ludu	I 118, 184, 204, 206, 219;
Ordo baptisimi adultorum: por. Chrzest	II 55
Ordo Hebdomadae Sanctae Instauratus (i Variations z 7 III 1965): por. Wielki Tydzień	
Ordo Missae: por. Msza św.	
Organy:	
— elektronowe	
— por. też: muzyka sakralna	I 44, 129

P

Palenie zwłok	I 171
Papieskie przemówienia	I 88, 95, 111, 180, 212, 229, 235, 255
Pasja (czytanie jej przez ministrantów)	I 200
Pastorale Munus (Motu Proprio)	I 175
Patronka Chorych	II 74
Patronowie Polski	II 41, 50 n.
Pogrzebowa Msza św.	I 12, 143, 210
Pokój:	
— różaniec w tej intencji	I 228
— wezwanie w modl. powsz. (w W. Poście 1966 r.)	I 223
Pontyfikaalia (ich uproszczenie)	I 66—68, 250 n.
Pontyfikał:	
— tom I (dodatki i zmiany)	I 50, 164, 253

- tom II (reforma) I 151, 161
- zasady wydawania I 29, 220
- Popiół (święcenie w Środę Pop. wieczorem) I 125
- Post eucharystyczny I 5, 61, 71 n., 85, 115 n.,
175, 177, 189; II 1, 4,
14
- Poświęcenia (benedictiones constitutivae et in-
vocativae):
 - formuła I 175, 197
 - dewocjonalia I 184, 197, 231, 252
 - nowe poświęcenia I 1, 33, 74, 94, 112, 121,
151
 - popiół (w Środę Pop. wieczorem) I 125
 - woda I 151, 159 (por. też Coll.
Rituum)
 - zakaz „święcenia” sztandarów politycz-
nych I 34
 - zastrzeżenie I 184
- Prefacje
 - w języku ojczystym I 201; II 65
 - nowe I 246; II 59
- Propria brewiarzowe i mszalne:
 - przekład na języki ojczyste I 203
 - rewizja I 149
- Proprium Poloniae II 7, 17 (41. 47), 50 n., 60
- Psalterz (przekład piusowy) I 24, 36, 167
- Przekłady tekstów liturgicznych:
 - zasady I 16, 176, 178, 184 n., 203,
212, 217, 240 n., 245
 - polskie przekłady II 3, 18, 23, 26 n., 36, 38,
45, 52 n.
 - Pisma św. I 16, 184
- Przeniesienie uroczystości I 158, 226

R

- Radiostacji „poświęcenie” I 121
- Ritus... Missae
 - z r. 1961 I 159
 - z 27 I 1965 I 192, 200, 211, 218, 221
- Rocznica koronacji Papieża I 143, 183, 236
- Rok:
 - Jubileuszowy (1950 i 1966) I 48, 57, 217
 - Maryjny (1954) I 80 n., 86
- Roraty II 15, 31, 46, 70
- Różańcowe nabożeństwa:
 - termin ich odprawiania I 35
 - w intencji pokoju I 228
- Rubryki (dodatki, wyjaśnienia, zezwolenia, zmia-
ny):
 - Brewiarza I 10, 20, 28, 31 n.
 - Mszału I 2, 5, 7, 9 n., 12, 14, 19—
—21, 26, 32, 39, 40, 43,
51, 53, 56, 76
 - Rytuału I 18, 76, 165, 167, 184, 222

- Dekret o uproszczeniu rubryk (z 23 III 1955) I 93, 97—99, 108, 113, 124
- por. też następujące hasła: Chrzest, Collectio Rituum, Msza św., Poświęcenia (po-
piołu, wody)
- Rytuał:
 - antyfony (całe przed psalmami) I 167
 - chrzest dorosłych w 7 etapach I 165
 - modlitwy (krótkie ich zakończenie, z wyj.
bierzmowania) I 167
 - Polski Rytuał (Collectio Rituum) II 23, 38, 40, 44, 52 n.
 - przekład psalmów I 36, 167
 - zasady wydawania I 29, 220
 - nowe wydania I 62, 79
 - zmiany rubryk I 18, 76, 165, 184, 222

S

- Sakramenty św. w duszpasterstwie (wskazania
liturgiczne) II 37
- Sekwencja „Lauda Sion” (w była oktawę B.
Ciała) II 30, 78'
- Seminarium Duchowne:
 - jego poświęcenie I 74
 - liturgiczne wychowanie alumnów I 37, 176, 178, 184, 216
 - studia muzyki sakralnej I 45, 102, 129, 176
- Serce Jezusa:
 - kult I 107, 193
 - dwie wotywy w I piątki miesiąca I 83, 143
 - przeniesienie uroczystości w r. 1962 I 158
- Soboty Królowej Polski II 32, 72
- Sobór Watykański II:
 - modlitwy w jego intencji:
 - Breviarz I 162
 - „Czuwanie” II 39
 - modlitwa nakazana I 173 n.
 - używanie mucetu I 172
 - Konstytucja o Liturgii I 176
 - dekrety wykonawcze I 178, 184, 198, 216, 236;
II 49
 - Rok Jubileuszowy (1966) I 217
- Solowy śpiew liturgiczny I 133
- Stanisław Biskup i Stanisław Wyznawca Patro-
nami Polski II 41
- Stosunek do religii niechrześcijańskich I 42, 101, 131, 134 n.,
199
- Szaty liturgiczne:
 - kształt I 120
 - poświęcenie I 159, 161
- Szpital:
 - „poświęcenie” I 1
 - Komunia św. w różnych pokojach I 222
 - bierzmowanie I 175
- Sztandary polityczne (zakaz ich „święcenia”) I 34
- Sztuka sakralna I 37, 64, 176, 184; II 64

Środa Popielcowa — święcenie popiołu:	
— jedną modlitwą (podobnie gromnice)	I 184
— w ornacie	I 236
— rano i wieczorem	I 125
Świece liturgiczne	I 11, 46, 123
Święcenia (niższe i wyższe)	I 23, 38, 50, 164, 184, 198, 207, 215, 236, 249, 253; II 68
Święta cywilnie zniesione (dyspensa od I i II przykazania kośc.)	II 29

T

Tabernakulum	
— poza ołtarzem	I 64, 118, 184, 204, 219, 239
— konopeum	I 39, 118, 239
Turyści (Msza św. dla nich)	I 219, 225
Tysiąclecie Chrztu Polski	II 9 n., 61

U

Uprawnienia (i przywileje) Biskupów	I (172), 175
Uprawnienia diakonów	I 239 a
Uprawnienia Ordynariuszy na okres II wojny światowej	I 2, (5, 21)
Uprawnienia Wyższych Przełożonych Zakonnych	I 188, (218)
Uroczystości (nowe)	I 4, 20, 87, 91, 95, 130, 141, 143, 202; II 17, 74

V

Variationes in OHSI (z 7 III 1965)	I 199
Variationes in Ordinem Missae (z 18 V 1967)	I 238, 242a

W

Wielki Tydzień (odrodzone obrzędy):	
— dekret i instrukcja z 16 XI 1955	I 100 n.
— dekrety wykonawcze	I 101, 103
— dekrety wyjaśniające i uzupełniające	I 105, 110, 114, 179
— dekrety wprowadzające zmiany	I 131, 169, 199, 243; II 75
— zarządzenia dotyczące Polski	II 8, 11 n., 16, 20, 22, 43, 75, 77
Wielki Czwartek	
— pora Mszy św. (przed r. 1956)	I 73
— pora Komunii św.	II 11 n., 16, 20, 43
Wielki Piątek:	
— Komunia św. poza nabożeństwem liturg.	I 169, 179; II 75
— modlitwa za Żydów	I 42, 101, 131, 199
Wigilia Wielkanocna	I 59, 61, 85, 90, 100; II 12, 16, 20, 22
Wizerunki święte:	
— ich poświęcenie	I 151
— kult	I 13, 37, 64, 204

Wojciech św. Patronem Polski	II 41
Wotywy — por. Msza św.	
Wydawanie ksiąg liturgicznych — por. Księgi liturgiczne	
Wystawienie Najśw. Sakramentu	I 239; II 69

Z

Zakaz „święcenia” sztandarów politycznych	I 34
Zakończenie modlitw (krótkie, poza Breviarzem, Bierzmowaniem i Mszą św.)	I 151, 159, 167
Zewnętrzny obchód uroczystości	I 32, 51, 56, 143, 160, 202
Zezwolenia Ordynariuszy	I 32, 44, 48, 57—59, 61, 71 n., 75, 80, 92, 100, 105, 114—116, 119, 125, 129, 133, 140, 143, 155, 165, 176, 184, 196, 198, 205 n., 218, 224, 239; II 1, 4, 14, 75, 80
Zmiany w liturgii (zakaz ich samowolonego wprowadzania).	I 37, 126, 128, 176, 178, 184, 204, 230, 235, 240, 255
Żydzi (w modlitwach liturgicznych)	I 42, 101, 131, 134 n., 199